กรมการแพทย์

โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี

รายงานการวิจัย

การประเมิน การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Program) โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี ปีงบประมาณ พ.ศ.2562-2563

Technology Assessment of Matrix program in Thanyarak Pattani Hospital, in 2019-2020

นริศรา งามขจรวิวัฒน์

สุนทรพจน์ ชูช่วย

สุพิศพร แก้วชื่น

โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี

สถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแห่งชาติบรมราชชนนี

กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

ปี พ.ศ.2563

ชื่องานวิจัย การประเมิน การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Program) โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี

ชื่อผู้วิจัย นางนริศรา งามขจรววิวัฒน์

นายสุนทรพจน์ ชูช่วย

นางสาวสุพิศพร แก้วชื่น

ปีที่จัดทำ พ.ศ.2562 – 2563

บทคัดย่อ

การบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติดในประเทศไทย มีรูปแบบการบำบัดที่หลากหลาย แต่ที่ได้รับการยอมรับและเป็นที่แพร่หลายมากที่สุดคือ รูปแบบการบำบัด กาย จิต สังคมบำบัด(Matrix program) ซึ่งได้รับการพัฒนามาจาก UCLA ประเทศสหรัฐอเมริกา เน้นการให้องค์ความรู้ (Cognitive Domain) ต่างๆที่จำเป็นสำหรับผู้ป่วยและครอบครัว ในประเทศไทยมีการนำรูปแบบมาใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2543 ปัจจุบันรูปแบบได้มีการประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ ผลลัพธ์ที่ได้จากการบำบัดจึงค่อนข้างมีความหลากหลาย งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมของการนำการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Program) มาใช้ในโรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี โดยอาศัยแนวคิดการประเมินผลแบบ CIPP ของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม มีการกำหนดและสร้างตัวชี้วัด กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 1.ผู้ติดยาเสพติดที่เข้ามารับบริการที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี รูปแบบผู้ป่วยนอกที่ใช้ Matrix program 2.ผู้ให้การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Program) 3.ผู้ปกครองที่เป็นญาติสายตรง/ผู้ที่ให้การดูแลโดยตรง ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม แบบบันทึกข้อมูลจากเวชระเบียน การสังเกตการณ์ประจำวัน และแบบวัดความรู้ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา และวิธีเชิงปริมาณ โดยหาค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean)

ผลการศึกษาพบปัญหาสำคัญ ดังนี้ 1.การประเมินปัจจัยดำเนินการ พบว่า ความพร้อมของสถานที่และอุปกรณ์ในการเก็บปัสสาวะ ความพร้อมและความเหมาะสมของสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ให้ความรู้ โดยเฉพาะสื่อ VDO ที่ทันสมัย ยังไม่ผ่านเกณฑ์ 2.การประเมินกระบวนการดำเนินงาน พบว่า ความรู้ของอาสาสมัครวิจัย และการเสพซ้ำของผู้ป่วยที่เข้ารับการบำบัด ยังไม่ผ่านเกณฑ์ 3.การประเมินผลการดำเนินการ พบว่า ผลลัพธ์ความสำเร็จจากการติดตามผู้ป่วย ยังไม่ผ่านเกณฑ์ งานวิจัยชิ้นนี้ทำให้ทราบถึงความเหมาะสมและปัญหาที่พบจากการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Program) ในโรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการนำข้อมูลไปปรับปรุงกระบวนการให้บริการ หรือนำไปสู่งานวิจัยภายในและภายนอกโรงพยาบาลต่อไป

Research title Technology Assessment of Matrix program in Thanyarak Pattani Hospital

Author Mrs. Narissara Ngamkajornviwat

Mr.Sunthonrapot Chuchuay

Miss Suphitphon Kaewchuen

Research year 2019-2020

Abstract

Drug addiction treatment in Thailand offers a variety of treatment programs. But that is accepted and widely used is Matrix program (physical, psychosocial therapy), which was developed at UCLA, United state of America. This program focuses on the knowledge (Cognitive Domain) essential for patients and their families. In Thailand, the pattern has been used since 2000. Today, the pattern has been applied to suit the context of the area, so the results of the therapy are varied. The objective of this research was to assess the feasibility of applying the Matrix Program in Thanyarak Pattani Hospital based on the CIPP model assessment concept from Daniel L. Stufflebeam that define and establish indicators and determining the study groups consisting of 1. Drug addicts who come for outpatient service at Thanyarak Pattani Hospital and use the Matrix program 2. Matrix Program Therapist 3. Parents who are direct relatives/caregivers. The data was collected from questionnaire, medical record form, daily observation and the knowledge test. Then analyzing the data by means of content analysis and quantitative methods By finding the percentage and mean.

The study results found important problems as follows: 1. Input issues found that the availability of urinary collection location and equipment. The availability and appropriateness of the education media and equipment, especially the modern VDO media, have not yet passed the assessment criteria. 2. Process issues found that the knowledge of the research subjects and drug use among patients receiving treatment, have not yet passed the assessment criteria 3. Product issues found that the success results from patient follow-up, have not yet passed the assessment criteria. This research reveals the suitability and problems of the Matrix Program in Thanyarak Pattani Hospital. Which is the starting point for bringing information to improve the service process or lead to further research inside and outside the hospital.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจากหลายฝ่าย อาทิ กรมการแพทย์ได้สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัย, นพ.อดิศักดิ์ งามขจรวิวัฒน์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี ที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดการดำเนินโครงการวิจัย, ดร.นพ.มูฮัมมัดฟาห์มี ตาเละ อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่ได้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาตลอดโครงการวิจัย, กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก ภารกิจการพยาบาล โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี ที่ได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำการเก็บข้อมูล, คณะกรรมการวิชาการ โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี ที่ร่วมวางแผนการดำเนินงานวิจัย วางแผนการเบิกจ่ายงบประมาณและติดตามความก้าวหน้า, นางสาวกัณฐิกา ปิ่นมณี ที่ช่วยจัดการเอกสารแบบสอบถาม และหลักฐานการเบิกจ่ายของโครงการวิจัย, นางสาวกิติยาภรณ์ พัฒนพงศ์ ที่ให้ข้อเสนอแนะการ coding ข้อมูล, ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริง และความทุ่มเทของทุกท่าน จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณครอบครัว ตลอดจนเพื่อนร่วมงานที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานีทุกท่าน ที่ให้คำปรึกษาต่างๆ รวมทั้งเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การศึกษาวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่รับผิดชอบดูแลในการบำบัดรักษาผู้ที่มีปัญหาสารเสพติดต่อไป

คณะผู้วิจัย
นางนริศรา งามขจรวิวัฒน์
นายสุนทรพจน์ ชูช่วย
นางสาวสุพิศพร แก้วชื่น

สารบัญ

บทคัดย่อ....ก

Abstract ....ข

กิตติกรรมประกาศ ....ค

บทที่ 1 บทนำ 1

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำวิจัย....1

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย 4

ทฤษฎี สมมติฐาน กรอบแนวคิดงานวิจัย....4

นิยามศัพท์เฉพาะ 5

ขอบเขตโครงการวิจัย....5

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง....7

1. การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Model) คืออะไร 7

2. ข้อมูลการนำรูปแบบการบำบัด Matrix program ไปใช้....9

3. ประสิทธิผลของการนำ Matrix program มาใช้ในการบำบัดรักษายาเสพติด 10

4. ปัญหาจากการใช้ Matrix program ในประเทศไทย.... 13

5. ปัญหาจากการใช้ Matrix program ในโรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี 14

6. รูปแบบการประเมิน CIPP model.... 15

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 19

1. การสร้างตัวชี้วัดในการประเมิน 19

2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.... 23

3.เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.... 24

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล.... 25

บทที่ 4 สรุปผล 31

การสร้างตัวชี้วัดในการประเมิน.... 31

Context Evaluation 32

Input Evaluation 33

Process Evaluation 41

ระยะ Matrix IOP 41

1. การให้การปรึกษารายบุคคล/ครอบครัว(Individual/Conjoint sessions) 41

2. การฝึกทักษะการเลิกยาระยะต้น (Early recovery skill group : ER) 48

3. การฝึกทักษะการป้องกันการกลับไปเสพซ้ำ(Relapse prevention skill group : RP) 54

4. กลุ่มครอบครัวศึกษา(Family education group) 64

Product Evaluation 82

ระยะ After care 82

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 95

Context Evaluation 96

Input Evaluation 96

Process Evaluation 98

ระยะ Matrix IOP 98

1. การให้การปรึกษารายบุคคล/ครอบครัว(Individual/Conjoint sessions) 98

2. การฝึกทักษะการเริ่มยาระยะต้น(Early recovery skill group : ER) 99

3. การฝึกทักษะการป้องกันการกลับไปเสพซ้ำ(Relapse prevention skill group : RP) 99

4. กลุ่มครอบครัวศึกษา(Family education group) 100

Product Evaluation 101

ระยะ After care 101

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ 102

ข้อจำกัดในการวิจัย 103

บรรณานุกรม 104

ภาคผนวก 106

สารบัญตารางและรูปภาพ

ตารางที่ 1 ข้อมูลการรักษาของโรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี..14
ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลคุณสมบัติผู้ให้การบำบัด 34
ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลการการวินิจฉัย **Methamphetamine** และผลการตรวจปัสสาวะ................................ 35
ตารางที่ 4 แสดงการมีส่วนร่วมของครอบครัว 36
ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลการสังเกตการณ์ ด้านบุคลากรผู้ให้การบำบัด 37
ตารางที่ 6 แสดงการสุ่มเก็บข้อมูล ด้านสถานที่ให้การบำบัด 37
ตารางที่ 7 แสดงการสุ่มเก็บข้อมูล ด้านความเหมาะสมของสื่อและอุปกรณ์ 38
ตารางที่ 8 แสดงการสุ่มเก็บข้อมูล ด้านห้องน้ำสำหรับเก็บปัสสาวะ.. 39
ตารางที่ 9 แสดงการตรวจสอบข้อมูลรายงานการประชุม.. 40
ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลการสังเกตการณ์ ในประเด็นความพร้อมเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ สื่อต่างๆ........... 41
ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อการบำบัดรายบุคคล 42
ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อการบำบัดของผู้เข้ารับการบำบัด
ก่อนจำหน่าย 42
ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อบริการให้คำปรึกษา
ของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนจำหน่าย.. 43
ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อผู้ช่วยเหลือและฝ่ายทะเบียน
ของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนจำหน่าย.. 43
ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อบริการจากแพทย์ของ
ผู้เข้ารับการบำบัดก่อนจำหน่าย 44
ตารางที่ 16 แสดงข้อมูลการสำรวจกระบวนการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด... 44
ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้เข้ารับการบำบัดเกี่ยวกับความสามารถและ
ความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมของผู้บำบัด ระหว่างเข้ารับบริการ
การให้คำปรึกษารายบุคคล/ครอบครัว..49
ตารางที่ 18 แสดง Stage of change ของผู้ป่วยอาสาสมัครแรกรับเข้าบำบัด 47
ตารางที่ 19 แสดง Stage of change ของผู้ป่วยอาสาสมัครสิ้นสุดการบำบัด... 47
ตารางที่ 20 แสดงความพึงพอใจระยะเวลาของโปรแกรม กลุ่มบำบัดทักษะการเลิกยาระยะต้น 48

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้เข้ารับการบำบัดที่ตอบแบบวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะเบื้องต้น ในการเลิกยาและการป้องกันการกลับไปเสพยาซ้ำ ระหว่างรับบริการ การฝึกทักษะการเลิกยาระยะต้น 50
ตารางที่ 22 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อองค์ประกอบของโครงการบำบัด ของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนจำหน่าย 54
ตารางที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบและแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการนำความรู้ จากการเข้าร่วมโครงการไปใช้ในชีวิตประจำวัน ระหว่างรับบริการ การฝึกทักษะการ ป้องกันการกลับไปเสพซ้ำ 56
ตารางที่ 24 แสดงผลการสุ่มตรวจปัสสาวะระหว่างการบำบัด 64
ตารางที่ 25 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อองค์ประกอบของ โครงการบำบัดของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนจำหน่าย 65
ตารางที่ 26 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะเบื้องต้นในการเลิกยา และการป้องกันการกลับไปเสพยาซ้ำ ระหว่างรับบริการ กลุ่มครอบครัวศึกษา........ 66
ตารางที่ 27 แสดงจำนวน ร้อยละครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่า 8 ครั้ง 70
ตารางที่ 28 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้เข้ารับการบำบัดตามข้อมูลสัมพันธภาพในครอบครัว........ 70
ตารางที่ 29 แสดงข้อมูลการติดตามหลังการบำบัดครั้งที่ 1 82
ตารางที่ 30 แสดงข้อมูลการติดตามหลังการบำบัดครั้งที่ 2 83
ตารางที่ 31 แสดงข้อมูลการติดตามหลังการบำบัดครั้งที่ 3 84
ตารางที่ 32 แสดงข้อมูลการติดตามหลังการบำบัดครั้งที่ 4 84
ตารางที่ 33 แสดงคะแนนคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนการจำหน่าย ด้านองค์ประกอบ ด้านสุขภาพกาย 85
ตารางที่ 34 แสดงคะแนนคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนการจำหน่ายองค์ประกอบด้านจิตใจ........ 86
ตารางที่ 35 แสดงคะแนนคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนการจำหน่ายองค์ประกอบ ด้านความเป็นอิสระ 88
ตารางที่ 36 แสดงคะแนนคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนการจำหน่ายองค์ประกอบ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม........ 89
ตารางที่ 37 แสดงคะแนนคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนการจำหน่ายองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม..... 90

ตารางที่ 38 แสดงคะแนนคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนการจำหน่ายองค์ประกอบ
ด้านความเชื่อส่วนบุคคล 91
ตารางที่ 39 แสดงคะแนนคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนการจำหน่ายหมวดคุณภาพชีวิต
และสุขภาพโดยรวม 92

บทที่ 1
บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำวิจัย

สถานการณ์ปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ถือเป็นปัญหาระดับชาติที่มีความสลับซับซ้อนที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตทั้งต่อผู้เสพ ครอบครัว ชุมชน และความมั่นคงของประเทศ จากข้อมูลการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) กระทรวงยุติธรรม ในปี 2556 และ 2557 พบว่ามียาบ้าและยาไอซ์แพร่ระบาดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.7, 89.7 ตามลำดับ อีกทั้งยังเป็นยาเสพติดที่มีคดีจับกุมมากที่สุด และทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน ถือว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากที่สุด ในปี 2557 พบว่ากลุ่มผู้เสพที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปีมีแนวโน้มสูงขึ้น (ร้อยละ 23.6) ส่วนผู้เสพที่มีอายุระหว่าง 20-34 ปี พบสัดส่วนสูงมาก (ร้อยละ 57.8) และหากนับจำนวนผู้ป่วยรายใหม่ที่เพิ่มขึ้นในปี 2557 เทียบกับช่วง 5 ปีที่ผ่านมา พบว่าเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 69 (สำนักปราบปรามยาเสพติด, 2556) (สำนักปราบปรามยาเสพติด, 2556)

เนื่องด้วยมีการระบาดของสารเมทแอมเฟตามีน(Methamphetamine)อย่างรวดเร็ว การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดตามอาการ (Symptomatic Treatment) หรือการให้คำปรึกษา (Counseling) ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้ติดยาเสพติดหายขาดได้จึงได้นำการบำบัดรักษารูปแบบ Neuro-Behavioral Model ซึ่งมหาวิทยาลัย UCLA ประเทศสหรัฐอเมริกาใช้เวลา 16 ปี ในการพัฒนาแนวทางและวิธีการบำบัดรักษาโดยใช้ชื่อโครงการว่า The Matrix Intensive Outpatient Program (IOP) หรือ Matrix Program (กาย จิต สังคมบำบัด) (Rawson, 2016)

ในประเทศไทยได้มีการนำ "การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Model)" มาใช้ตั้งแต่ปี 2543 โดยเริ่มใช้ที่สถาบันธัญญารักษ์ ซึ่งมีการปรับใช้ชื่อว่า FRESH model ที่ย่อมาจากกิจกรรมที่ในการบำบัด คือ

F : Family Education Group (กลุ่มครอบครัวศึกษา)

R : Relapse Prevention Skill Group (กลุ่มฝึกทักษะป้องกันการกลับไปติดยาซ้ำ)

E : Early Recovery Skill Group (กลุ่มฝึกทักษะการเลิกยาระยะเริ่มต้น)

SH: Self - Help Group (กลุ่มช่วยเหลือกันเอง)

I : Individual Counseling (การปรึกษารายบุคคล)

และมีงานวิจัย "การศึกษาประสิทธิผลการบำบัดรักษารูปแบบกาย จิต สังคมบำบัด (FRESH Model)" ของสถาบันธัญญารักษ์ โดย นางวิมล   ลักขณาภิชนชัช และนางวันเพ็ญ ใจปทุม จัดทำขึ้นในปี 2546 พบว่า ผลการประเมินตามตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 ร้อยละของความพึงพอใจต่อโปรแกรมการบำบัดรักษา พบว่า ความพึงพอใจของผู้ป่วยแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ ด้านสถานที่ และด้านกลุ่มกิจกรรมมากกว่าร้อยละ 80 (ผ่านเกณฑ์การประเมิน)

ตัวชี้วัดที่ 2 ร้อยละของผู้ป่วยที่ไม่เสพยาเสพติดระหว่างการบำบัดรักษา พบว่า ผลการสุ่มตรวจปัสสาวะทุกสัปดาห์มีผู้ป่วยที่ไม่พบสารเสพติดร้อยละ 95.8 (ผ่านเกณฑ์การประเมิน)

ตัวชี้วัดที่ 3 ร้อยละของผู้ป่วยที่ครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมครอบครัวศึกษาตั้งแต่ 8 ครั้งขึ้นไปพบว่า ผู้ป่วยที่ครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมครอบครัวตั้งแต่ 8 ครั้งขึ้นไป ร้อยละ 72.42 (ต่ำกว่าเกณฑ์การประเมิน)
ตัวชี้วัดที่ 4 ร้อยละของผู้ป่วยที่มีสัมพันธภาพกับครอบครัวดีขึ้นหลังการบำบัดรักษา พบว่า ผู้ป่วยที่มีสัมพันธภาพกับครอบครัวดีขึ้นหลังการบำบัดรักษาตั้งแต่ 1 ด้านขึ้นไป ร้อยละ 96.55 (ผ่านเกณฑ์การประเมิน)
ตัวชี้วัดที่ 5 ร้อยละของผู้ป่วยที่จบโปรแกรมการบำบัดรักษารูปแบบกาย จิต สังคมบำบัด พบว่ามีผู้ป่วยที่จบโปรแกรมการบำบัดรักษา ร้อยละ 56.1 (ผ่านเกณฑ์การประเมิน)
ตัวชี้วัดที่ 6 ร้อยละของผู้ป่วยที่ไม่กลับไปเสพซ้ำหลังการบำบัดรักษา พบว่า มีผู้ป่วยที่ยังไม่กลับไปติดซ้ำ ร้อยละ 97.83 (ผ่านเกณฑ์การประเมิน)

ซึ่งจากงานวิจัยในประเทศไทยของ วิมลและคณะ จะเป็นได้ว่า FRESH Model มีเกณฑ์การประเมินที่ผ่าน 5 ตัว และไม่ผ่าน 1 ตัว ก็คือ ร้อยละของผู้ป่วยที่ครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมครอบครัวศึกษาตั้งแต่ 8 ครั้งขึ้นไป (วิมล ลักขณาภิชนชัช, วันเพ็ญ ใจปทุม, 2546)

เมื่อพิจารณาถึงเรื่องรูปแบบการบำบัด Matrix Model เป็นกระบวนการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดที่เน้นการให้องค์ความรู้ (Cognitive Domain) ต่างๆที่จำเป็นสำหรับผู้ป่วยและครอบครัว โดยสอดแทรกเข้าไปในระยะต่างๆ ของการบำบัดรักษาผ่านทางกิจกรรมกลุ่มบำบัด เป็นวิธีการหลักที่ใช้ตลอดโปรแกรมการบำบัดรักษานาน 1 ปี โดยแบ่งเป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 Intensive Phase หรือ Intensive Outpatient Program (Matrix IOP) เป็นช่วงแรกของการบำบัดรักษาที่ถือว่าสำคัญและวิกฤติที่สุด ที่จะช่วยให้ผู้ติดยาเสพติดสามารถเลิกใช้ยาเสพติดได้หรือไม่ได้ ใช้ระยะเวลา 4 เดือน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมหลักๆ 4 อย่าง คือ

1. การให้การปรึกษารายบุคคล/ครอบครัว (Individual/Conjoint Sessions)
2. กลุ่มฝึกทักษะการเลิกยาระยะเริ่มต้น (Early recovery skill group : ER)
3. กลุ่มฝึกทักษะป้องกันการกลับไปเสพซ้ำ (Relapse prevention skills : RP)
4. กลุ่มครอบครัวบำบัด (Family education group : FE)

ระยะที่ 2 After Care Program หรือ Supportive Phase เป็นระยะประคับประคอง ใช้ระยะเวลา 8 เดือน ต่อจากระยะที่ 1 กิจกรรมสำคัญมี 2 อย่างคือ กลุ่มประคับประคองทางสังคม (Social Support Group) และกลุ่มประชุม 12 ขั้นตอน (12 Step Meeting)

ซึ่งเมื่อพิจารณาจุดอ่อนของ Matrix Model ในเบื้องต้น(จากเสียงสะท้อนของผู้ให้และผู้รับบริการ)นั้นพบว่า

1. การรักษาโดย Matrix program มีระยะเวลาที่ค่อนข้างนาน โดยความถี่และระยะเวลาของการบำบัดรักษานาน 1 ปี แบ่งออกเป็น 2 ระยะคือ **ระยะที่ 1 Intensive Phase** 16 สัปดาห์ ผู้ป่วยมีกิจกรรมต้องพบกับผู้ให้การบำบัดสัปดาห์ละ 3 วัน **ระยะที่ 2 Aftercare Phase** 36 สัปดาห์ผู้ป่วยและผู้ปกครองต้องพบผู้ให้การบำบัดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีผลกระทบต่อเวลาและค่าใช้จ่ายของครอบครัวและเกิดอาการเบื่อหน่าย ส่งผลให้การรักษาไม่ประสบผลสำเร็จตามที่ควรจะเกิด

2. ผู้ให้การบำบัดต้องมีความรู้ความสามารถและมีทักษะให้คำปรึกษา การช่วยเหลือในกระบวนการกลุ่มเป็นอย่างดี

3. ผู้บำบัดจำเป็นต้องสามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ป่วยแต่ละราย

4. ผู้บำบัดจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการบำบัดรักษาของ Matrix Program อย่างถูกต้องมีความรักงาน อดทน และพัฒนาตนเองตลอดเวลา

5. ความสม่ำเสมอในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มของผู้ป่วย

6. การมีส่วนร่วมและตั้งใจจริงของครอบครัว

หากขาดปัจจัยเหล่านี้ การบำบัดมักจะไม่ประสบความสำเร็จ (ศูนย์บริการวิชาการและพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด, 2552)

ในบริบทของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ปัจจัยทางด้านศาสนา สภาพภูมิประเทศ และค่านิยมท้องถิ่นทำให้ 3 จังหวัดชายแดนใต้มีความเป็นอยู่และความเชื่อที่แตกต่างออกไป ซึ่งสามารถส่งผลต่อผู้ใช้สารเสพติดได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม และการนำ Matrix program มาใช้ในแต่ละพื้นที่ก็จะมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการบำบัดให้เหมาะสมกับบริบทนั้นๆ ในส่วนของโรงพยาบาลธัญญารักษ์ ได้มีการนำรูปแบบการบำบัด Matrix program มาใช้กับสารเสพติดอื่น ที่ไม่ใช่ Methamphetamine ด้วย ซึ่งข้อมูลการรักษาของโรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานีพบว่า

ปี	**จำนวนผู้เข้ารับการบำบัด Matrix program**	**จำนวนผู้เข้ารับการบำบัด Matrix program ครบกำหนด**	**คิดเป็นร้อยละ**	**จำนวนผู้ป่วยที่จบ Matrix program และได้รับการติดตาม 3 เดือน**(เสพซ้ำ/หยุดได้)**	**ร้อยละการกลับไปเสพซ้ำหลังการบำบัด ๓ เดือน**
2556	25	4	16	5(2/3)	60
2557	78 (มีข้อมูลเฉพาะ ต.ค.-มี.ค.)	21 (มีข้อมูลเฉพาะ ต.ค.-มี.ค.)	26.9	6(3/3)	50
2558	14	10	71.4	2(1/1)	50
2559	9	3	33.3	3(0/3)	100

หมายเหตุ : ในระยะหลังโรงพยาบาลชุมชนในเครือข่ายสามารถทำ matrix program ได้หมด จึงมีการส่งต่อผู้ป่วยไปฟื้นฟูต่อที่โรงพยาบาลใกล้บ้านมากขึ้น

** ผู้ป่วยที่บำบัดครบกำหนดระยะ Matrix IOP หลายคนไม่ได้เข้ารับการติดตามต่อเนื่อง และมีบางส่วนที่ส่งต่อเพื่อไปติดตามที่โรงพยาบาลใกล้บ้าน

จากเหตุผลและข้อมูลข้างต้นนั้นพบว่าการใช้ Matrix program ในโรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานีมีผลการรักษาที่ไม่น่าพอใจ แต่ก็ยังไม่ทราบว่ามีข้อบกพร่องที่จุดใดและสมควรที่จะใช้ Matrix program ในการบำบัดผู้ป่วยในโรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานีต่อไปหรือไม่ ทำให้ทางโรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานีมีแนวคิดจัด

ทำการศึกษาวิจัยประเมินระบบการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Program) เพื่อสามารถค้นหาข้อดี-ข้อด้อยและพิจารณาถึงความเหมาะสมที่จะนำ Matrix program มาใช้ในบริบทของโรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

เพื่อประเมินความเหมาะสมของการนำการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Program) มาใช้ในโรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี

ทฤษฎี สมมติฐาน กรอบแนวคิดงานวิจัย

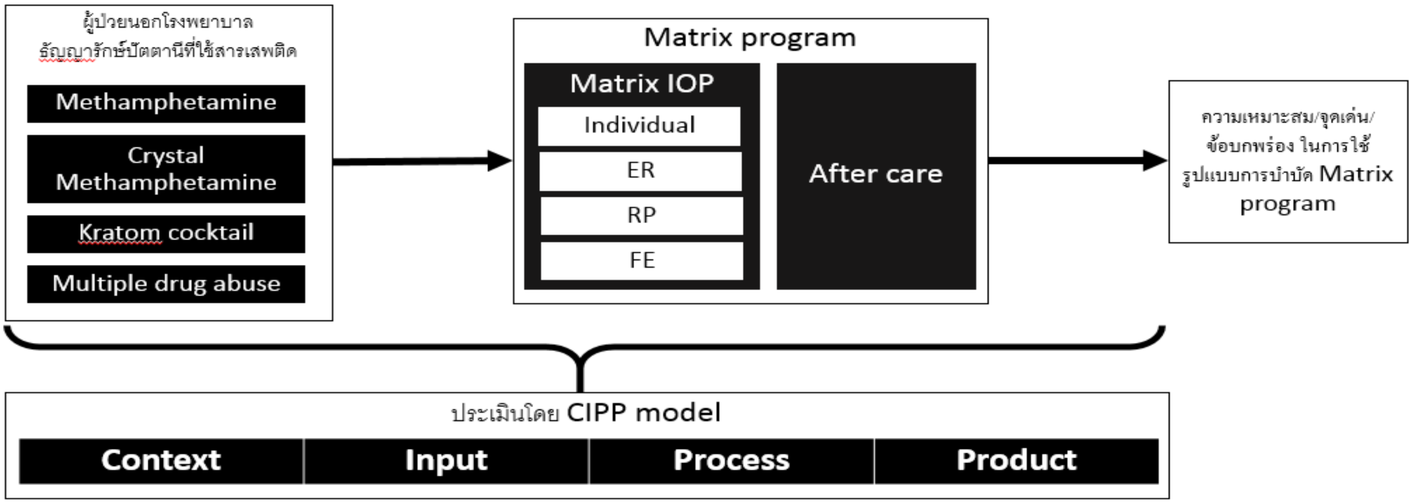

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้มีปัญหาสารเสพติดเมทแอมเฟตามีน หมายถึง ผู้ป่วยที่มีปัญหาจากการใช้สารเสะติดชนิดเมทแอมเฟตามีน

2. แบบคัดกรองกระทรวงสาธารณสุข หมายถึง แบบคัดกรองและส่งต่อผู้ป่วยที่ใช้ยาและสารเสพติดเพื่อรับการบำบัดรักษากระทรวงสาธารณสุข (บคก.กสธ) V.2 เป็นแบบคัดกรองที่ปรับปรุงมาจากแบบคัดกรอง ASSIST

3. ลำดับขั้นของการเปลี่ยนแปลง (Stage of change) หมายถึง ลำดับขั้นของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของกลุ่มผู้ป่วยซึ่งอยู่ในระหว่างการบำบัด เพื่อประเมินความพร้อมและความตั้งใขในการบำบัดรักษา ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ลำดับ ดังนี้

- Precontemplation หมายถึง ขั้นเมินเฉย ไม่ตระหนักรู้ ไม่คิดว่าสิ่งที่ทำอยู่ ณ ปัจจุบันเป็นปัญหา หรือมีความจำเป็นที่จะต้องทำการปรับเปลี่ยน
- Contemplation หมายถึง ขั้นตระหนักรู้ว่ามีปัญหา แต่ยังไม่คิดที่จะทำการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ไม่แน่ใจยังครุ่นคิดอยู่
- Determination/Preparation หมายถึง ตัดสินใจ/เตรียมตัว เริ่มมีความพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรา
- Action หมายถึง กระทำการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองว่าสามารถทำการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ และกำลังกระทำการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- Maintenance หมายถึง คงไว้ซึ่งการปรับเปลี่ยน สามารถคงไว้ซึ่งพฤติกรรมใหม่อย่างสม่ำเสมอถึงแม้ว่าจะมีสิ่งเร้ากระตุ้นให้กลับไปสู่พฤติกรรมเดิม

4. DSM-5 หมายถึง Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders ฉบับที่ 5 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สมาคมจิตแพทย์อเมริกาได้จัดตั้งขึ้นเพื่อการวินิจฉัยโรคทางจิตเวช และเป็นเกณฑ์การวินิจฉัยหลักที่ทางโรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานีใช้

ขอบเขตโครงการวิจัย

1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1. ผู้ติดยาเสพติดที่เข้ามารับบริการที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี รูปแบบผู้ป่วยนอก ที่ผ่านการประเมินจากทีมสหวิชาชีพของโรงพยาบาบาลว่าเหมาะสมที่จะใช้ Matrix program ในการบำบัด ช่วงปีงบประมาณ.2562 – 2563

2. ผู้ให้การบำบัด

3. ผู้ดูแลที่เป็นญาติสายตรง/ผู้ที่ให้การดูแลโดยตรง

2 ระยะเวลาในการทดลอง : ปีงบประมาณ 2562-2563

3 สถานที่ใช้เก็บข้อมูล : โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล :

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั่วไปใช้การหาค่าร้อยละ (Percent)

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และแปลความหมาย

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบวัดความรู้ ใช้การหาค่าร้อยละ (Percent)

4. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Model)ได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Model) คืออะไร
2. ข้อมูลการนำ Matrix program ไปใช้
3. ประสิทธิผลของการนำ Matrix program มาใช้ในการบำบัดรักษายาเสพติด
4. ปัญหาจากการใช้ Matrix program ในประเทศไทย
5. ปัญหาจากการใช้ Matrix program ในโรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี
6. รูปแบบการประเมิน CIPP model

1. การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Model) คืออะไร

มีแนวคิดในการบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกหลายรูปแบบ Matrix Programเป็นรูปแบบการบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1984 โดยคณะผู้เชี่ยวชาญด้านการบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติดจากมหาวิทยาลัย UCLA ประกอบด้วย Dr. WALTER LING, Dr. RICHARD RAWSON และ JEANNE OBERT โดยในช่วงแรกได้มีการพัฒนารูปแบบนำมาใช้ในการบำบัดรักษาผู้ป่วยที่ติดโคเคน และได้มีการพัฒนามาเป็นลำดับ เพื่อนำมาใช้กับผู้ป่วยยาเสพติดประเภทต่างๆ เช่น เฮโรอีน แอลกอฮอล์ และแอมเฟตามีน สำหรับการบำบัดรักษาผู้ป่วยติดแอมเฟตามีนแบบผู้ป่วยนอกในประเทศไทยที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ก็รักษาตามอาการ (Supportive treatment) ยังไม่ได้มีการบำบัดรักษาการเสพติด (Rawson, 2016)

Matrix model เป็นกระบวนการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดที่เน้นการให้องค์ความรู้ (Cognitive Domain) ต่างๆที่จำเป็นสำหรับผู้ป่วยและครอบครัว โดยสอดแทรกเข้าไปในระยะต่างๆ ของการบำบัดรักษาผ่านทางกิจกรรมกลุ่มบำบัด เป็นวิธีการหลักที่ใช้ตลอดโปรแกรมการบำบัดรักษานาน 1 ปี โดยแบ่งเป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 Intensive Phase หรือ Intensive Outpatient Program (Matrix IOP) เป็นช่วงแรกของการบำบัดรักษาที่ถือว่าสำคัญและวิกฤติที่สุด ที่จะช่วยให้ผู้ติดยาเสพติดสามารถเลิกใช้ยาเสพติดได้หรือไม่ได้ ใช้ระยะเวลา 4 เดือน

ระยะที่ 2 After Care Program หรือ Supportive Phase เป็นระยะประคับประคอง ใช้ระยะเวลา 8 เดือน ต่อจากระยะที่ 1 กิจกรรมสำคัญมี 2 อย่างคือ กลุ่มประคับประคองทางสังคม (Social Support Group) และกลุ่มประชุม 12 ขั้นตอน (12 Step Meeting)

ระยะที่ 1 Matrix IOP ประกอบด้วย กิจกรรมหลัก 4 อย่างคือ

1. การให้คำปรึกษารายบุคคล/ครอบครัว (Individual / Conjoint Sessions) เป็นการให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและญาติ เนื่องจากเป็นช่วงของการปรับตัวเข้าสู่กระบวนการรักษาแบบ Matrix ที่มีโครงสร้างขั้นตอนการบำบัดรักษาชัดเจน จำเป็นที่ผู้ป่วยและญาติต้องปฏิบัติตาม การบำบัดรักษาจึงจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

Individual Session เป็นการให้คำปรึกษาเฉพาะผู้ป่วยเท่านั้น Conjoint Session เป็นการให้คำปรึกษาสำหรับญาติโดยมีผู้ป่วยร่วมฟังอยู่ด้วย เพื่อร่วมกัน แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงแรกของการหยุดเสพยา

2. กลุ่มฝึกทักษะการเลิกเสพยาระยะเริ่มต้น (Early Recovery Skill Group) เป็นการให้ความรู้แก่ผู้ป่วยเกี่ยวกับผลของยาเสพติดต่อสมอง ซึ่งเป็นสาเหตุที่ไม่สามารถเลิกยาเสพติดได้ ทั้งๆที่มีความพยายามอย่างมากและหลายครั้งที่ผ่านมาและสอนทักษะที่จำเป็น สำหรับช่วยในการเลิกเสพยา เนื้อหาที่จำเป็นมี 8 หัวข้อ สอนครั้งละ 1 ชม. สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ตามลำดับดังนี้ 1. หยุดวงจรการใช้ยา 2. ตัวกระตุ้นภายนอก 3. ตัวกระตุ้นภายใน 4. แนะนำกลุ่มประชุม 12 ขั้นตอน (12 Step Meeting) 5. ปฏิกิริยาเคมีของร่างกาย ในการเลิกยา 6. ปัญหา 5 ประการที่พบบ่อยในการเลิกยาระยะแรกๆ 7. ความคิด อารมณ์และพฤติกรรม 8. ข้อควรจำง่ายๆ

3. กลุ่มป้องกันการหวนกลับไปเสพซ้ำ (Relapse Prevention Group) เป็นการให้ความรู้ผู้ป่วยด้านการปรับตัวทางจิตสังคม (Psychosocial Skills) เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนบุคลิกและวิธีการดำเนินชีวิต ประกอบด้วยเนื้อหา 32 ข้อ ดังนี้ 1. สุรา : สิ่งเสพติดที่ไม่ผิดกฎหมาย 2. ความเบื่อ 3. การหลีกเลี่ยงการหวนกลับไปใช้ยาซ้ำ 4. สิ่งยึดเหนี่ยว: ตารางการเลิกยา 5. งานและการเลิกยา 6. ความรู้สึกผิดและความละอายใจ 7. ทำตัวไม่ให้ว่าง 8. แรงจูงใจในการเลิกยา 9. การพูดความจริง 10. การเลิกยาเสพติดทุกชนิด 11. เพศสัมพันธ์และการเลิกยา 12. การป้องกันการกลับไปใช้ยา 13. ความไว้วางใจ 14. จงเป็นคนฉลาดและไม่ประมาท 15. ความหายของจิตวิญญาณ 16. การดูแลธุรกิจ/การเงิน 17. การหาเหตุผลของการกลับไปใช้ยา ครั้งที่ 1 18. การดูแลตนเอง 19. ภาวะทางอารมณ์ที่ทำให้กลับไปใช้ยาอีก 20. ความเจ็บป่วย 21. การรับรู้ถึงภาวะตึงเครียด 22. การหาเหตุผลของการกลับไปใช้ยา ครั้งที่ 2 23. การลดภาวะตึงเครียด 24. การจัดการกับความโกรธ 25. การยอมรับ 26. การสร้างเพื่อนใหม่ 27. การฟื้นฟูสัมพันธ์ภาพ 28. การสวดภาวนา เพื่อขอความสงบสุข พฤติกรรมย้ำทำ/การป้องกันการหวนกลับไปมีพฤติกรรมทางเพศแบบสุ่มเสี่ยง 29. การจัดการกับความรู้สึกภาวะซึมเศร้า 30. โปรแกรม 12 ขั้นตอน 31. มองไปข้างหน้า : จัดการแก้ไขปัญหาช่วงเวลาพัก 32. หยุดเสพยาทีละวัน (วันต่อวัน)

การจัดตารางการสอนให้ครอบคลุม 2 หัวข้อใน 1 สัปดาห์ใช้เวลา 16 สัปดาห์ผู้ให้การบำบัดจำเป็นต้องมีความรู้เรื่องสาเหตุของปัญหายาเสพติดเป็น อย่างดีและเป็นผู้ที่ช่างสังเกตการแสดงออกทางผู้ป่วยทั้งวาจาและภาษากาย อื่นๆมีการโต้ตอบที่เหมาะสม และมีความเข้มแข็ง อดทนต่อผู้ป่วย จึงจะสามารถสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้ป่วยอันเป็นผลนำไปสู่ความสัมฤทธิ์ผลในการ บำบัดรักษา

4. กลุ่มให้ความรู้แก่ครอบครัว (Family Education Group) เป็นการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุการใช้สารเสพติด การเปลี่ยนแปลงของสมองภายหลังการเสพยา (โรคสมองติดยา) ลักษณะความคิดและอารมณ์ของผู้ที่อยู่ในภาวะ ?ติดยา? บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองต่อการช่วยเหลือผู้ป่วยในระยะสั้นและระยะยาว ในกลุ่มผู้ปกครองและผู้ป่วยต้องเข้ารับความรู้ร่วมกับสัปดาห์ละ 1 ครั้งๆละ 1 ชม. โดยมีเนื้อหา 12 หัวข้อดังนี้ 1. ตัวกระตุ้นและความอยากยา 2. ฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ต่อสมองและร่างกาย 3. พบปะกับสมาชิกที่จบโปรแกรม 4. ฤทธิ์ของยาเสพติดต่อสมองและร่างกาย 5. เส้นทางสู่การเลิกยา 6. มันไม่ใช่ปัญหาของฉัน 7. การหวนไปเสพซ้ำ 8. ผลของ

ยาเสพติดชนิดต่างๆต่อร่างกาย 9. บทบาทของผู้ป่วยระยะเลิกยาเสพติด/ครอบครัว 10. โรคพิษสุรา 11. ชั่วโมงแห่งการเปิดใจระหว่างผู้ป่วยและครอบครัว 12. ฤทธิ์ของกัญชาต่อสมองและร่างกาย

ระยะที่ 2 After Care มีกิจกรรมหลัก 2 อย่างคือ

1. กลุ่มสนับสนุนทางสังคม (Social Support Group) เป็นกลุ่มที่จะช่วยผู้ติดยาเสพติดที่อยู่ในระยะกลางๆของการเลิกยาเสพติด (หยุดเสพได้ประมาณ 3-4 เดือน) เรียนรู้การใช้ชีวิตในสังคมโดยไม่ใช้ยาเสพติดโดยการสนับสนุนด้านกำลังใจจาก เพื่อนๆกลุ่มเลิกยาเสพติดด้วยกัน วิธีการเป็นการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีผู้รับการบำบัดเป็นผู้ช่วยกลุ่มพูดคุย กันครั้งละประมาณ 1 ชม. เนื้อหามี 36 เรื่องดังนี้ 1. ผู้ติดยานิรนาม (NA หรือ AA) 2. อายุกับการเปลี่ยนแปลงความคิดและอารมณ์ 3. ความโกรธ 4. คู่ครองผู้ติดยา 5. พันธะสัญญา 6. พฤติกรรมซ้ำๆ7. การควบคุม 8. ความอยากยา 9. ความเศร้า 10. อารมณ์ 11. ความกลัว 12. มิตรภาพ 13. ความสนุก 14. ความทุกข์ 15. ความรู้สึกผิด 16. ความสุข 17. ความซื่อสัตย์ 18. ความสนิทสนม 19. การแยกตัวเอง 20. การคิดหาเหตุผลในการกลับไปเสพยา 21. การปิดบังความจริง 22. ความรู้สึกเป็นสุขมากเกินไป 23. ความอดทน 24. สุขภาพกาย 25. เลิกเสพยาระยะแรก 26. การปฏิเสธ 27. การผ่อนคลาย 28. กฎเกณฑ์ 29. การกำหนดตารางชีวิต 30. ความเห็นแก่ตัว 31. เพศสัมพันธ์ 32. จงเป็นคนฉลาด 33. ความคิด 34. ตัวกระตุ้น 35. ความเชื่อถือศรัทธา 36. งานกับชีวิต (ศูนย์บริการวิชาการและพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด, 2552)

2. **ข้อมูลการนำรูปแบบการบำบัด Matrix program ไปใช้**

สถาบันธัญญารักษ์ได้นำรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด มาประยุกต์ใช้กับผู้ป่วยนอกระยะฟื้นฟูสมรรถภาพตั้งแต่ปลายปี พ.ศ.2543 และเรียกรูปแบบตามตัวย่อของกลุ่มต่างๆ ว่า FRESH Model (วิมล ลักขณาภิชนชัช, วันเพ็ญ ใจปทุม, 2546) จากนั้นจึงได้กระจายรูปแบบการบำบัดให้กับโรงพยาบาลต่างๆ โดยแนวทางการดำเนินงานยาเสพติดกระทรวงสาธารณะสุข ปี 2559 ด้านการบำบัดฟื้นฟูยาเสพติด ได้จัดระบบบริการ ดังนี้

1.โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน จัดให้มีบริการการคัดกรอง บำบัดฟื้นฟู และ การลดอันตราย (Harm Reduction) จิตสังคมบำบัด (Matrix Program) จิตสังคมบำบัดในชุมชน โรงเรียน ในสถานบริการผู้ป่วยนอก และ ผู้ป่วยในตามบริบทของพื้นที่

2.โรงพยาบาลในสังกัดกรมสุขภาพจิต โรงพยาบาลธัญญารักษ์สังกัดกรมการแพทย์ ให้บริการ ให้ยารักษาตามอาการ จิตสังคมบำบัด (Matrix Program) จิตสังคมบำบัดในชุมชน โรงเรียน การให้คำปรึกษาในสถานบริการ และการให้บริการการลดอันตรายจากการใช้ยา (Harm Reduction) ทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน

3.ด้านการฟื้นฟู และ ติดตามผู้เสพยาเสพติด มีการจัดระบบการฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายและจิตใจ ส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการฝึกอาชีพและศึกษาต่อ รวมถึงการติดตามดูแลช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฯ เช่น การเยี่ยมบ้าน การเยี่ยมที่ทำงาน การนัดพบที่สถานพยาบาล หรือการติดตามจากบุคคลที่น่าเชื่อถือ ไว้วางใจ สนใจเข้าใจการติดตามดูแลผู้เลิกยาเสพติด และทางโทรศัพท์ กิจกรรมการติดตาม เช่น การสอบถามข้อมูล ให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขปัญหา เสริมกำลังใจ แนะแนว ติดตามผล ป้องกันการเสพติดซ้ำในโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป

โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (ที่มีความพร้อม) โรงพยาบาลในสังกัดกรมสุขภาพจิต โรงพยาบาลธัญญารักษ์สังกัดกรมการแพทย์ (คุรุศาสตรา, 2561)

3. **ประสิทธิผลของการนำ Matrix program มาใช้ในการบำบัดรักษายาเสพติด**

มีการศึกษาประสิทธิผลการบำบัดรักษารูปแบบกาย จิต สังคมบำบัด (FRESH Model) ของสถาบันธัญญารักษ์ โดย นางวิมล ลักขณาภิชนชัช และนางวันเพ็ญ ใจปทุม จัดทำขึ้นในปี 2546 โดยกำหนดตัวชี้วัดทั้งหมด 6 ตัวชี้วัด และมีผลการประเมินดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 ร้อยละของความพึงพอใจต่อโปรแกรมการบำบัดรักษา พบว่า ความพึงพอใจของผู้ป่วยแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ ด้านสถานที่และด้านกลุ่มกิจกรรมมากกว่าร้อยละ 80 (ผ่านเกณฑ์การประเมิน)

ตัวชี้วัดที่ 2 ร้อยละของผู้ป่วยที่ไม่เสพยาเสพติดระหว่างการบำบัดรักษา พบว่า ผลการสุ่มตรวจปัสสาวะทุกสัปดาห์มีผู้ป่วยที่ไม่พบสารเสพติดร้อยละ 95.8 (ผ่านเกณฑ์การประเมิน)

ตัวชี้วัดที่ 3 ร้อยละของผู้ป่วยที่ครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมครอบครัวศึกษาตั้งแต่ 8 ครั้งขึ้นไปพบว่า ผู้ป่วยที่ครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมครอบครัวตั้งแต่ 8 ครั้งขึ้นไป ร้อยละ 72.42 (ต่ำกว่าเกณฑ์การประเมิน)

ตัวชี้วัดที่ 4 ร้อยละของผู้ป่วยที่มีสัมพันธภาพกับครอบครัวดีขึ้นหลังการบำบัดรักษา พบว่า ผู้ป่วยที่มีสัมพันธภาพกับครอบครัวดีขึ้นหลังการบำบัดรักษาตั้งแต่ 1 ด้านขึ้นไป ร้อยละ 96.55 (ผ่านเกณฑ์การประเมิน)

ตัวชี้วัดที่ 5 ร้อยละของผู้ป่วยที่จบโปรแกรมการบำบัดรักษารูปแบบกาย จิต สังคมบำบัด พบว่ามีผู้ป่วยที่จบโปรแกรมการบำบัดรักษาร้อยละ 56.1 (ผ่านเกณฑ์การประเมิน)

ตัวชี้วัดที่ 6 ร้อยละของผู้ป่วยที่ไม่กลับไปเสพซ้ำหลังการบำบัดรักษา พบว่า มีผู้ป่วยที่ยังไม่กลับไปติดซ้ำ ร้อยละ 97.83 (ผ่านเกณฑ์การประเมิน)

นอกจากนี้ ความคิดเห็นของผู้ป่วยในเรื่องการให้บริการที่ติดว่าดีแล้วและควรทำต่อไปได้แก่ คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ รูปแบบการบำบัดรักษา อุปกรณ์และการบริการของเจ้าหน้าที่ ส่วนที่ควรปรับปรุงได้แก่ การตรงต่อเวลา และควรจัดกิจกรรมก่อนเข้ากลุ่มจะได้ไม่ต้องนั่งรอเฉย ๆ แต่ก็ยังมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ช่วงเวลาที่ผู้ป่วยจบโปรแกรมเป็นช่วงที่ประกาศสงครามกับยาเสพติด สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาบ้าลดลง ควรได้มีการติดตามผลการบำบัดรักษาต่อไปว่าผู้ป่วยเหล่านี้ จะมีการกลับไปเสพยาเสพติดตามสถานการณ์การแพร่ระบาดหรือไม่ ประกอบด้วยกับระยะเวลาที่ผู้ป่วยเหล่านี้จบโปรแกรมยังไม่ถึง 1 ปี
2. การติดตามการรักษา ควรมีการติดตามผู้ป่วยที่ไม่จบโปรแกรมด้วย เพื่อจะได้ทราบถึงสาเหตุที่ผู้ป่วยอยู่รับการบำบัดรักษาไม่จบโปรแกรมด้วยสาเหตุใดบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโปรแกรมต่อไป
3. ควรมีการพัฒนารูปแบบและระยะเวลา กลุ่มครอบครัวศึกษา เพื่อเอื้อต่อการมีส่วนร่วมของครอบครัว
4. ควรมีการเปลี่ยนแปลงการสุ่มตรวจปัสสาวะในกรณีที่ผู้ป่วยบางรายมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงหรือเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด (วิมล ลักขณาภิชนชัช, วันเพ็ญ ใจปทุม, 2546)

มีการศึกษาการประเมินผลโครงการการบำบัดรักษาผู้เสพสารเสพติดรูปแบบจิตสังคมบำบัด (Matrix program) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสงขลา โดยใช้รูปแบบการประเมินผลตามรูปแบบสตัฟเฟิลบีม (CIPP model) และการวิเคราะห์ระบบมาใช้เป็นแนวคิด ซึ่งผู้ประเมินได้สร้างเกณฑ์ชี้วัดขึ้นใหม่ โดยให้ครอบคลุมถึงประเด็นต่างๆ เช่น คุณสมบัติของผู้บำบัด การกำหนดบทบาทหน้าที่ของ คณะทำงาน คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการ (เยาวชน-ผู้ปกครอง) ความเหมาะสมของสถานที่ดำเนินการความเหมาะสมของห้องทำกิจกรรม ห้องน้ำสำหรับเก็บปัสสาวะ ความพร้อมและความเหมาะสมของสื่ออุปกรณ์ เนื้อหากิจกรรมที่นำมาใช้ การประชุมวางแผนก่อนการดำเนินการ การกำหนดมาตรการต่างๆ การดำเนินกิจกรรมตามหลักสูตรการบำบัดรักษา การตรวจปัสสาวะ ความสามารถและความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมของผู้บำบัด การมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมโครงการ การแก้ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อคุณภาพและรูปแบบบริการ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของคณะทำงาน การอยู่ร่วมโครงการของผู้เข้าร่วมโครงการ ความรู้เกี่ยวกับทักษะการเลิกยา การป้องกันการกลับไปเสพซ้ำ ครอบครัวศึกษาของผู้เข้าร่วมโครงการ การนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งประเมินองค์ประกอบชีวิตด้านต่างๆของเยาวชนที่จบโปรแกรม ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินปัจจัยดำเนินการ อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี. โดยมีตัวชี้วัดที่ผ่านและไม่ผ่านการประเมินดังนี้

ผ่านเกณฑ์การประเมิน (3 ตัวชี้วัด)	ผ่านเกณฑ์ชี้วัดเพียงบางส่วน (3 ตัวชี้วัด)	ประเด็นที่ไม่ผ่านเกณฑ์ชี้วัด (5 ตัวชี้วัด)	ประเด็นที่ไม่สามารถประเมินได้ (2 ตัวชี้วัด)
1. คุณสมบัติของเยาวชนผู้เข้าร่วมโครงการ 2. คุณสมบัติของครอบครัวที่เข้าร่วมโครงการ 3. ความเหมาะสมของสถานที่ดำเนินการ	1. คุณสมบัติของผู้บำบัด 2. ความพร้อมและความเหมาะสมของเอกสาร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เนื้อหากิจกรรมที่นำมาใช้ 3. 3. ระยะเวลาการดำเนินโครงการ	1. การกำหนดบุคลากรและบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน 2. การประชุมวางแผนก่อนการดำเนินการ 3. การกำหนดเกณฑ์การจำหน่ายนักเรียนออกจากโครงการ 4. การกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการหลบหนีและไม่เข้าร่วมกิจกรรม 5. การกำหนดเกณฑ์การจบโปรแกรมการบำบัดรักษา	1. ความเหมาะสมของห้องทำกิจกรรม 2. ความเหมาะสมของห้องน้ำสำหรับเก็บปัสสาวะ

2. การประเมินกระบวนการดำเนินงาน พบว่า อยู่ในระดับไม่ดี. โดยมีตัวชี้วัดที่ผ่านและไม่ผ่านการประเมินดังนี้

ผ่านเกณฑ์การประเมินบางส่วน (1 ตัวชี้วัด)	ประเด็นที่ไม่ผ่านเกณฑ์ชี้วัด (4 ตัวชี้วัด)
1. ความสามารถและความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมของผู้บำบัด	1. การมีส่วนร่วมของเยาวชนและผู้ปกครอง 2. การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการดำเนินโครงการ 3. การดำเนินกิจกรรมตามหลักสูตรการบำบัดรักษารูปแบบจิตสังคมบำบัด และ 4. การตรวจปัสสาวะ

3. การประเมินผลการดำเนินการ

3.1. การประเมินผลการดำเนินการด้านประสิทธิภาพ อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี โดยมีตัวชี้วัดที่ผ่านและไม่ผ่านการประเมินดังนี้

ผ่านเกณฑ์ชี้วัดเพียงบางส่วน (3 ตัวชี้วัด)	ประเด็นที่ไม่ผ่านเกณฑ์ชี้วัด (1 ตัวชี้วัด)
1. ความพึงพอใจต่อคุณภาพและรูปแบบบริการ 2. การอยู่ร่วมโครงการ 3. ทักษะเบื้องต้นในการเลิกยา การป้องกันการกลับไปเสพซ้ำ และครอบครัวศึกษา	1. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้บำบัด

3.2. การประเมินผลการดำเนินการด้านประสิทธิผลอยู่ในระดับพอใช้ เพราะถึงแม้ว่าเยาวชนส่วนใหญ่จะมีความรู้เกี่ยวกับทักษะเบื้องต้นในการเลิกยาและการป้องกันการกลับไปเสพซ้ำในวันจบโปรแกรมอยู่ในระดับค่อนข้างดี ส่วนผู้ปกครองนั้นส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการกลับไปเสพซ้ำและครอบครัวศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง แต่เยาวชนและผู้ปกครองกลับมีการนำความรู้เรื่องดังกล่าวไปใช้ในชีวิตประจำวันอยู่ใน ระดับปานกลาง และแม้ว่าเยาวชน ผู้ปกครอง และครู-อาจารย์ จะมีความคิดเห็นว่าเยาวชนมีองค์ประกอบชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงก่อนเข้าร่วมโครงการ แต่เยาวชนส่วนใหญ่ก็ยอมรับว่ามีการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์และมีการใช้สารเสพติดอื่นๆอยู่ (จรรยา เจตนสมบูรณ์, เนตรนภิส จันทวัฒนะ, 2552)

มีงานวิจัยการประเมินการใช้แมทริกซ์โปรแกรมในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดของโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข 7 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยใช้แนวทางการประเมิน CIPP model ผลการศึกษาพบว่าแมทริกซ์โปรแกรมใช้ในการบำบัดรักษากลุ่มผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด มีความสอดคล้องกับนโยบายการแก้ปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดในพื้นที่ มีบุคลากรปฏิบัติงานเต็มเวลาที่ไม่ได้ทำงานยาเสพติดด้านเดียว งบประมาณได้รับจัดสรรจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ระยะเวลาในการบำบัดรักษาขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงของการติดยา

เสพติด ทุกแห่งนัดสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง การไปทำงานต่างถิ่นเป็นสาเหตุสำคัญของการขาดการรักษา ผู้เข้ารับการบาบัดที่ได้รับการติดตามตามเกณฑ์ที่กำหนดและเลิกได้หยุดได้ร้อยละ 91.21 ปัจจัยที่ทาให้กลับไปติดซ้ำเกิดจากตัวกระตุ้นภายใน การพัฒนาแมทริกซ์โปรแกรมใช้สาหรับกลุ่มผู้เสพโดยเฉพาะจึงเป็นสิ่งสำคัญ ควบคู่ไปกับการให้ความสำคัญต่อภารกิจหลักในการบำบัดรักษายาเสพติดเพื่อให้บุคลากรได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (อุ่นใจ, 2560)

จากการศึกษาของโสภิต แกล้วกล้า เรื่อง การประเมินผลการบำบัดรักษาด้วยโปรแกรมจิตสังคมบำบัด (matrix program) ของคลินิกบำบัดการติดยาเสพติด สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร กลุ่มเป้าหมายจำนวน 89 คน และการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 10 คน ในด้านบริบท โปรแกรมจิตสังคมบำบัดมีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และส่งเสริมให้ผู้ป่วยเลิกยาเสพติดได้ ด้านปัจจัยนำเข้า ในด้านบุคลากรมีความเพียงพอ มีการประสานงานเป็นระบบ งบประมาณยังไม่ชัดเจน และสื่อ คู่มือมีความยุ่งยาก ไม่ทันสมัย ส่วนด้านกระบวนการ ผู้ให้การบำบัดรักษาเห็นด้วยในระดับมากในทุกกิจกรรม ด้านผลผลิต ผู้เข้ารับการรักษาครบโปรแกรมและได้รับการติดตามผลหลังการบำบัดรักษา สามารถเลิกยาเสพติดได้ ร้อยละ 89.006 (แกล้วกล้า, 2551)

4. **ปัญหาจากการใช้ Matrix program ในประเทศไทย**

จากงานวิจัยของสวัสดิ์ อุ่นใจ และคณะ พบว่าการบำบัดรักษาด้วยรูปแบบ Matrix program ใน 7 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จะนัดผู้ป่วยเข้ากลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ซึ่งไม่ได้ตรงตามแนวทางการบำบัดตามมาตรฐาน Matrix program ที่ต้องนัดมาสัปดาห์ละ 3 ครั้ง และจากการเยี่ยมสำรวจงานยาเสพติดพบว่าตามโรงพยาบาลชุมชนต่างๆ นัดผู้ป่วยมาเข้ากลุ่ม Matrix program สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง (อุ่นใจ, 2560)

การศึกษาผู้ที่ผ่านการอบรมแมทริกซ์โปรแกรมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 83 คน มีผู้ที่ไม่มีการปฏิบัติเลยในทุกกิจกรรมในแต่ละองค์ประกอบ คือกลุ่มปรึกษารายบุคคล กลุ่มฝึกเลิกยาระยะเริ่มต้น กลุ่มฝึกทักษะป้องกันการกลับไปเสพติดซ้ำ กลุ่มครอบครัวศึกษา และกลุ่มสนับสนุนทางสังคม หรือกลุ่มช่วยเหลือกันเอง คิดเป็น ร้อยละ 4.8, 8.4, 8.4, 18.1 และ 47.0 ตามลำดับ ซึ่งระดับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมโดยรวมในแต่ละด้านของกระบวนการให้บริการเมทริกซ์โปรแกรม (Matrix program) มีปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน คิดเป็น 59.5,57.9, 52.6, 58.8 และ 61.4 ตามลำดับ (ลิ้มพันธ์, 2547)

จากงานวิจัยอุปสรรคในการให้บริการแบบเมทริกซ์โปรแกรมของบุคลากรในโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดเชียงใหม่ โดยภัทราภรณ์ ทุ่งปันคำ พบว่า อุปสรรคในการให้บริการแบบแมทริกซ์โปรแกรม 3 ด้านของบุคลากรในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – เดือนมีนาคม พ.ศ.2547 กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 131 คน คือ

1) ด้านบุคลากร ได้แก่ ต้องทำงานหลายหน้าที่ในเวลาเดียวกันทำให้ประสิทธิภาพของงานด้อยลง คิดเป็นร้อยละ 75.57 ขาดความชำนาญในทักษะการให้บริการ คิดเป็นร้อยละ 58.77 อัตราบุคลากรในทีมงานมีจำนวนน้อย คิดเป็น ร้อยละ 56.49

2) อุปสรรคด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ มีความยุ่งยากในการติดตามผู้รับการบำบัดให้มารับการบำบัด อย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 85.50 กิจกรรมบางกิจกรรมไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมของไทย คิดเป็นร้อยละ 72.50 ไม่มีผู้นิเทศงานในหน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 65.65 คู่มือแมทริกซ์โปรแกรมมีเนื้อหายากต่อการเข้าใจและการปฏิบัติตามคิดเป็น ร้อยละ 50.38

3) อุปสรรคด้านการจัดการและงบประมาณ ได้แก่ ผู้รับบริการขาดความต่อเนื่องของการมารับบริการ คิดเป็นร้อยละ 69.475 (ภัทราภรณ์ ทุ่งปัน, อุบล นิวัติชัย, ก้องเกียรติ อุเต็น, 2547)

5. **ปัญหาจากการใช้ Matrix program ในโรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี**

ตารางที่ 1 ข้อมูลการรักษาของโรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี ปีพ.ศ.2556 - 2559

ปี	จำนวนผู้เข้ารับการบำบัด Matrix program	จำนวนผู้เข้ารับการบำบัด Matrix program ครบกำหนด	คิดเป็นร้อยละ	จำนวนผู้ป่วยที่จบ Matrix program และได้รับการติดตาม 3 เดือน**(เสพซ้ำ/หยุดได้)	ร้อยละการกลับไปเสพซ้ำหลังการบำบัด ๓ เดือน
2556	25	4	16	5(2/3)	60
2557	78 (มีข้อมูลเฉพาะ ต.ค.-มี.ค.)	21 (มีข้อมูลเฉพาะ ต.ค.-มี.ค.)	26.9	6(3/3)	50
2558	14	10	71.4	2(1/1)	50
2559	9	3	33.3	3(0/3)	100

หมายเหตุ : ในระยะหลังโรงพยาบาลชุมชนในเครือข่ายสามารถทำ matrix program ได้หมด จึงมีการส่งต่อผู้ป่วยไปฟื้นฟูต่อที่โรงพยาบาลใกล้บ้านมากขึ้น

** ผู้ป่วยที่บำบัดครบกำหนดระยะ Matrix IOP หลายคนไม่ได้เข้ารับการติดตามต่อเนื่อง และมีบางส่วนที่ส่งต่อเพื่อไปติดตามที่โรงพยาบาลใกล้บ้าน

จากเหตุผลและข้อมูลข้างต้นนั้นพบว่าการใช้ Matrix program ในโรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานีมีผลการรักษาที่ไม่น่าพอใจ พบว่ามีอัตราการกลับไปเสพซ้ำหลังการบำบัด 3 เดือนมากกว่าร้อยละ 50 ตลอด ตั้งแต่ปี 2556-2559 โดยในปี 2559 มีอัตราการกลับไปเสพซ้ำร้อยละ 100 ซึ่งทางโรงพยาบาลได้ใช้วิธีบำบัดตามแนวทาง Matrix program ตามมาตรฐาน โดยนัดผู้ป่วยมาสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ติดต่อกันเป็นระยะเวลา 16 สัปดาห์ จากนั้นจะมีการนัดติดตามผู้ป่วยต่อเนื่อง แต่ผลการรักษายังไม่เป็นที่น่าพอใจ

6. รูปแบบการประเมิน CIPP model

แนวคิดการประเมินโครงการของสตัฟเฟิลบีม(Stufflebeam) มีลักษณะที่จะแบ่งแยกบทบาทของการทำงานระหว่างฝ่ายประเมินกับฝ่ายบริหารออกจากกันอย่างเด่นชัด กล่าวคือ ฝ่ายประเมินมีหน้าที่ออกจากกันอย่างเด่นชัด กล่าวคือ ฝ่ายประเมินมีหน้าที่ระบุ จัดหา และนำเสนอสารสนเทศให้กับฝ่ายบริหาร ส่วนฝ่ายบริหารมีหน้าที่เรียกหาและนำผลการประเมินที่ได้นั้นไปใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อดำเนินกิจกรรมใดๆที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณี ทั้งนี้ในส่วนที่เป็นรายละเอียดของการประเมินตามนิยามของสตัฟเฟิลบีมนั้น สามารถถ่ายทอดออกเป็นโมเดลพื้นฐานได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 2.1
โมเดลพื้นฐานของสตัฟเฟิลบีม

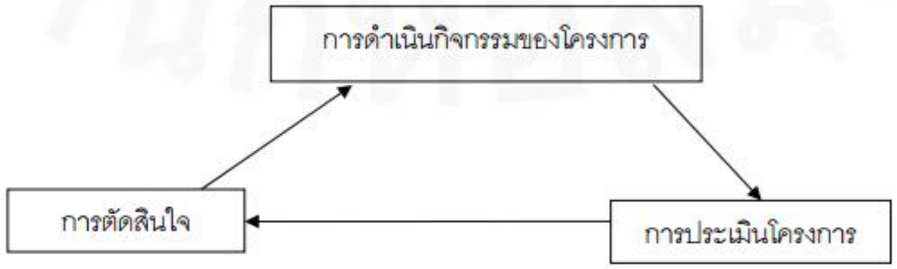

การประเมินตามโมเดลของสตัฟเฟิลบีมนั้น สามารถสรุปการประเมินเป็น 3 ขั้นตอน
ขั้นตอนที่ 1 กำหนด หรือระบุและบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ
ขั้นตอนที่ 2 จัดเก็บรวบรวมข้อมูล
ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และจัดการสารสนเทศ เพื่อนำเสนอผู้บริหาร

ประเภทของการประเมิน

การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม(Context Evaluation)เป็นการประเมินก่อนที่จะลงมือดำเนินโครงการใดๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดหลักการและเหตุผล รวมทั้งเพื่อพิจารณาความจำเป็นที่จะต้องจัดทำโครงการดังกล่าว การชี้ประเด็นปัญหา ตลอดจนการพิจารณาความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

การประเมินตัวปัจจัยนำเข้า(Input Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม ความเพียงพอของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ ตลอดจนเทคโนโลยีและแผนของการดำเนินงาน

การประเมินกระบวนการ(Process Evaluation)ส่วนนี้เป็นการประเมินเพื่อ

- หาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการเพื่อทำการแก้ไขให้สอดคล้องกับข้อบกพร่องนั้นๆ
- หาข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่จะสร้างเพื่อการพัฒนางานต่างๆ
- บันทึกภาวะของเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นไว้เป็นหลักฐาน

การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น(Product Evaluation)เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการทำโครงการกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้แต่ต้น รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

การจัดประเภทของการประเมินดังกล่าว แสดงถึงการประเมินที่พยายามให้ครอบคลุมกระบวนการทำงานในทุกๆขั้นตอน ตามแนวคิดที่รู้จักกันดีในนามว่า CIPP และสิ่งที่ควบคู่กับการประเมินทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ การติดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆซึ่งสามารถจะแบ่งออกได้อีก 4 ประเภทเช่นกัน คือ

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน เป็นการตัดสินใจที่อาศัยการประเมินสภาวะแวดล้อมมีบทบาทสำคัญ คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนในการดำเนินงาน
2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการเป็นการตัดสินใจที่อาศัยการประเมินตัวป้อนมีบทบาทสำคัญ คือ การกำหนดโครงสร้างของแผนงาน และขั้นตอนการทำงานต่างๆของโครงการ
3. การตัดสอนใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ เป็นการตัดสินใจที่อาศัยการประเมินกรบวนการมีบทบาทสำคัญ คือ ควบคุมการทำงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด และเพื่อปรับปรุงแก้ไขแนวทางการทำงานให้ได้ผลดีที่สุด
4. การตัดสินใจเรื่องทบทวนโครงการ เป็นการตัดสินใจที่อาศัยผลจากการประเมินที่เกิดขึ้น มีบทบาทหลัก คือ การตัดสินใจเกี่ยวกับการยุติ ล้มเลิก หรือขยายโครงการในช่วงเวลาต่อไป แนวคิดและเป้าหมายของการประเมินตามที่สตัฟเฟิลบีมได้เสนอมาแล้วนั้นก็เพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการดำเนินโครงการแต่ละประเภท จะเห็นได้ว่าการประเมินแต่ละประเภทดังกล่าวจะต้องอำนวยต่อการนำไปตัดสินใจ ดังรูปความสัมพันธ์ต่อไปนี้

ความสัมพันธ์ของการตัดสินใจและประเภท
ของการประเมินโมเดลของสตัฟเฟิลบีม

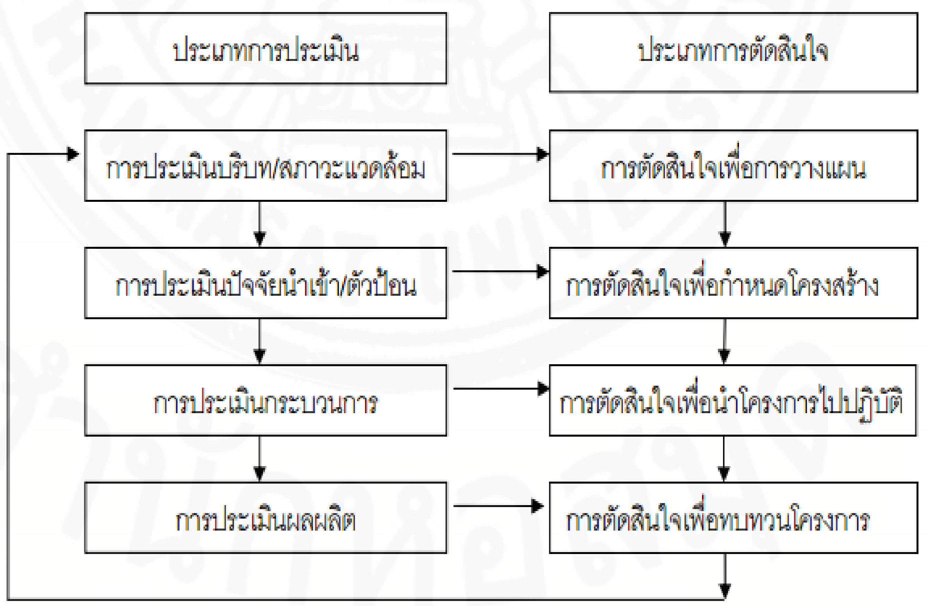

การประเมินแบบ CIPP model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อให้ได้รายละเอียดต่างๆเพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับแผนการดำเนินการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดโดยประเมิน 4 ด้าน คือ

1. ด้านบริบท(Context) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้อง ดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหาและความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการเช่น โครงการอาหารเสริมแก่เด็ก วัยก่อนเรียน เราจะต้องวัดส่วนสูงและชั่งน้ำหนัก ตลอดจน ดูหิดเหากลากเกลื้อน ของเด็กก่อน
2. ด้านปัจจัยนำเข้า(Input) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียง ของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์เวลา ฯลฯ รวมทั้ง เทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน
3. ด้านกระบวนการ(Process) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการโดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน การประเมินกระบวนการนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการค้นหาจุดเด่น หรือจุดแข็ง (Strengths) และจุดด้อย(Weakness) ของนโยบาย/ แผนงาน/โครงการซึ่งมักจะไม่สามารถศึกษาได้ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว
4. ด้านผลผลิต(Product) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิกขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการแต่การประเมินผล แบบนี้มิได้ให้ความสนใจต่อเรื่องผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์(Outcomes) ของนโยบาย / แผนงาน / โครงการเท่าที่ควร

เกณฑ์และตัวชี้วัดความสำเร็จ

การประเมินผลโครงการนั้นต้องมีเกณฑ์และตัวชี้วัด (Indicator) ระดับความสำเร็จของโครงการให้ทราบ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลโครงการ (วรเดช จันทรศรและไพโรจน์ภัทรนรากุล. 2541 : 44) มีดังนี้

1. เกณฑ์ประสิทธิภาพ (Efficiency) มีตัวชี้วัด เช่น สัดส่วนของผลผลิตต่อค่าใช้จ่าย ผลิตภาพต่อหน่วยเวลา ผลิตภาพต่อกำลังคน ระยะเวลาในการให้บริการ

2. เกณฑ์ประสิทธิผล (Effectiveness) มีตัวชี้วัดเช่น ระดับการบรรลุเป้าหมาย ระดับการบรรลุตามเกณฑ์มาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วม ระดับความเสี่ยงของโครงการ

3. เกณฑ์ความพอเพียง (Adequacy) มีตัวชี้วัดเช่น ระดับความพอเพียงของทรัพยากร

4. เกณฑ์ความพึงพอใจ (Satisfaction) มีตัวชี้วัดเช่น ระดับความพึงพอใจ

5. เกณฑ์ความเป็นธรรม (Equity) มีตัวชี้วัดคือ การให้โอกาสกับผู้ด้อยโอกาส ความเป็นธรรม ระหว่างเพศ ระหว่างกลุ่มอาชีพ ฯลฯ

6. เกณฑ์ความก้าวหน้า (Progress) มีตัวชี้วัดเช่น ผลผลิตเปรียบเทียบกับเป้าหมายรวมกิจกรรมที่ทำแล้วเสร็จ ทรัพยากรและเวลาที่ใช้ไป

7. เกณฑ์ความยั่งยืน (Sustainability) ตัวชี้วัด เช่น ความอยู่รอดของโครงการด้านเศรษฐกิจ สมรรถนะด้านสถาบัน ความเป็นไปได้ในด้านการขยายผลของโครงการ

8. เกณฑ์ความเสียหายของโครงการ (Externalities) มีตัวชี้วัด เช่น ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ผลกระทบด้านเศรษฐกิจผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม เป็นต้น สำหรับตัวชี้วัด (Indicators) ความสำเร็จของโครงการนั้นหมายถึงข้อความที่แสดงหรือระบุ ประเด็นที่ต้องการจะวัดหรือประเมิน หรือตัวแปรที่ต้องการจะศึกษา โดยจะมีการระบุลักษณะที่ค่อนข้าง เป็นรูปธรรม ทั้งส่วนที่มีลักษณะเชิงปริมาณ และส่วนที่แสดงลักษณะเชิงคุณภาพ (ส่วนประเมินผลสำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์, 2560)

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยการประเมินการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Program) โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี ปีงบประมาณ พ.ศ.2562-2563 ครั้งนี้ได้กำหนดวิธีการประเมินตามขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างตัวชี้วัดในการประเมิน
2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. **การสร้างตัวชี้วัดในการประเมิน**

1. ศึกษาความเป็นมา วัตถุประสงค์รายละเอียดต่างๆ รวมทั้งคำสั่ง ระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยการประเมินการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Program) โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี

2. กำหนดเกณฑ์และตัวชี้วัดในการประเมินผลโครงการ โดยการนำกรอบวัตถุประสงค์การประเมิน มาเป็นหลักในการสร้างตัวชี้วัด แล้วนำมาแยกเป็นประเด็นในการประเมิน ที่สามารถวัดได้โดยตัวชี้วัดนี้ อาจมาจากทฤษฎีหรือความคิดเห็นของผู้ประเมิน

3. นำตัวชี้วัดมาสร้างเครื่องมือในการวัดหรือเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การกำหนดตัวชี้วัดในงานวิจัย ได้ใช้แนวทางการประเมินแบบ CIPP model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam)ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อให้ได้รายละเอียดต่างๆเพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับแผนการดำเนินการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดโดยประเมิน 4 ด้าน คือ

C : Context เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้อง ดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหาและความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

I : Input เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ

P : Process เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาแก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการโดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุก

P : Product เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิกขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

โดยมีรายละเอียดการกำหนดตัวชี้วัด ดังนี้

Context Evaluation

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
1.ประเมินปัจจัยด้านบริบท	ความเหมาะสมของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Program)	สำรวจ ค้นหานโยบายที่เกี่ยวข้อง	พบข้อมูลเชิงนโยบายที่ส่งเสริมการบำบัด
	การกำหนดบุคลากรและบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน	มีคำสั่งแต่งตั้งอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร	มีคำสั่งแต่งตั้ง

Input Evaluation

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
1. ประเมินปัจจัยการดำเนินการ	ร้อยละของผู้ให้การบำบัดมีคุณสมบัติเหมาะสม	ผ่านการรับรอง Certificate เกี่ยวกับการบำบัด Matrix program	มีใบ certificate
	ร้อยละของคุณสมบัติผู้เข้ารับบริการเป็นผู้เสพยาเสพติด(Substance use disorder)	- ประวัติในเวชระเบียน - DSM-V - ผลตรวจปัสสาวะก่อนเข้าร่วมวิจัย	เป็นผู้เสพยาเสพติดร้อยละ 100
	ร้อยละของคุณสมบัติครอบครัวที่เข้าร่วมเป็นญาติสายตรง/ผู้ให้การดูแลโดยตรง	ประวัติด้านครอบครัว	ครอบครัวที่เข้าร่วมเป็นญาติสายตรง/ผู้ให้การดูแลโดยตรงร้อยละ 80
	ร้อยละของสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมต่อการทำกลุ่ม	แบบสำรวจ(Check list)	ร้อยละ 90
	ความพร้อมและความเหมาะสมของสื่อและอุปกรณ์	แบบสำรวจ(Check list)	ร้อยละ 90

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
	ร้อยละของห้องน้ำสำหรับเก็บปัสสาวะมีความเหมาะสม	แบบสำรวจ(Check list)	ร้อยละ 90
	เนื้อหากิจกรรมที่นำมาใช้มีความเหมาะสมครบถ้วน	สำรวจจากคู่มือ และตารางกิจกรรม	มีคู่มือ และตารางกิจกรรม
	ประชุมวางแผนก่อนการดำเนินการ การกำหนดมาตรการต่างๆในการดำเนินการ	สรุปรายงานการประชุม	มีสรุปรายงานการประชุม

Process Evaluation

ระยะ Matrix IOP

1. การให้การปรึกษารายบุคคล/ครอบครัว(Individual/Conjoint sessions)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
ประเมินสภาพแวดล้อม	ร้อยละของสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมต่อการทำกลุ่ม	แบบสำรวจ(Check list)	ร้อยละ 100
	ร้อยละของผู้ป่วยพึงพอใจระยะเวลาของโปรแกรม	แบบสำรวจ	มากกว่าร้อยละ 80
ประเมินผู้ให้การบำบัด	ความรู้ของ Therapist	ผ่านการรับรอง Certificate	มีใบ certificate
	ร้อยละของทักษะการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัดของผู้ให้การบำบัด	แบบสำรวจการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด	มากกว่าร้อยละ 80
ประเมินผู้ป่วย	ร้อยละของสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ป่วยและผู้ให้การบำบัด	แบบประเมินสัมพันธภาพ	มากกว่าร้อยละ 80
	ร้อยละของผู้ป่วยที่ระดับ Stage of change มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น	สัมภาษณ์	มากกว่าร้อยละ 50

2. การฝึกทักษะการเริ่มยาระยะต้น(Early recovery skill group : ER)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
ประเมินสภาพแวดล้อม	ร้อยละของสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมต่อการทำกลุ่ม	แบบสำรวจ(Check list)	ร้อยละ 100

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
	ร้อยละของผู้ป่วยพึงพอใจระยะเวลาของโปรแกรม	แบบสำรวจ	มากกว่าร้อยละ 80
ประเมินผู้ให้การบำบัด	ความรู้ของ Therapist	ผ่านการรับรอง Certificate	มีใบ certificate
	ร้อยละของทักษะการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัดของผู้ให้การบำบัด	แบบสำรวจการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด	มากกว่าร้อยละ 80
ประเมินผู้ป่วย	ร้อยละของความรู้ที่เพิ่มขึ้นของผู้ป่วยก่อนและหลังให้คำปรึกษา	แบบทดสอบก่อนและหลังการให้คำปรึกษา	มากกว่าร้อยละ 80

3. การฝึกทักษะการป้องกันการกลับไปเสพซ้ำ(Relapse prevention skill group : RP)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
ประเมินสภาพแวดล้อม	ร้อยละของสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมต่อการทำกลุ่ม	แบบสำรวจ(Check list)	ร้อยละ 100
	ร้อยละของผู้ป่วยพึงพอใจระยะเวลาของโปรแกรม	แบบสำรวจ	มากกว่าร้อยละ 80
ประเมินผู้ให้การบำบัด	ความรู้ของ Therapist	ผ่านการรับรอง Certificate	มีใบ certificate
	ร้อยละของทักษะการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัดของผู้ให้การบำบัด	แบบสำรวจการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด	มากกว่าร้อยละ 80
ประเมินผู้ป่วย	ร้อยละของความรู้ที่เพิ่มขึ้นของผู้ป่วยก่อนและหลังให้คำปรึกษา	แบบทดสอบก่อนและหลังการให้คำปรึกษา	มากกว่าร้อยละ 80
	ร้อยละของการไม่เสพยาเสพติดระหว่างการบำบัดรักษา	สุ่มตรวจปัสสาวะทุกสัปดาห์ระหว่างโปรแกรม	มากกว่าร้อยละ 80

4. กลุ่มครอบครัวศึกษา(Family education group)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
ประเมินสภาพแวดล้อม	ร้อยละของสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมต่อการทำกลุ่ม	แบบสำรวจ(Check list)	ร้อยละ 100
	ร้อยละของผู้ป่วยพึงพอใจระยะเวลาของโปรแกรม	แบบสำรวจ	มากกว่าร้อยละ 80

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
ประเมินผู้ให้การบำบัด	ความรู้ของ Therapist	ผ่านการรับรอง Certificate	มีใบ certificate
	ร้อยละของทักษะการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัดของผู้ให้การบำบัด	แบบสำรวจการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด	มากกว่าร้อยละ 80
ประเมินผู้ป่วยและครอบครัว	ร้อยละของความรู้ที่เพิ่มขึ้นของผู้ป่วยก่อนและหลังให้คำปรึกษา	แบบทดสอบก่อนและหลังการให้คำปรึกษา	มากกว่าร้อยละ 80
	ร้อยละของผู้ป่วยที่ครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมการบำบัดรักษาตั้งแต่ 8 ครั้งขึ้นไป	ทะเบียน	มากกว่าร้อยละ 80
	ร้อยละของผู้ป่วยที่มีสัมพันธภาพกับครอบครัวดีขึ้น	แบบประเมินสัมพันธภาพ	มากกว่าร้อยละ 80

Product Evaluation

ระยะ After care

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
	ผู้ป่วยบำบัดครบตามเกณฑ์	ทะเบียน	มากกว่าร้อยละ 70
	ร้อยละของผู้ป่วยยาและสารเสพติดบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพได้รับการติดตามอย่างน้อย 4 ครั้งใน 1 ปี	ทะเบียน	มากกว่าร้อยละ 70
	ร้อยละของผู้ป่วยยาและสารเสพติดได้รับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพครบตามเกณฑ์ได้รับการติดตามอย่างน้อย 4 ครั้งใน 1 ปี ไม่กลับไปเสพซ้ำและมีคุณภาพชีวิตที่ดี	ทะเบียน	มากกว่าร้อยละ 50

2. **การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง**

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประเมินการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กายจิต สังคมบำบัด (Matrix Program) โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี ปีงบประมาณ พ.ศ.2562-2563 ได้แก่

ประชากร

1. ผู้ติดยาเสพติดที่เข้ามารับบริการที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี รูปแบบผู้ป่วยนอกที่ใช้ Matrix program ในการบำบัดในช่วงปีงบประมาณ.2562 – 2563

2. ผู้ให้การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Program)

3. ผู้ปกครองที่เป็นญาติสายตรง/ผู้ที่ให้การดูแลโดยตรง

กลุ่มตัวอย่าง : เนื่องด้วยงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการบำบัดรักษายาเสพติด คือ Matrix program ในโรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี โดยมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ป่วยที่เข้ารับการบำบัด ผู้ให้การบำบัด ครอบครัว ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบำบัด เพื่อให้การประเมินเครื่องมือเป็นไปอย่างเหมาะสมและครอบคลุม ทางคณะทำงานวิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ผู้ติดยาเสพติดที่เข้ามารับบริการที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี รูปแบบผู้ป่วยนอก ที่ผ่านการประเมินจากทีมสหวิชาชีพของโรงพยาบาลว่าเหมาะสมที่จะใช้ Matrix program ในการบำบัด โดยทางทีมผู้วิจัยวางแผนเก็บข้อมูลผู้ป่วยที่เข้ารับการบำบัดรักษาด้วยรูปแบบ Matrix program ทั้งหมด ในช่วงปีงบประมาณ.2562 – 2563 ซึ่งประมาณการไว้ที่ปีละ 30 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ป่วยเข้าร่วมงานวิจัย(Inclusion criteria) ดังนี้

- ผู้ป่วยสมัครใจเข้าร่วมโครงการ
- ผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัย โดยใช้เกณฑ์การประเมินตาม DSM-5 ว่าเป็น Substance use disorder
- สามารถสื่อสารกับทางเจ้าหน้าที่ได้
- มารับบริการที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานีรูปแบบผู้ป่วยนอก ในช่วงปีงบประมาณ 2562-2563

และมีเกณฑ์การคัดออก(Exclusion criteria) ดังนี้

- ผู้ป่วยขาดนัด และไม่สามารถติดตามได้

2. ผู้ให้การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Program) ในโรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานีทุกราย จำนวน 8 คน

3. ผู้ปกครองที่เป็นญาติสายตรง/ผู้ที่ให้การดูแลโดยตรง ที่ยินยอมให้ข้อมูล

3.**เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน**

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

1. ศึกษาความเป็นมา วัตถุประสงค์ รายละเอียดโครงการ รายละเอียดหลักสูตร Matrix Program ระเบียบ คำสั่ง ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดเกณฑ์และตัวชี้วัดในการประเมินโครงการ

3. นำตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินมาสร้างเครื่องมือ หรือค้นหาเครื่องมือมาตรฐานที่ใช้ในการวัดผลตามตัวชี้วัด

4. หากเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้น จะมีการทดสอบเครื่องมือและปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือก่อนนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อประเมินความตรง(Content validity)และความเที่ยง(Reliability)

เครื่องมือที่ใช้

<u>สำหรับคณะทำงานวิจัย</u>

- คำสั่งแต่งตั้งบุคลากรและบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน

- สรุปรายงานการประชุม
- แบบตรวจสอบรายการการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ สื่อต่างๆ
- แบบสำรวจความพร้อมของคู่มือ และตารางกิจกรรม

สำหรับผู้ป่วย

- แบบประเมินก่อนเข้ารับการบำบัด
- ผลตรวจสารเสพติดในปัสสาวะ
- แบบสำรวจความพึงพอใจต่อผู้ให้บริการ
- แบบวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะเบื้องต้นในการเลิกยาและการป้องกันการกลับไปเสพยาซ้ำ
- แบบสำรวจความพึงพอใจ(ก่อนจำหน่าย)
- แบบวัดคุณภาพชีวิตผู้ติดสารเสพติด 68 ข้อ

สำหรับผู้ให้การบำบัด

- ใบ certificate ของผู้ให้การบำบัด
- เวชระเบียนผู้ป่วย เช่น แบบบันทึกการซักประวัติ 7 มิติ แบบประเมิน Stage of change
- แบบบันทึกข้อมูลผู้ป่วย
- Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-V)
- แบบสำรวจกระบวนการทำกลุ่มบำบัด

สำหรับผู้ปกครองที่เป็นญาติสายตรง/ผู้ที่ให้การดูแลโดยตรง

- แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว

4. **การเก็บรวบรวมข้อมูล**

ในการวิจัยเรื่อง การประเมิน การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Program) ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำแบบประเมินเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

ข้อมูลทุติยภูมิ(Secondary data) ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้ ดังนี้

หนังสือคู่มือการบำบัด, วารสาร

ข้อมูลทางอินเตอร์เน็ต

บทความและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ซึ่งได้จากการใช้แบบสอบถาม ข้อมูลจากเวชระเบียน และการตรวจทางห้องปฏิบัติการตามตาราง

การดำเนินเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 9 ระยะ ดังนี้

- ระยะที่ 1 ก่อนเริ่มการบำบัด

- ระยะที่ 2 นัดหมายเข้ารับบริการ
- ระยะที่ 3 เข้ารับบริการ(ครั้งที่ 1-2)
- ระยะที่ 4 ระหว่างรับบริการ การให้การปรึกษารายบุคคล/ครอบครัว(Individual/Conjoint sessions)
- ระยะที่ 5 ระหว่างรับบริการ การฝึกทักษะการเริ่มยาระยะต้น(Early recovery skill group : ER)
- ระยะที่ 6 ระหว่างรับบริการ การฝึกทักษะการป้องกันการกลับไปเสพซ้ำ(Relapse prevention skill group : RP)
- ระยะที่ 7 ระหว่างรับบริการ กลุ่มครอบครัวศึกษา(Family education group)
- ระยะที่ 8 ก่อนจำหน่าย
- ระยะที่ 9 จำหน่ายหลังครบการบำบัด/ติดตามผู้ป่วย

ขั้นดำเนินการวิจัย

รูปภาพที่ ... แสดงแนวทางการประเมินผลการบำบัดรักษาของโครงการวิจัย การประเมินการบำบัดรักษาของผู้ติดยาเสพติดรูปแบบผู้ป่วยนอก รูปแบบกาย จิต สังคมบำบัด(Matrix program) โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี ปีงบประมาณ พ.ศ.2562-2563

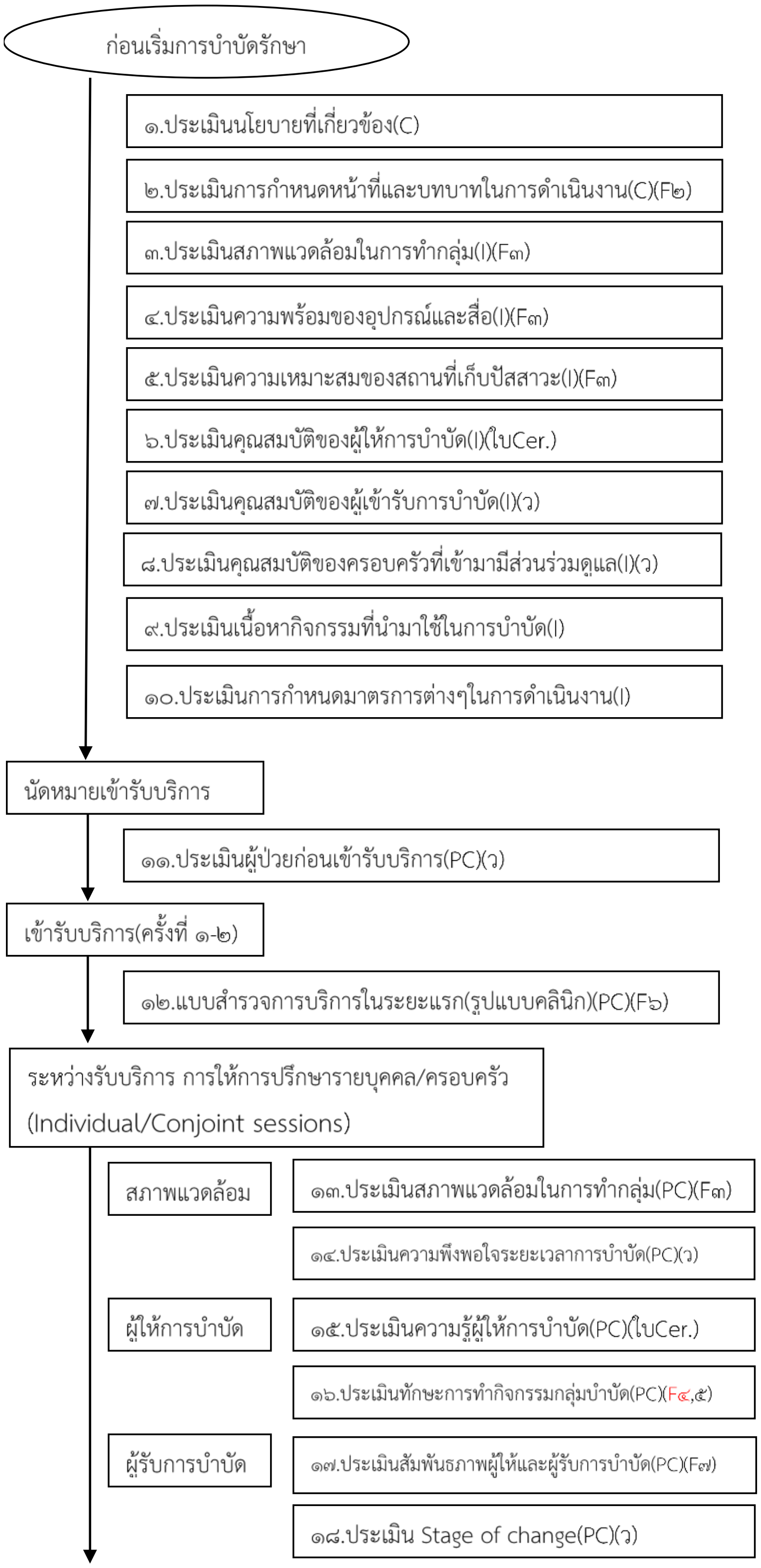

ก่อนเริ่มการบำบัด

ทางทำงานวิจัยวางแนวทางการประเมินไว้ดังนี้

1. ประเมินนโยบายที่เกี่ยวข้อง โดยการสำรวจค้นหานโยบายที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ความเชื่อมโยง
2. ประเมินการกำหนดหน้าที่และบทบาทในการดำเนินงาน โดยพิจารณาจากคำสั่งแต่งตั้ง *(Form2วิจัย)*
3. ประเมินสภาพแวดล้อมในการทำกลุ่ม, ความพร้อมของอุปกรณ์และสื่อ, ความเหมาะสมของสถานที่เก็บปัสสาวะ โดยใช้แบบตรวจสอบรายการการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ สื่อต่างๆ*(Form 3 วิจัย)**
4. ประเมินคุณสมบัติของผู้ให้การบำบัด โดยใช้ข้อมูลจากใบ Certificate ที่ผู้ให้การบำบัดเคยผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร Matrix program
5. ประเมินคุณสมบัติของผู้เข้ารับการบำบัด คุณสมบัติของครอบครัวที่เข้ามามีส่วนร่วมดูแล โดยใช้แบบประเมินก่อนเข้ารับการบำบัด*(คล้ายกับแบบประเมิน 7 มิติ)***
6. ประเมินเนื้อหากิจกรรมที่นำมาใช้ในการบำบัด โดยแบบสำรวจความพร้อมของคู่มือ และตารางกิจกรรม
7. ประเมินการกำหนดมาตรการต่างๆในการดำเนินงาน โดยตรวจสอบจากการประชุมวางแผนก่อนการดำเนินงาน

นัดหมายเข้ารับบริการ

1. ประเมินผู้ป่วยก่อนเข้ารับบริการ โดยใช้แบบบันทึกการซักประวัติ 7 มิติของโรงพยาบาล แบบบันทึกข้อมูลผู้ป่วย ข้อมูลเวชระเบียนผู้ป่วย OPD

เข้ารับบริการ(ครั้งที่ ๑-๒)

1. ให้ผู้ป่วยประเมินโดยใช้แบบสำรวจการบริการในระยะแรก(รูปแบบคลินิก) *(Form 6 วิจัย)*

ระหว่างรับบริการ การฝึกทักษะการเลิกยาระยะต้น(Early recovery skill group : ER)

- สภาพแวดล้อม
  - ๑๙.ประเมินสภาพแวดล้อมในการทำกลุ่ม(PC)(F๓)
  - ๒๐.ประเมินความพึงพอใจระยะเวลาการบำบัด(PC)(ว)
- ผู้ให้การบำบัด
  - ๒๑.ประเมินความรู้ผู้ให้การบำบัด(PC)(ใบCer.)
  - ๒๒.ประเมินทักษะการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด(PC)(F๔,๕)
- ผู้รับการบำบัด
  - ๒๓.ประเมินความรู้ของผู้เข้ารับการบำบัด(PC)(F๘)

ระหว่างรับบริการ การฝึกทักษะการป้องกันการกลับไปเสพซ้ำ (Relapse prevention skill group : RP)

- สภาพแวดล้อม
  - ๒๔.ประเมินสภาพแวดล้อมในการทำกลุ่ม(PC)(F๓)
  - ๒๕.ประเมินความพึงพอใจระยะเวลาการบำบัด(PC)(ว)
- ผู้ให้การบำบัด
  - ๒๖.ประเมินความรู้ผู้ให้การบำบัด(PC)(ใบCer.)
  - ๒๗.ประเมินทักษะการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด(PC)(F๔,๕)
- ผู้รับการบำบัด
  - ๒๘.ประเมินความรู้ของผู้เข้ารับการบำบัด(PC)(F๙)
  - ๒๙.ประเมินการกลับไปเสพซ้ำ(PC)(ว)

ระหว่างรับบริการ กลุ่มครอบครัวศึกษา (Family education group)

- สภาพแวดล้อม
  - ๓๐.ประเมินสภาพแวดล้อมในการทำกลุ่ม(PC)(F๓)
  - ๓๑.ประเมินความพึงพอใจระยะเวลาการบำบัด(PC)(ว)
- ผู้ให้การบำบัด
  - ๓๒.ประเมินความรู้ผู้ให้การบำบัด(PC)(ใบCer.)
  - ๓๓.ประเมินทักษะการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด(PC)(F๔,๕)
- ผู้รับการบำบัด
  - ๓๔.ประเมินความรู้ของผู้เข้ารับการบำบัด(PC)(F๘)
  - ๓๕.ประเมินการมีส่วนร่วมของครอบครัว(PC)(ว)
  - ๓๖.ประเมินสัมพันธภาพกับครอบครัว(PC)(F๑๐)

ระหว่างเข้ารับบริการ การให้การปรึกษารายบุคคล/ครอบครัว(Individual/Conjoint sessions)

1. ประเมินสภาพแวดล้อม ในส่วนสภาพแวดล้อมในการทำกลุ่ม โดยใช้แบบตรวจสอบรายการการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ สื่อต่างๆ*(Form 3 วิจัย)* ส่วนความพึงพอใจระยะเวลาการบำบัดใช้การสอบถามจากผู้ป่วย
2. ประเมินผู้ให้การบำบัด ในส่วนความรู้ผู้ให้การบำบัด โดยต้องมีใบ Certificate ที่ผู้ให้การบำบัดเคยผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร Matrix program ส่วนทักษะการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด ใช้แบบสำรวจกระบวนการทำกลุ่มบำบัด*(Form 4,5 วิจัย)**
3. ประเมินผู้เข้ารับการบำบัด ในส่วนสัมพันธภาพผู้ให้และผู้รับการบำบัด ใช้แบบสำรวจความพึงพอใจต่อผู้ให้บริการ*(Form 7 วิจัย)*** ส่วน Stage of change ใช้การสัมภาษณ์ผู้ป่วยเพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วย

ระหว่างรับบริการ การฝึกทักษะการเลิกยาระยะต้น(Early recovery skill group : ER)

การประเมินสภาพแวดล้อม และผู้ให้การบำบัดใช้รูปแบบเดียวกับข้างต้น*(Form 3,4,5 วิจัย)*

1. ประเมินผู้เข้ารับการบำบัด โดยความรู้ของผู้เข้ารับการบำบัด ใช้เครื่องมือแบบวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะเบื้องต้นในการเลิกยาและการป้องกันการกลับไปเสพยาซ้ำ*(Form 8 วิจัย)**

ระหว่างรับบริการ การฝึกทักษะการป้องกันการกลับไปเสพซ้ำ (Relapse prevention skill group : RP)

การประเมินสภาพแวดล้อม และผู้ให้การบำบัดใช้รูปแบบเดียวกับข้างต้น*(Form 3,4,5 วิจัย)*

1. ประเมินผู้เข้ารับการบำบัด โดยความรู้ของผู้เข้ารับการบำบัด ใช้เครื่องมือแบบวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะเบื้องต้นในการเลิกยาและการป้องกันการกลับไปเสพยาซ้ำ*(Form 9 วิจัย)* ส่วนการกลับไปเสพซ้ำใช้การซักประวัติและสุ่มตรวจปัสสาวะ

ก่อนจำหน่าย

๓๗.ประเมินความพึงพอใจในการบำบัด(PC)(F๑๑)

๓๘.ประเมินคุณภาพชีวิตผู้ป่วย(PC)(F๑๒)

จำหน่ายหลังครบการบำบัด/ติดตามผู้ป่วย

๓๙.ประเมินผลการบำบัดโดยภาพรวม/จำนวนผู้ป่วยที่บำบัดครบตามเกณฑ์(PD)(ว)

๔๐.ประเมินผู้ป่วยยาและสารเสพติดบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพได้รับการติดตามอย่างน้อย ๔ ครั้งใน ๑ ปี(PD)(ว)

๔๑.ประเมินผู้ป่วยยาและสารเสพติดได้รับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพครบตามเกณฑ์ได้รับการติดตามอย่างน้อย ๔ ครั้งใน ๑ ปี ไม่กลับไปเสพซ้ำและมีคุณภาพชีวิตที่ดี(PD)(ว)

รายละเอียด Form ต่างๆ

Form 1 วิจัย(F1) : แบบบันทึกข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัย

Form 2 วิจัย(F2) : แบบสอบถามเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการของคณะทำงาน

Form 3 วิจัย(F3) : แบบตรวจสอบรายการการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ สื่อต่างๆ

Form 4 วิจัย(F4) : แบบสำรวจกระบวนการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด

Form 5 วิจัย(F5) : แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถและความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมของผู้บำบัด

Form 6 วิจัย(F6) : แบบสำรวจการบำบัดในระยะแรก

Form 7 วิจัย(F7) : แบบสำรวจระหว่างรับการบำบัด

Form 8 วิจัย(F8) : แบบวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะเบื้องต้นในการเลิกยาและการป้องกันการกลับไปเสพซ้ำ

Form 9 วิจัย(F9) : แบบสอบถามและแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการนำความรู้จากการเข้าร่วมโครงการไปใช้ในชีวิตประจำวัน

Form 10 วิจัย(F10) : ข้อมูลสัมพันธภาพในครอบครัว

Form 11 วิจัย(F11) : แบบสำรวจความพึงพอใจ

Form 12 วิจัย(F12) : ข้อมูลคำถามแบบวัดคุณภาพชีวิตผู้ติดสารเสพติด 68 ข้อ

(ว) : คือการนำข้อมูลจากเวชระเบียน

<u>หมายเหตุ</u>

C : Context Evaluation

I : Input Evaluation

PC : Process Evaluation

PD : Product Evaluation

ระหว่างรับบริการ กลุ่มครอบครัวศึกษา (Family education group)

การประเมินสภาพแวดล้อม และผู้ให้การบำบัดใช้รูปแบบเดียวกับข้างต้น*(Form 3,4,5 วิจัย)*

1. ประเมินผู้เข้ารับการบำบัด โดยความรู้ของผู้เข้ารับการบำบัด ใช้เครื่องมือแบบวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะเบื้องต้นในการเลิกยาและการป้องกันการกลับไปเสพยาซ้ำ*(Form 8 วิจัย)** ส่วนการมีส่วนร่วมของครอบครัวใช้ข้อมูลจากเวชระเบียน ส่วนสัมพันธภาพกับครอบครัวใช้เครื่องมือแบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว*(Form 10 วิจัย)****

ก่อนจำหน่าย

1. ประเมินความพึงพอใจในการบำบัด ใช้แบบสำรวจความพึงพอใจ*(Form 11 วิจัย)***
2. ประเมินคุณภาพชีวิตโดยใช้เครื่องมือข้อมูลคำถามแบบวัดคุณภาพชีวิตผู้ติดสารเสพติด 68 ข้อ*(Form 12 วิจัย)*****

จำหน่ายหลังครบการบำบัด/ติดตามผู้ป่วย

1. ประเมินผลการบำบัดโดยภาพรวม/จำนวนผู้ป่วยที่บำบัดครบตามเกณฑ์ โดยใช้ข้อมูลจากเวชระเบียน
2. ประเมินผู้ป่วยยาและสารเสพติดบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพได้รับการติดตามอย่างน้อย 4 ครั้ง ใน 1 ปี โดยใช้ข้อมูลจากเวชระเบียน
3. ประเมินผู้ป่วยยาและสารเสพติดได้รับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพครบตามเกณฑ์ได้รับการติดตามอย่างน้อย 4 ครั้งใน 1 ปี ไม่กลับไปเสพซ้ำและมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยใช้ข้อมูลจากเวชระเบียน

<u>หมายเหตุ</u>

* เครื่องมือจากโครงการวิจัยประเมินผลโครงการบำบัดรักษาผู้เสพสารเสพติดรูปแบบจิตสังคมบำบัดในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสงขลา

** เครื่องมือจากคู่มือผู้ปฏิบัติงาน Matrix program ของสบยช.ซึ่งคล้ายกับแบบประเมิน 7 มิติ

***เครื่องมือจากรายงานการวิจัยสัมพันธภาพในครอบครัวไทย มหาวิทยาลัยมหิดล

****เครื่องมือจากคู่มือ CNPG เฮโรอีน

ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล ทางผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล พร้อมทั้งตรวจสอบการแจกแจงของข้อมูลแต่ละตัวแปร หากมีการผิดพลาดของข้อมูลจะต้องตรวจสอบและแก้ไขก่อนนำไปวิเคราะห์

ในการประเมินผลครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั่วไปใช้การหาค่าร้อยละ (Percent)

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และแปลความหมาย ดังนี้

ด้านบวก

1.00-1.79 หมายถึง น้อย, แย่ลงมาก

1.80-2.59 หมายถึง ค่อนข้างน้อย, แย่ลง

2.60-3.39 หมายถึง ปานกลาง, เหมือนเดิม

3.40-4.19หมายถึง ค่อนข้างมาก, ดีขึ้น

4.20-5.00 หมายถึง มาก, ดีขึ้นมาก

ด้านลบ

1.00-1.79 หมายถึง มาก, ดีขึ้นมาก

1.80-2.59 หมายถึง ค่อนข้างมาก, ดีขึ้น

2.60-3.39 หมายถึง ปานกลาง, เหมือนเดิม

3.40-4.19หมายถึง ค่อนข้างน้อย, แย่ลง

4.20-5.00 หมายถึง น้อย, แย่ลงมาก

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบวัดความรู้ ใช้การหาค่าร้อยละ (Percent)

4. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

บทที่ 4
สรุปผล

การสร้างตัวชี้วัดในการประเมิน

1. ศึกษาความเป็นมา วัตถุประสงค์รายละเอียดต่างๆ รวมทั้งคำสั่ง ระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย การประเมินการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Program) โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี

2. กำหนดเกณฑ์และตัวชี้วัดในการประเมินผลโครงการ โดยการนำกรอบวัตถุประสงค์การประเมิน มาเป็นหลักในการสร้างตัวชี้วัด แล้วนำมาแยกเป็นประเด็นในการประเมิน ที่สามารถวัดได้โดยตัวชี้วัดนี้ อาจมาจากทฤษฎี หรือความคิดเห็นของผู้ประเมิน

3. นำตัวชี้วัดมาสร้างเครื่องมือในการวัดหรือเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การกำหนดตัวชี้วัดในงานวิจัย ได้ใช้แนวทางการประเมินแบบ CIPP model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam)ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อให้ได้รายละเอียดต่างๆเพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับแผนการดำเนินการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดโดยประเมิน 4 ด้าน คือ

C : Context เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้อง ดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหาและความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

I : Input เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ

P : Process เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาแก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการโดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุก

P : Product เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิกขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

โดยมีรายละเอียดการกำหนดตัวชี้วัด ดังนี้

Context Evaluation

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
1.ประเมินปัจจัยด้านบริบท	ความเหมาะสมของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Program)	สำรวจ ค้นหานโยบายที่เกี่ยวข้อง	พบข้อมูลเชิงนโยบายที่ส่งเสริมการบำบัด

ประเด็นประเมินนี้ผู้ประเมินได้ศึกษาจากเอกสารข้อมูลเชิงนโยบายในประเทศไทย พบว่านโยบาย Matrix program ได้เริ่มนำมาปรับใช้ในช่วงที่ประเทศไทยประกาศสงครามยาเสพติด โดยปรับปรุงมาจาก Neuro-Behavioral Model ซึ่งมหาวิทยาลัย UCLA ประเทศสหรัฐอเมริกาใช้เวลา 16 ปี ในการพัฒนาแนวทางและวิธีการบำบัดรักษาโดยใช้ชื่อโครงการว่า The Matrix Intensive Outpatient Program (IOP) หรือ Matrix Program (กาย จิต สังคมบำบัด)ซึ่งเหมาะสำหรับการบำบัดรักษากลุ่มสารกระตุ้นในรูปแบบผู้ป่วยนอก

ในประเทศไทยได้มีการนำ "การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Model)" มาใช้ตั้งแต่ปี 2543 โดยเริ่มใช้ที่สถาบันธัญญารักษ์ ซึ่งมีการปรับใช้ชื่อว่า FRESH model ที่ย่อมาจากกิจกรรมที่ในการบำบัด คือ

F : Family Education Group (กลุ่มครอบครัวศึกษา)

R : Relapse Prevention Skill Group (กลุ่มฝึกทักษะป้องกันการกลับไปติดยาซ้ำ)

E : Early Recovery Skill Group (กลุ่มฝึกทักษะการเลิกยาระยะเริ่มต้น)

SH: Self - Help Group (กลุ่มช่วยเหลือกันเอง)

I : Individual Counseling (การปรึกษารายบุคคล)

และมีงานวิจัย "การศึกษาประสิทธิผลการบำบัดรักษารูปแบบกาย จิต สังคมบำบัด (FRESH Model)" ของสถาบันธัญญารักษ์ โดย นางวิมล ลักขณาภิชนชัช และนางวันเพ็ญ ใจปทุม จัดทำขึ้นในปี 2546

แนวทางการดำเนินงานยาเสพติด กระทรวงสาธารณสุข 2559 ได้วางกรอบและมาตรการการดำเนินงานด้านการป้องกันและบำบัดฟื้นฟูผู้เสพ/ผู้ติดสารเสพติด ด้านการบำบัดฟื้นฟูยาเสพติด จัดระบบบริการดังนี้

๑. โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน จัดให้มีบริการการคัดกรอง บำบัด ฟื้นฟู และ การลดอันตราย (Harm Reduction) จิตสังคมบำบัด (Matrix Program) จิตสังคมบำบัด ในชุมชน โรงเรียน ในสถานบริการผู้ป่วยนอก และ ผู้ป่วยในตามบริบทของพื้นที่

๒. โรงพยาบาลในสังกัดกรมสุขภาพจิต โรงพยาบาลธัญญารักษ์สังกัดกรมการแพทย์ ให้บริการ ให้ยารักษาตามอาการ จิตสังคมบำบัด (Matrix Program) จิตสังคมบำบัดในชุมชน โรงเรียน การให้ คำปรึกษาในสถานบริการ และการให้บริการการลดอันตรายจากการใช้ยา (Harm Reduction) ทั้งผู้ป่วยนอก และผู้ป่วยใน

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
จากข้อมูลข้างต้น พบว่ารูปแบบการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Program) นั้น มีการนำมาประยุกต์ให้ และมีงานวิจัยรองรับ รวมไปถึงมีการประกาศนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขที่ชัดเจน			
	การกำหนดบุคลากรและบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน	มีคำสั่งแต่งตั้งอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร	มีคำสั่งแต่งตั้ง
ประเด็นประเมินนี้ผู้ประเมินได้ศึกษาจากเอกสารคำสั่งแต่งตั้งและการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะทำงาน และซึ่งจากการศึกษาพบว่ามีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานและการกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละบุคคลอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร และคณะทำงานได้รับคำสั่งจากหัวหน้าโครงการในการประชุมชี้แจงบอกกล่าวในที่ประชุมครั้งแรกของการดำเนินโครงการ (ดังเอกสารแนบในภาคผนวก)			

Input Evaluation

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
1. ประเมินปัจจัยการดำเนินการ	ร้อยละของผู้ให้การบำบัดมีคุณสมบัติเหมาะสม	ผ่านการรับรอง Certificate เกี่ยวกับการบำบัด Matrix program	มีใบ certificate

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

ประเด็นประเมินนี้ผู้ประเมินได้ใช้เกณฑ์ คือ ผู้ให้การบำบัดต้องผ่านการรับรอง Certificate เกี่ยวกับการบำบัด Matrix program ซึ่งพบว่าผู้ให้การบำบัดหลักทั้งหมด 8 คน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลคุณสมบัติผู้ให้การบำบัด

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. ใบ Certificate การบำบัด Matrix program		
- มีใบ Certificate การบำบัด Matrix program	2	ร้อยละ 25
- ไม่มีใบ Certificate การบำบัด Matrix program	6	ร้อยละ 75
2. การเข้าฝึกอบรมหลักสูตรการบำบัดรักษารูปแบบจิตสังคมบำบัด (Matrix Program)		
- เคยเข้าฝึกอบรม	8	ร้อยละ 100
- ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	0	ร้อยละ 0
3. การเข้าฝึกอบรมหลักสูตรการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดรูปแบบอื่นๆ		
- เคยเข้าฝึกอบรม	8	ร้อยละ 100
- ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม แต่ศึกษาจากเอกสารและตำรา	0	ร้อยละ 0
4. การปฏิบัติงานด้านการบำบัดรักษาผู้ติดสารเสพติดอย่างน้อย 1 ปี		
- เคยมีประสบการณ์การปฏิบัติงาน	8	ร้อยละ 100
- ไม่เคยมีประสบการณ์การปฏิบัติงาน	0	ร้อยละ 0

จากข้อมูลข้างต้น พบว่าผู้บำบัดหลักทั้ง 8 คน ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการบำบัดรักษารูปแบบจิตสังคมบำบัด (Matrix Program) ร้อยละ 100 แต่มี 2 คนที่มีใบ Certificate คิดเป็นร้อยละ 25 เนื่องจากผู้ที่อบรมสมัยก่อน จะไม่ได้รับใบ Certificate ถึงแม้จะผ่านการอบรมครบหลักสูตร แต่ผู้บำบัดทั้ง 8 คนมีประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านการบำบัดรักษาผู้ติดสารเสพติดมากกว่า 1 ปี และได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดรูปแบบอื่นๆ เช่น Motivational Interviewing and Motivational Enchantment Therapy (MI/MET), Brief Advive (BA), Brief Intervention (BI), PG ยาเสพติด และ PG จิตเวช เป็นต้น

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
	ร้อยละของคุณสมบัติผู้เข้ารับบริการเป็นผู้เสพยาเสพติด(Substance use disorder) ที่มีการวินิจฉัยหลักเป็นเมทแอมเฟตามีน	- ประวัติในเวชระเบียน - DSM-V - ผลตรวจปัสสาวะก่อนเข้าร่วมวิจัย	เป็นผู้เสพยาเสพติดเมทแอมเฟตามีนร้อยละ 100

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

สรุปข้อมูลโดยใช้การตรวจเวชระเบียน ในประเด็นของ การวินิจฉัย และผลตรวจปัสสาวะ

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลการการวินิจฉัย ***Methamphetamine*** **และผลการตรวจปัสสาวะ**

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. การวินิจฉัย Methamphetamine		
- คะแนน DSM-5 มากกว่าหรือเท่ากับ 4 คะแนน*	27	ร้อยละ 90.00
- คะแนน DSM-5 น้อยกว่า 4 คะแนน	1	ร้อยละ 3.33
มีผู้ไม่ได้ใช้สาร Methamphetamine เป็นสารเสพติดหลัก 2 ราย (ใช้กัญชาเป็นสารเสพติดหลัก ทั้ง 2 ราย)		
2. ผลการตรวจปัสสาวะ**		
- ผลตรวจ Urine Methamphetamine positive หรือให้ประวัติยืนยันการใช้สารเสพติด Methamphetamine	28	ร้อยละ 93.33
- ผลตรวจ Urine สารเสพติดอื่นๆ positive หรือให้ประวัติยืนยันการใช้สารเสพติดอื่น	16	ร้อยละ 53.33
- ผลตรวจ Urine สารเสพติด negative และให้ประวัติว่าไม่เคยใช้สารเพติด	0	ร้อยละ 0

หมายเหตุ

* คะแนน DSM-5 : 0-1 คะแนน ไม่วินิจฉัยว่ามีภาวะผิดปกติจากการใช้สารเสพติด, 2-3 คะแนน วินิจฉัยว่ามีภาวะผิดปกติจากการใช้สารเสพติดระดับเบาบาง, 4-5 คะแนน วินิจฉัยว่ามีภาวะผิดปกติจากการใช้สารเสพติดระดับปานกลาง, เท่ากับหรือมากกว่า 6 คะแนน วินิจฉัยว่ามีภาวะผิดปกติจากการใช้สารเสพติดระดับรุนแรง

** ก่อนเข้ารับการบำบัด ไม่ได้ทำการตรวจปัสสาวะทุกราย เนื่องจากบางรายให้ข้อมูลยอมรับว่ามีการเสพสารเสพติดในช่วง 1-5 วันที่ผ่านมา จึงไม่จำเป็นต้องตรวจปัสสาวะ

จากข้อมูลเบื้องต้น พบว่าอาสาสมัครผู้เข้าร่วมการวิจัย 30 คน มีผู้ใช้สารเสพติดหลัก คือ Methamphetamine จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 (อีก 2 คน ใช้สารเสพติดกัญชาเป็นหลัก) ซึ่งคะแนน DSM-5 สาร Methamphetamine มากกว่าหรือเท่ากับ 4 คะแนน มีจำนวน 27 คน คิดเป็น ร้อยละ 90 และมีคะแนนน้อยกว่า 4 คะแนน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 จึงสรุปได้ว่า อาสาสมัครที่เข้าร่วมการวิจัยส่วนใหญ่ ร้อยละ 90 เหมาะสมที่จะได้รับการบำบัดรูปแบบกาย จิต สังคมบำบัด (Matrix program)

ผู้ป่วยทั้งหมดได้ให้ประวัติยืนยันการใช้สารเสพติด Methamphetamine และบางส่วนได้รับการตรวจ Urine Methamphetamine positive เพื่อยืนยัน รวมทั้งหมด 30 คน พบว่า มี 28 คน ผลตรวจ Urine Methamphetamine positive หรือให้ประวัติยืนยันการใช้สารเสพติด Methamphetamine คิดเป็น ร้อยละ 93.33 และมี 16 คน มีผลตรวจ Urine สารเสพติดอื่นๆ positive หรือให้ประวัติยืนยันการใช้สารเสพติดอื่นร่วม

<table>
<tr><th>ประเด็น</th><th>ตัวชี้วัด</th><th>วิธีการ</th><th>เกณฑ์</th></tr>
<tr><td colspan="4">ด้วย คิดเป็นร้อยละ 53.33 จึงสรุปได้ว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นผู้ป่วยที่ใช้สารเสพติด Methamphetamine เป็นหลักโดยที่จำนวนประมาณครึ่งหนึ่งมีการใช้สารเสพติดอื่นร่วมด้วย ซึ่งอาจส่งผลต่อรูปแบบการบำบัดโดยใช้รูปแบบกาย จิต สังคมบำบัด (Matrix program) เนื่องจากรูปแบบการบำบัด เบื้องต้นสร้างมาเพื่อการบำบัดผู้เสพกลุ่มสารกระตุ้น</td></tr>
<tr><td></td><td>ร้อยละของคุณสมบัติครอบครัวที่เข้าร่วมเป็นญาติสายตรง/ผู้ให้การดูแลโดยตรง</td><td>ประวัติด้านครอบครัว</td><td>ครอบครัวที่เข้าร่วมเป็นญาติสายตรง/ผู้ให้การดูแลโดยตรง ร้อยละ 80</td></tr>
<tr><td colspan="4">สรุปข้อมูลโดยใช้เวชระเบียน
ตารางที่ 4 แสดงการมีส่วนร่วมของครอบครัว
<table>
<tr><th>ข้อมูล</th><th>จำนวน</th><th>ร้อยละ</th></tr>
<tr><td>1. การมีส่วนร่วมของครอบครัว</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>- ครอบครัวมีส่วนร่วม</td><td>30</td><td>ร้อยละ 100</td></tr>
<tr><td>- ครอบครัวไม่เข้ามามีส่วนร่วม</td><td>0</td><td>ร้อยละ 0</td></tr>
</table>
จากข้อมูลพบว่ากลุ่มผู้ป่วยมีครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วม 30 คน ซึ่งคิดเป็น ร้อยละ 100 เนื่องจากก่อนเข้ารับการบำบัด ทางทีมบำบัดได้ทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้ป่วยและครอบครัว เน้นย้ำถึงความสำคัญของครอบครัวเพื่อให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดตั้งแต่ต้น และติดตามครอบครัวเข้ามาบำบัดตามแผนการรักษา</td></tr>
<tr><td></td><td>ร้อยละของสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมต่อการทำกลุ่ม</td><td>แบบสำรวจ(Check list)</td><td>ร้อยละ 90</td></tr>
</table>

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

สรุปข้อมูล ตามแบบ Form 3 สำหรับผู้สังเกตการณ์ ในประเด็นบุคลากร สถานที่ ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลการสังเกตการณ์ ด้านบุคลากรผู้ให้การบำบัด

ข้อมูล	มี	ไม่มี	หมายเหตุ
สุ่มเก็บข้อมูล ด้านบุคลากรผู้ให้การบำบัด จำนวน 2 ครั้ง	2	0	
- ผู้บำบัด Leader	2	0	- จำนวน 1 คนต่อครั้ง
- หัวหน้าการบำบัด	2	0	- จำนวน 1-2 คนต่อครั้ง
- ผู้ประสานงานการบำบัด	2	0	- จำนวน 2 คน
- เจ้าหน้าที่เก็บปัสสาวะ	2	0	- ผู้ช่วยเหลือคนไข้ที่ได้รับการฝึกเป็นคนเก็บและ
- เจ้าหน้าที่ตรวจปัสสาวะ	2	0	ตรวจปัสสาวะ
- เจ้าหน้าที่จัดทำระเบียนผู้เข้ากลุ่ม	2	0	- จำนวน 2 คน
- ผู้เข้าร่วมการบำบัด	2	0	- จำนวนผู้เข้าร่วมการบำบัด 10-20 คน ต่อครั้ง
รวมข้อมูล	**100**	**0**	

จากการสุ่มเก็บข้อมูลด้านบุคลากรผู้ให้การบำบัด จำนวน 2 ครั้ง พบว่า บุคลากรที่ให้การบำบัดมีความพร้อมทั้งในส่วนของ Leader และผู้นำกลุ่ม ผู้ประสานงาน เจ้าหน้าที่เก็บและตรวจปัสสาวะ เจ้าหน้าที่จัดทำระเบียนผู้ป่วย และมีจำนวนที่เหมาะสมกับปริมาณผู้ป่วย

ตารางที่ 6 แสดงการสุ่มเก็บข้อมูล ด้านสถานที่ให้การบำบัด

ข้อมูล	มี	ไม่มี	หมายเหตุ
สุ่มเก็บข้อมูล ด้านสถานที่ให้การบำบัด จำนวน 2 ครั้ง			
- ห้องทำกิจกรรมกลุ่ม	2	0	
- ห้องปรึกษารายบุคคล	2	0	
รวมข้อมูล	**100**	**0**	

จากการสุ่มเก็บข้อมูลด้านสถานที่ให้บริการจำนวน 2 ครั้ง พบว่ามีความพร้อมทั้งในส่วนของห้องทำกิจกรรมกลุ่ม ห้องให้คำปรึกษารายบุคคล และมีห้องสำหรับตรวจปัสสาวะโดยเฉพาะ ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ประจำห้องตรวจ (ผู้ช่วยเหลือคนไข้ที่ได้รับการฝึก และมีประสบการณ์) คอยควบคุมการเก็บและตรวจปัสสาวะ โดยบริเวณห้องน้ำสามารถมองเห็นการเก็บปัสสาวะได้โดยตรง และไม่มีผงซักฟอก สบู่ น้ำยาขัดห้องน้ำ หรือสารอื่นใดวางอยู่บริเวณห้องเก็บปัสสาวะ

สรุปข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมทั้งในส่วนของบุคลากรและสถานที่ให้การบำบัด จากการสุ่มตรวจ พบว่ามีความครบถ้วน คิดเป็น ร้อยละ 100 ทั้ง 2 ส่วน ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
	ความพร้อมและความเหมาะสมของสื่อและอุปกรณ์	แบบสำรวจ(Check list)	ร้อยละ 90

สรุปข้อมูล ตามแบบ Form 3 สำหรับผู้สังเกตการณ์ ในประเด็นสื่อและอุปกรณ์ ดังนี้

ตารางที่ 7 แสดงการสุ่มเก็บข้อมูล ด้านความเหมาะสมของสื่อและอุปกรณ์

ข้อมูล	มี	ไม่มี	หมายเหตุ
สุ่มเก็บข้อมูล ด้านความเหมาะสมของสื่อและอุปกรณ์ จำนวน 2 ครั้ง			
- คู่มือผู้รับการบำบัด	2	0	- ใช้คู่มือมาตรฐานฉบับ
- คู่มือผู้ให้การบำบัด	2	0	สบยช.
- วิดีโอ เรื่อง สุราและร่างกาย	2	0	- ประยุกต์โดยใช้การโหลด VDO จากสื่อออนไลน์
- วิดีโอ เรื่อง เร่งสู่หายนะ หรือ เรื่องตายทั้งเป็น	0	2	
- วิดีโอ เรื่อง รักเกินร้อย ความรักหักยาหรือ เรื่อง มันไม่ใช่ปัญหาของฉัน	0	2	
- แผ่นใส หรือแผ่นพลิก เรื่อง ตัวกระตุ้นและการอยากยา	2	0	- มีการใช้ภาพพลิก และ
- แผ่นใส หรือแผ่นพลิก เรื่อง เส้นทางสู่การเลิกยา	2	0	Power point เป็นสื่อใน
- แผ่นใส หรือแผ่นพลิก เรื่อง ปฏิกิริยาของครอบครัวต่อการเลิกยา	2	0	การสอนแทนแผ่นใส
- แผ่นใส หรือแผ่นพลิก เรื่อง บทบาทของครอบครัวต่อการเลิกยา	2	0	
- ใบงาน ตารางกิจกรรม	2	0	
- ใบงานปฏิทินการหยุดยา (ปฏิทินดาว)	2	0	
- สติกเกอร์ดาว	0	2	
- แฟ้มสำหรับเก็บประวัติ	2	0	
- แบบฟอร์มการประเมินตามหลักของ Matrix Program (แบบฟอร์มทั้ง 7)	2	0	
- สมุดลงทะเบียนผู้เข้าร่วมการบำบัด	2	0	
- อุปกรณ์สำนักงาน เครื่องเขียน	2	0	
- เก้าอี้สำหรับนั่งทำกลุ่ม	2	0	
- ใบเซ็นชื่อผู้เข้ากลุ่ม	2	0	

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

รวมข้อมูลการ	**83.33**	**16.67**	

จากการสุ่มเก็บข้อมูลด้านความเหมาะสมของสื่อและอุปกรณ์จำนวน 2 ครั้ง พบว่า มีข้อมูลความเหมาะสมของสื่อและอุปกรณ์อยู่ที่ร้อยละ 83.33 โดยสื่อวิดีโอบางหัวข้อทางผู้บำบัดได้ประยุกต์ใช้ข้อมูลจากสื่อออนไลน์แทน (วิดีโอ เรื่อง สุราและร่างกาย) ส่วนวิดีโอ เรื่อง เร่งสู่หายนะ หรือ เรื่องตายทั้งเป็น, วิดีโอ เรื่อง รักเกินร้อย ความรักหักยาหรือ เรื่อง มันไม่ใช่ปัญหาของฉัน, สติ๊กเกอร์ดาวทางทีมบำบัดไม่ได้ใช้

สรุปข้อมูลด้านความเหมาะสมของสื่อและอุปกรณ์ จากการสุ่มตรวจ พบว่ามีความยังขาดความครบถ้วนของสื่อบางส่วน เมื่อคิดเป็นร้อยละ ได้เท่ากับ 83.33 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้

	ร้อยละของห้องน้ำสำหรับเก็บปัสสาวะมีความเหมาะสม	แบบสำรวจ(Check list)	ร้อยละ 90

สรุปข้อมูล ตามแบบ Form 3 สำหรับผู้สังเกตการณ์ ในประเด็นสถานที่สำหรับเก็บปัสสาวะ ดังนี้

ตารางที่ 8 แสดงการสุ่มเก็บข้อมูล ด้านห้องน้ำสำหรับเก็บปัสสาวะ

ข้อมูล	มี	ไม่มี	หมายเหตุ
สุ่มเก็บข้อมูล ด้านห้องน้ำสำหรับเก็บปัสสาวะ จำนวน 2 ครั้ง			
- ห้องน้ำ/บริเวณสำหรับเก็บปัสสาวะ	2	0	- มีห้องน้ำแยกสำหรับเก็บปัสสาวะโดยเฉพาะ
- ห้องน้ำ/บริเวณสำหรับเก็บปัสสาวะ ไม่มีก๊อกน้ำ ไม่มีผงซักฟอก สบู่ น้ำยาขัดห้องน้ำ หรือสารอื่นใดวางอยู่	2	0	
- ขวดเก็บปัสสาวะ	2	0	
- ฉลากปิดขวดปัสสาวะ	0	2	- ใช้การเขียนด้วยปากกาเคมีแทน
- ใบส่งตรวจปัสสาวะ	2	0	
- ตู้เย็นสำหรับเก็บปัสสาวะก่อนส่งตรวจ	0	2	
รวมข้อมูล	**66.67**	**33.33**	

จากการสุ่มเก็บข้อมูลด้านสถานที่ให้บริการจำนวน 2 ครั้ง พบว่ามีความพร้อมทั้งในส่วนของห้องสำหรับตรวจปัสสาวะโดยเฉพาะ ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ประจำห้องตรวจ (ผู้ช่วยเหลือคนไข้ที่ได้รับการฝึก และมีประสบการณ์) คอยควบคุมการเก็บและตรวจปัสสาวะ โดยบริเวณห้องน้ำสามารถมองเห็นการเก็บปัสสาวะได้โดยตรง และไม่มีผงซักฟอก สบู่ น้ำยาขัดห้องน้ำ หรือสารอื่นใดวางอยู่บริเวณห้องเก็บปัสสาวะ

<table>
<tr><th>ประเด็น</th><th>ตัวชี้วัด</th><th>วิธีการ</th><th>เกณฑ์</th></tr>
<tr><td colspan="4">ในส่วนของอุปกรณ์สำหรับเก็บปัสสาวะ พบว่ายังขาดในส่วนของฉลากปิดขวดปัสสาวะ และตู้เย็นสำหรับเก็บปัสสาวะก่อนส่งตรวจ
สรุปข้อมูลด้านห้องน้ำสำหรับเก็บปัสสาวะและอุปกรณ์สำหรับเก็บปัสสาวะ จากการสุ่มตรวจ พบว่ามีความไม่ครบถ้วน โดยคิดเป็น ร้อยละ 66.67 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้</td></tr>
<tr><td></td><td>เนื้อหากิจกรรมที่นำมาใช้มีความเหมาะสม ครบถ้วน</td><td>สำรวจจากคู่มือ และตารางกิจกรรม</td><td>มีคู่มือ และตารางกิจกรรม</td></tr>
<tr><td colspan="4">เนื้อหากิจกรรมการบำบัดรูปแบบกาย จิต สังคม (Matrix model) ของงานวิจัยนี้ ได้ใช้มาตรฐานการบำบัดกลาง โดยไม่ได้มีการปรับเปลี่ยนเป็น Modified Matrix แต่อย่างใด ดังนั้นจึงมีคู่มือครบถ้วนตามมาตรฐาน คือ คู่มือผู้ปฏิบัติงาน คู่มือสำหรับผู้รับการบำบัด และมีตารางกิจกรรม 3 วันต่อสัปดาห์ คือ วันจันทร์ พุธ ศุกร์ โดยทุกวันพุธกิจกรรมจะเน้นกลุ่มครอบครัวบำบัด
สรุปเนื้อหากิจกรรมของการบำบัดมีความเหมาะสม ครบถ้วน ตามมาตรฐาน และมีตารางกิจกรรมที่ชัดเจน</td></tr>
<tr><td></td><td>ประชุมวางแผนก่อนการดำเนินการ การกำหนดมาตรการต่างๆในการดำเนินการ</td><td>สรุปรายงานการประชุม</td><td>มีสรุปรายงานการประชุม</td></tr>
<tr><td colspan="4">สรุปข้อมูลโดยตรวจสอบตามสรุปรายงานการประชุมและเอกสารแนบ
ตารางที่ 9 แสดงการตรวจสอบข้อมูลรายงานการประชุม
<table>
<tr><th>ข้อมูล</th><th>มี</th><th>ไม่มี</th><th>หมายเหตุ</th></tr>
<tr><td>- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการทำงาน</td><td>/</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>- รายละเอียดการกำหนดบทบาทหน้าที่ของทีมงานในการปฏิบัติงาน</td><td>/</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>- แผนการปฏิบัติงาน</td><td>/</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>- ตารางกำหนดกิจกรรมของการบำบัด</td><td>/</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>- กฎ ระเบียบ กติกาในการมาเข้าร่วมการบำบัด</td><td>/</td><td></td><td></td></tr>
</table></td></tr>
</table>

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

- มาตรการในการจำหน่ายออกจากการบำบัด	/		
รวมข้อมูลการ			

จากการตรวจสอบข้อมูลรายงานการประชุม ทั้ง 2 ครั้ง (ปีงบประมาณละ 1 ครั้ง) รายละเอียดตามเอกสารแนบ พบว่าทางทีมมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเป็นลายลักษณ์อักษร กำหนดบทบาทหน้าที่ที่สำคัญชัดเจน มีการวางแผนปฏิบัติการทั้งในส่วนของการเก็บข้อมูลการบำบัด การจัดทำเอกสารต่างๆ และการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง

ในส่วนของตารางกำหนดกิจกรรม กฎ ระเบียบ กติกาในการมาเข้าร่วม มาตรการในการจำหน่ายออกจากการบำบัด ได้มีการกำหนดตามมาตรฐานการบำบัดรูปแบบกาย จิต สังคมบำบัด (Matrix program)

สรุปข้อมูล ประชุมวางแผนก่อนการดำเนินการ มีความเหมาะสม ครบถ้วน

Process Evaluation

ระยะ Matrix IOP

1. **การให้การปรึกษารายบุคคล/ครอบครัว(Individual/Conjoint sessions)**

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
ประเมินสภาพแวดล้อม	ร้อยละของสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมต่อการทำกลุ่ม	แบบสำรวจ(Check list)	ร้อยละ 100

สรุปข้อมูล ตามแบบ Form 3 สำหรับผู้สังเกตการณ์ ในประเด็นความพร้อมเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ สื่อต่างๆ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านสื่อและอุปกรณ์ ด้านสถานที่ ด้านการบริหารจัดการ พบว่า

ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลการสังเกตการณ์ ในประเด็นความพร้อมเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ สื่อต่างๆ

ข้อมูล	มี (ร้อยละ)	ไม่มี (ร้อยละ)	หมายเหตุ
1. ด้านบุคลากร (ข้อสำรวจ 7 ข้อ)	100	0	
2. ด้านสื่อและอุปกรณ์ (ข้อสำรวจ 22 ข้อ)	81.81	18.18	
3. ด้านสถานที่ (ข้อสำรวจ 4 ข้อ)	100	0	
4. ด้านการบริหารจัดการ (ข้อสำรวจ 7 ข้อ)	100	0	

จากข้อมูลการสังเกตการณ์ พบว่า สภาพแวดล้อมด้านบุคลากร ด้านสถานที่ และด้านการบริหารจัดการ มีความครบถ้วนสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100, 100 และ 100 ตามลำดับ ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ส่วนด้านสื่อและอุปกรณ์ มีความครบถ้วนสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 81.81 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้

สรุปสภาพแวดล้อมผ่านเกณฑ์ มีความเหมาะสมต่อการทำกลุ่ม ใน 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ และด้านการบริหารจัดการ

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
	ร้อยละของผู้ป่วยพึงพอใจระยะเวลาของโปรแกรม	แบบสำรวจ	มากกว่าร้อยละ 80

ในกระบวนการให้การปรึกษารายบุคคล/ครอบครัว(Individual/Conjoint sessions) ทางทีมผู้วิจัยเน้นเรื่องการประเมินความพึงพอใจ เนื่องจากสามารถประเมินความพึงพอใจรายบุคคลได้ชัดเจนที่สุด จึงแบ่งรายละเอียดของการประเมิน

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อการบำบัดรายบุคคล

ความคิดเห็น	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
การบำบัดรายบุคคล	4.18	.612	ค่อนข้างมาก

จากตารางพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดมีความพึงพอใจต่อการบำบัดรายบุคคลอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\overline{X}$ = 4.18)

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อการบำบัดของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนจำหน่าย

ความคิดเห็น	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ท่านรู้สึกอย่างไรกับคุณภาพการบริการที่ได้รับ	4.55	.572	มาก
2. รูปแบบการบริการที่ท่านได้รับตรงกับความต้องการของท่าน	4.00	.655	ค่อนข้างมาก
3. บริการท่านได้รับตรงกับความต้องการของท่าน	4.14	.875	ค่อนข้างมาก
4. ท่านรู้สึกอย่างไรต่อระยะเวลาของการรักษา	4.28	.882	ค่อนข้างมาก
5. ในภาพรวม ท่านรู้สึกพึงพอใจเพียงไรต่อการบริการที่ได้รับ	4.34	.857	มาก
6. หากท่านต้องเข้าสู่การรักษาอีกครั้ง ท่านจะกลับมารับบริการที่นี่อีกหรือไม่	4.17	1.071	ค่อนข้างมาก
7. ท่านคิดว่า ตั้งแต่ท่านเริ่มเข้าสู่การรักษา การเสพยาบ้าของท่านมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร	4.52	.580	มาก
รวม	4.52	.453	มาก

จากตารางพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดมีความพึงพอใจในการบำบัดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก($\overline{X}$ = 4.52) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ท่านรู้สึกอย่างไรกับคุณภาพการบริการที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 4.55) รองลงมา คือ ท่านคิดว่า ตั้งแต่ท่านเริ่มเข้าสู่การรักษา การเสพยาบ้าของท่านมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ($\overline{X}$ = 4.52) และรูปแบบการบริการที่ท่านได้รับตรงกับความต้องการของท่าน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 4.00)

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อบริการให้คำปรึกษาของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนจำหน่าย

ความคิดเห็น	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
ท่านคิดว่าผู้ให้คำปรึกษามีความสามารถเพียงใด	4.00	.802	ค่อนข้างมาก
ผู้ให้คำปรึกษาแสดงความรู้สึกเข้าอกเข้าใจและใส่ใจต่อท่านเพียงไร	4.00	.655	ค่อนข้างมาก
ผู้ให้คำปรึกษามีความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดและสุราเพียงไร	4.07	.704	ค่อนข้างมาก
ผู้ให้คำปรึกษาได้อธิบายถึงแผนการรักษาและการแก้ไขปัญหาของท่าน	4.17	.602	ค่อนข้างมาก
ความพร้อมต่อการนัดหมายของผู้ให้การปรึกษา	4.07	.766	ค่อนข้างมาก
การรักษาทำให้ท่านมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นเพียงไร	3.93	1.016	ค่อนข้างมาก
รวม	3.98	.840	ค่อนข้างมาก

จากตารางพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดมีความพึงพอใจต่อบริการให้คำปรึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก($\overline{X}$ = 3.98) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างมากทุกข้อ โดยผู้ให้คำปรึกษาได้อธิบายถึงแผนการรักษาและการแก้ไขปัญหาของท่าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 4.17) รองลงมา ผู้ให้คำปรึกษามีความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดและสุราเพียงไรและความพร้อมต่อการนัดหมายของผู้ให้การปรึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\overline{X}$ = 4.07) และการรักษาทำให้ท่านมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นเพียงไร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 3.93)

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อผู้ช่วยเหลือและฝ่ายทะเบียนของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนจำหน่าย

ความคิดเห็น	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
ความช่วยเหลือจากฝ่ายต้อนรับ	3.61	.685	ค่อนข้างมาก
ความพร้อมของการติดต่อทางโทรศัพท์	3.68	.863	ค่อนข้างมาก
ความสะดวกสบายและความเรียบร้อยของบริเวณที่นั่งรอของผู้รับบริการ	3.81	.736	ค่อนข้างมาก
ความถูกต้องและชัดเจนของใบเสร็จรับเงิน	3.86	.756	ค่อนข้างมาก
ความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่การเงิน	3.79	.738	ค่อนข้างมาก
รวม	3.70	.657	ค่อนข้างมาก

จากตารางพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดมีความพึงพอใจต่อผู้ช่วยเหลือและฝ่ายทะเบียน ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก($\overline{X}$ = 3.70) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างมากทุกข้อ โดยความถูกต้องและชัดเจนของใบเสร็จรับเงิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 3.86) รองลงมา ความสะดวกสบายและความเรียบร้อยของบริเวณที่นั่งรอของผู้รับบริการ ($\overline{X}$ = 3.81) และความช่วยเหลือจากฝ่ายต้อนรับ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 3.61)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อบริการจากแพทย์ของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนจำหน่าย

ความคิดเห็น	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
ท่านคิดว่าแพทย์มีความสามารถเพียงไร	4.21	.686	มาก
แพทย์แสดงความเข้าอกเข้าใจและใส่ใจต่อท่านเพียงไร	4.04	.744	ค่อนข้างมาก
ความพร้อมต่อการนัดหมายของแพทย์	4.00	.770	ค่อนข้างมาก
รวม	4.11	.671	ค่อนข้างมาก

จากตารางพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดมีความพึงพอใจต่อบริการจากแพทย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก($\overline{X}$ = 4.11) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ท่านคิดว่าแพทย์มีความสามารถเพียงไร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 4.21) รองลงมา แพทย์แสดงความเข้าอกเข้าใจและใส่ใจต่อท่านเพียงไร 4.04) และความพร้อมต่อการนัดหมายของแพทย์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ =4.00)

สรุปคะแนนความพึงพอใจต่อการบำบัดรายบุคคล, ต่อบริการให้คำปรึกษาของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนจำหน่าย, ต่อผู้ช่วยเหลือและฝ่ายทะเบียนของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนจำหน่าย, ต่อบริการจากแพทย์ของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนจำหน่าย อยู่ในระดับ ค่อนข้างมาก ส่วนคะแนนความพึงพอใจต่อการบำบัดของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนจำหน่าย อยู่ในระดับ มาก ซึ่งเกณฑ์การประเมินมากกว่าร้อยละ 80 (ระดับค่อนข้างมากเป็นต้นไป) จึงถือว่าการประเมินในหัวข้อนี้ผ่านเกณฑ์

ประเมินผู้ให้การบำบัด	ความรู้ของ Therapist	ผ่านการรับรอง Certificate	มีใบ certificate

เนื่องจากความรู้ของ Therapist ในส่วนของการให้การปรึกษารายบุคคล/ครอบครัว (Individual/Conjoint sessions) นั้นได้จากการอบรมหลักสูตรและประสบการณ์ สอดคล้องกับตัวชี้วัดก่อนหน้า คือ ร้อยละของผู้ให้การบำบัดมีคุณสมบัติเหมาะสม ซึ่งสามารถใช้ข้อสรุปเดียวกับตัวชี้วัดก่อนหน้า

	ร้อยละของทักษะการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัดของผู้ให้การบำบัด	แบบสำรวจการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด	มากกว่าร้อยละ 80

สรุปข้อมูลตาม แบบสำรวจกระบวนการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด Form 4 โดยสุ่มเก็บข้อมูล การทำกิจกรรมกลุ่มบำบัดของผู้ให้การบำบัดจำนวน 2 ครั้ง

ตารางที่ 16 แสดงข้อมูลการสำรวจกระบวนการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด

หัวข้อการประเมิน	เฉลี่ย
1. ผู้นำกลุ่มสร้างสัมพันธภาพ	
1.1 การเปิดกลุ่ม	4

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

1.2 การทักทาย	4
2. ผู้นำกลุ่มแนะนำตนเอง	
2.1 บุคลิกภาพ	3.5
2.2 การวางตัว	3.5
2.3 สีหน้าท่าทาง	3.5
3. ผู้ช่วยทำกลุ่มแนะนำตนเอง	
3.1 บุคลิกภาพ	4
3.2 การวางตัว	4
3.3 สีหน้าท่าทาง	4
4. บอกวัตถุประสงค์ของการทำกลุ่ม	3.5
5. การเข้าสู่เนื้อหา	3.5
6. การกระตุ้นการมีส่วนร่วมของกลุ่มอย่างทั่วถึง	4
7. ความครอบคลุมของเนื้อหา	4
8. ใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนและใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย	4
9. การใช้สื่อประกอบการสอน	2.5
10. การเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยได้ซักถามข้อสงสัยและแสดงความคิดเห็น	4
11. ให้ผู้ป่วยสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกลุ่ม	4
12. การสรุปกลุ่มและนัดหมายครั้งต่อไป	4
13. ระยะเวลาทำกลุ่มเหมาะสม	3.5

สรุปรวมคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 67.5 คะแนน (คะแนนเต็ม 72 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 93.75 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ แต่เมื่อประเมินรายข้อ พบว่าการใช้สื่อประกอบการสอนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 2.5 ซึ่งต่ำที่สุดในหัวข้อการประเมิน

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
ประเมินผู้ป่วย	ร้อยละของสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ป่วยและผู้ให้การบำบัด	แบบประเมินสัมพันธภาพ	มากกว่าร้อยละ 80

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้เข้ารับการบำบัดเกี่ยวกับความสามารถและความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมของผู้บำบัด ระหว่างเข้ารับบริการ การให้คำปรึกษารายบุคคล/ครอบครัว

ความคิดเห็น	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บำบัดแสดงความรู้สึกเข้าอกเข้าใจและใส่ใจต่อสมาชิกกลุ่มเพียงใด	4.20	.664	มาก

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ		เกณฑ์
2. ผู้บำบัดมีความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาของสมาชิกกลุ่มเพียงใด		4.17	.874	ค่อนข้างมาก
3. ผู้บำบัดตรงเวลาต่อการนัดหมายหรือการทำกิจกรรมเพียงใด		4.27	.785	มาก
4. ผู้บำบัดมีความพร้อมในการมาทำกิจกรรมแต่ละครั้งเพียงใด		4.37	.615	มาก
5. ผู้บำบัดมีบุคลิกภาพเหมาะสมในการเป็นผู้บำบัดเพียงใด		4.30	.651	มาก
6. ผู้บำบัดมีความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดและการบำบัดเพียงใด		4.07	.691	ค่อนข้างมาก
7. ผู้บำบัดสามารถสื่อสารถ่ายทอดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ได้ดีเพียงใด		4.00	.743	ค่อนข้างมาก
8. ผู้บำบัดได้อธิบายถึงแผนการบำบัดรักษาตามโครงการแก่สมาชิกกลุ่มได้ชัดเจนเพียงใด		4.03	.850	ค่อนข้างมาก
9. ผู้บำบัดเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มซักถามข้อสงสัยเพียงใด		4.20	.761	มาก
10. ผู้บำบัดเปิดโอกาสหรือกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึงเพียงใด		4.17	.913	ค่อนข้างมาก
11. ผู้บำบัดสามารถตอบข้อซักถามได้ชัดเจนเพียงใด		4.30	.750	มาก
12. ผู้บำบัดสามารถใช้สื่อ อุปกรณ์ประกอบการทำกิจกรรมได้เหมาะสมเพียงใด		3.37	1.033	ปานกลาง
13. ผู้บำบัดใช้เวลาในการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมได้เหมาะสมเพียงใด		4.03	.809	ค่อนข้างมาก
รวม		4.12	.552	ค่อนข้างมาก

จากตารางพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถและความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมของผู้บำบัดระหว่างเข้ารับบริการ การให้คำปรึกษารายบุคคล/ครอบครัว ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก($\overline{X}$ = 4.12) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บำบัดมีความพร้อมในการมาทำกิจกรรมแต่ละครั้งเพียงใด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 4.37) รองลงมา คือ ผู้บำบัดมีบุคลิกภาพเหมาะสมในการเป็นผู้บำบัดเพียงใดและผู้บำบัดสามารถตอบข้อซักถามได้ชัดเจนเพียงใด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\overline{X}$ = 4.30) และผู้บำบัดสามารถใช้สื่อ อุปกรณ์ประกอบการทำกิจกรรมได้เหมาะสมเพียงใด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 3.37)

สรุปคะแนนค่าเฉลี่ยของผู้เข้ารับการบำบัดเกี่ยวกับความสามารถและความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมของผู้บำบัด ระหว่างเข้ารับบริการ การให้คำปรึกษารายบุคคล/ครอบครัวอยู่ในระดับ ค่อนข้างมาก ซึ่งเกณฑ์การประเมินมากกว่าร้อยละ 80 (ระดับค่อนข้างมากเป็นต้นไป) จึงถือว่าการประเมินในหัวข้อนี้ผ่านเกณฑ์

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
	ร้อยละของผู้ป่วยที่ระดับ Stage of change มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น	สัมภาษณ์	มากกว่าร้อยละ 50

ทางทีมผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลระดับ Stage of change จากผู้ป่วยอาสาสมัคร ที่ได้รับการซักประวัติ และบันทึกข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษร ในระบบ HosXp ซึ่งได้รับข้อมูลทั้งหมด 18 คน จากทั้งหมด 30 คน

ตารางที่ 18 แสดง Stage of change **ของผู้ป่วยอาสาสมัครแรกรับเข้าบำบัด**

ผู้ป่วยอาสาสมัครที่มีข้อมูล Stage of change ในระบบ HosXp จำนวน 18 คน		Stage of change ดีขึ้น		
		ใช่	ไม่ใช่	Total
		จำนวน	จำนวน	จำนวน
Stage of change แรกรับเข้าบำบัด	Precontemplation	5	2	7
	Contemplation	8	3	11
	Determination	0	0	0
	Action	0	0	0
	Maintenance	0	0	0
	Relapse	0	0	0
	Total	13	5	18

ตารางที่ 19 แสดง Stage of change **ของผู้ป่วยอาสาสมัครสิ้นสุดการบำบัด**

ผู้ป่วยอาสาสมัครที่มีข้อมูล Stage of change ในระบบ HosXp จำนวน 18 คน		Stage of change ดีขึ้น		
		ใช่	ไม่ใช่	Total
		จำนวน	จำนวน	จำนวน
Stage of change สิ้นสุดการบำบัด	Precontemplation	1	2	3
	Contemplation	2	3	5
	Determination	1	0	1
	Action	9	0	9
	Maintenance	0	0	0
	Relapse	0	0	0
	Total	13	5	18

<table>
<tr><th>ประเด็น</th><th>ตัวชี้วัด</th><th>วิธีการ</th><th>เกณฑ์</th></tr>
<tr><td colspan="4">จากข้อมูลในแบบบันทึกเวชระเบียนในระบบ HosXp พบว่ามีข้อมูลผู้ป่วยอาสาสมัคร เท่ากับ 18 คน(คิดเป็นร้อยละ 60) โดยแรกรับ พบว่าผู้ป่วยอาสาสมัครส่วนใหญ่ มี Stage of change ในระดับ Contemplation จำนวน 11 คน (คิดเป็นร้อยละ 61.11) และมีผู้ป่วยอาสาสมัครที่มีระดับ Stage of change เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นจำนวน 13 คน (คิดเป็นร้อยละ 72.22) โดยส่วนใหญ่เมื่อสิ้นสุดการบำบัดระดับ Stage of change ในระดับ Action จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 50)
จากข้อมูลพบว่าผู้ป่วยอาสาสมัครที่มีระดับ Stage of change เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นจำนวน 13 คน (คิดเป็นร้อยละ 72.22) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้คือร้อยละ 50</td></tr>
</table>

2. การฝึกทักษะการเลิกยาระยะต้น (Early recovery skill group : ER)

<table>
<tr><th>ประเด็น</th><th>ตัวชี้วัด</th><th>วิธีการ</th><th>เกณฑ์</th></tr>
<tr><td>ประเมินสภาพแวดล้อม</td><td>ร้อยละของสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมต่อการทำกลุ่ม</td><td>แบบสำรวจ(Check list)</td><td>ร้อยละ 100</td></tr>
<tr><td colspan="4">เนื่องจากการทำกลุ่มฝึกทักษะการเริ่มยาระยะต้น(Early recovery skill group : ER) ใช้ห้องทำกลุ่มและบริเวณเดียวกับการให้การปรึกษารายบุคคล/ครอบครัว(Individual/Conjoint sessions) จึงใช้ข้อมูลการประเมินเดียวกับการประเมินก่อนหน้า</td></tr>
<tr><td></td><td>ร้อยละของผู้ป่วยพึงพอใจระยะเวลาของโปรแกรม</td><td>แบบสำรวจ</td><td>มากกว่าร้อยละ 80</td></tr>
</table>

ตาราง แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อองค์ประกอบของโครงการบำบัดของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนจำหน่าย

ตารางที่ 20 แสดงความพึงพอใจระยะเวลาของโปรแกรม กลุ่มบำบัดทักษะการเลิกยาระยะต้น

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
กลุ่มบำบัดทักษะการเลิกยาระยะต้น	4.25	.701	มาก

จากตารางพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดมีความพึงพอใจต่อกลุ่มบำบัดทักษะการเลิกยาระยะต้น (Early recovery skill group : ER) อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = 4.25) ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ คือมากกว่าร้อยละ 80 (อยู่ในระดับค่อนข้างมากเป็นต้นไป)

<table>
<tr><td>ประเมินผู้ให้การบำบัด</td><td>ความรู้ของ Therapist</td><td>ผ่านการรับรอง Certificate</td><td>มีใบ certificate</td></tr>
<tr><td colspan="4">เนื่องจากความรู้ของ Therapist ในส่วนของกลุ่มบำบัดทักษะการเลิกยาระยะต้น (Early recovery skill group : ER) นั้นได้จากการอบรมหลักสูตรและประสบการณ์ สอดคล้องกับตัวชี้วัดก่อนหน้า คือ ร้อยละของผู้ให้การบำบัดมีคุณสมบัติเหมาะสม ซึ่งสามารถใช้ข้อสรุปเดียวกับตัวชี้วัดก่อนหน้า</td></tr>
</table>

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
	ร้อยละของทักษะการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัดของผู้ให้การบำบัด	แบบสำรวจการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด	มากกว่าร้อยละ 80
เนื่องจากทักษะการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัดของผู้ให้การบำบัดการเลิกยาระยะต้น (Early recovery skill group : ER) นั้นมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับกลุ่มอื่นๆ ซึ่งสามารถใช้ข้อสรุปเดียวกับตัวชี้วัดก่อนหน้า			
ประเมินผู้ป่วย	ร้อยละของความรู้ที่เพิ่มขึ้นของผู้ป่วยก่อนและหลังให้คำปรึกษา	แบบทดสอบก่อนและหลังการให้คำปรึกษา	มากกว่าร้อยละ 80

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้เข้ารับการบำบัดที่ตอบแบบวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะเบื้องต้นในการเลิกยาและการป้องกันการกลับไปเสพยาซ้ำ ระหว่างรับบริการ การฝึกทักษะการเลิกยาระยะต้น

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. การที่ผู้รับการบำบัดกลับไปใช้ยาเสพติดอีกในระหว่างการบำบัด แสดงว่าบุคคลนั้นล้มเหลวในการบำบัด		
ตอบได้ถูกต้อง	13	43.3
ตอบผิด	16	53.3
ไม่ตอบ	1	3.3
รวม	30	100.0
2. วงจรการใช้ยาเสพติด คือ ตัวกระตุ้น ------- > คิดถึงยา ------ > อยากยา ------- > เสพยา		
ตอบได้ถูกต้อง	29	96.7
ไม่ตอบ	1	3.3
รวม	30	100.0
3. การตอบสนองต่อการอยากยาในระยะวิกฤตเป็นดังนี้ คือ คิดถึงตัวกระตุ้น ---- > อยากยารุนแรง ---- > เสพยา ----- > มีอาการจากการเสพยา		
ตอบได้ถูกต้อง	28	93.3
ตอบผิด	1	3.3
ไม่ตอบ	1	3.3
รวม	30	100.0
4. การเลิกเสพยาเสพติดและการกลับไปติดยา เป็นสิ่งที่ผู้รับการบำบัดต้องรับผิดชอบตนเองตามลำพัง		
ตอบได้ถูกต้อง	22	73.3
ตอบผิด	7	23.3
ไม่ตอบ	1	3.3
รวม	30	100.0
5. การฝันถึงยาเสพติดในระยะปลายเป็นสิ่งที่ต้องระวัง เพราะอาจกลับไปติดยาเสพติดซ้ำได้		
ตอบได้ถูกต้อง	28	93.3
ตอบผิด	1	3.3

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
ไม่ตอบ		1	3.3
	รวม	30	100.0
6. อารมณ์อันตรายที่ทำให้กลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำ คือ ความเหงา โกรธ ถูกทอดทิ้ง			
ตอบได้ถูกต้อง		9	30.0
ตอบผิด		20	66.7
ไม่ตอบ		1	3.3
	รวม	30	100.0
7. การกลับไปติดยาเสพติดซ้ำเกิดขึ้นทันทีทันใด ไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้			
ตอบได้ถูกต้อง		24	80.0
ตอบผิด		5	16.7
ไม่ตอบ		1	3.3
	รวม	30	100.0
8. วิธีคิดที่ว่าหยุดเสพยาเสพติดให้ได้ทีละวัน จะช่วยให้ฝ่าอุปสรรคไปได้			
ตอบได้ถูกต้อง		29	96.7
ไม่ตอบ		1	3.3
	รวม	30	100.0
9. ระยะฝ่าอุปสรรค (The Wall) พบได้ประมาณ 1 เดือนหลังเลิกยา เป็นสัญญาณที่บอกว่าผู้รับการบำบัดกำลังดีขึ้น			
ตอบได้ถูกต้อง		6	20.0
ตอบผิด		23	76.7
ไม่ตอบ		1	3.3
	รวม	30	100.0
10. วิธีที่ดีที่สุดที่จะช่วยป้องกันการกลับไปเสพยาเสพติดซ้ำ คือ การกำจัดตัวกระตุ้น			
ตอบได้ถูกต้อง		3	10.0
ตอบผิด		26	86.7
ไม่ตอบ		1	3.3
	รวม	30	100.0
11. ปัจจัยที่ทำให้ผู้รับการบำบัดกลับไปเสพยาเสพติดซ้ำในช่วงเริ่มต้นหยุดยา (ระยะฮันนีมูน) คือมีความเชื่อมั่นมากเกินไป			

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
ตอบได้ถูกต้อง		28	93.3
ตอบผิด		1	3.3
ไม่ตอบ		1	3.3
	รวม	30	100.0
12. ปัจจัยที่ทำให้ผู้รับการบำบัดกลับไปติดยาเสพติดซ้ำในช่วงปลาย คือหมดแรงจูงใจ			
ตอบได้ถูกต้อง		3	10.0
ตอบผิด		26	86.7
ไม่ตอบ		1	3.3
	รวม	30	100.0
13. พฤติกรรมเสพยาเสพติด เป็นการย้ำคิดย้ำทำที่สามารถแก้ไขได้ด้วยเทคนิคการหยุดความคิด			
ตอบได้ถูกต้อง		29	96.7
ตอบผิด		1	3.3
	รวม	30	100.0
14. การดื่มสุราเป็นปัจจัยเสี่ยงให้บุคคลกลับไปเสพยาเสพติดซ้ำได้มากขึ้น			
ตอบได้ถูกต้อง		28	93.3
ตอบผิด		1	3.3
ไม่ตอบ		1	3.3
	รวม	30	100.0
15. งานเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น ดังนั้น แม้ว่าลักษณะของการทำงานบางอย่างจะเป็นอุปสรรคต่อการเลิกยาเสพติด เช่น การทำงานกลางคืนในคลับบาร์ เป็นต้น แต่เราก็จำเป็นต้องเลือกงานไว้ก่อนสิ่งอื่นใด			
ตอบได้ถูกต้อง		14	46.7
ตอบผิด		15	50.0
ไม่ตอบ		1	3.3
	รวม	30	100.0
16. คนที่มีเวลาว่าง ไม่มีอะไรจะทำ จะเริ่มคิดถึงการใช้ยาเสพติดในอดีต เพราะฉะนั้น การมีเวลาว่างมากเกินไปอาจทำให้หวนกลับไปเสพยาเสพติดได้อีก			
ตอบได้ถูกต้อง		28	93.3
ตอบผิด		1	3.3

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
ไม่ตอบ		1	3.3
	รวม	30	100.0
17. เมื่อหยุดเสพยาเสพติดได้ระยะหนึ่งแล้ว ฉันควรคิดว่าฉันจะทดสอบตนเองโดยการนำตัวเองไปอยู่ท่ามกลางเพื่อนเสพและตัวกระตุ้นเพื่อเป็นการพิสูจน์ว่าสามารถเลิกยาเสพติดได้แล้วจริงๆ			
ตอบได้ถูกต้อง		20	66.7
ตอบผิด		9	30.0
ไม่ตอบ		1	3.3
	รวม	30	100.0
18. ฉันหยุดใช้ยาเสพติดมานานแล้ว ดังนั้นการฉลองกับเพื่อนอีกแค่ครั้งเดียวคงไม่ทำให้ฉันติดยาอีกได้			
ตอบได้ถูกต้อง		23	76.7
ตอบผิด		6	20.0
ไม่ตอบ		1	3.3
	รวม	30	100.0
19. ปฏิกิริยาของครอบครัวต่อการติดยานั้นจะมีปฏิกิริยาแตกต่างกันไปตามระยะของการติดยา ซึ่งแบ่งได้เป็น3 ระยะ คือ 1. ระยะเริ่มเสพยา 2. ระยะคงเสพยา 3. ระยะวิกฤต			
ตอบได้ถูกต้อง		16	53.3
ตอบผิด		13	43.3
ไม่ตอบ		1	3.3
	รวม	30	100.0
20. คนที่กำลังเลิกเสพยาเสพยาติดและสมาชิกครอบครัว ต้องเห็นความสำคัญของการป้องกันการกลับไปเสพซ้ำมากกว่าสัมพันธภาพของครอบครัว			
ตอบได้ถูกต้อง		14	46.7
ตอบผิด		15	50.0
ไม่ตอบ		1	3.3
	รวม	30	100.0

จากตารางพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับทักษะเบื้องต้นในการเลิกยาและการป้องกันการกลับไปเสพยาซ้ำ ระหว่างรับบริการ การฝึกทักษะการเลิกยาระยะต้น ตอบได้ถูกต้อง จำนวน 13 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 65 และตอบผิด จำนวน 7 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 35 ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน (มากกว่าร้อยละ 80)

3. การฝึกทักษะการป้องกันการกลับไปเสพซ้ำ(Relapse prevention skill group : RP)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
ประเมินสภาพแวดล้อม	ร้อยละของสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมต่อการทำกลุ่ม	แบบสำรวจ(Check list)	ร้อยละ 100

เนื่องจากการทำกลุ่มป้องกันการกลับไปเสพซ้ำ(Relapse prevention skill group : RP) ใช้ห้องทำกลุ่มและบริเวณเดียวกับการให้การปรึกษารายบุคคล/ครอบครัว(Individual/Conjoint sessions) จึงใช้ข้อมูลการประเมินเดียวกับการประเมินก่อนหน้า

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
	ร้อยละของผู้ป่วยพึงพอใจระยะเวลาของโปรแกรม	แบบสำรวจ	มากกว่าร้อยละ 80

ตารางที่ 22 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อองค์ประกอบของโครงการบำบัดของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนจำหน่าย

ความคิดเห็น	$\overline{X}$	**S.D.**	**ระดับ**
กลุ่มป้องกันการเสพซ้ำ	4.43	.573	มาก

จากตารางพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดมีความพึงพอใจต่อกลุ่มป้องกันการกลับไปเสพซ้ำ(Relapse prevention skill group : RP) อยู่ในระดับ มาก ($\overline{X}$ = 4.43) ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ คือมากกว่าร้อยละ 80 (อยู่ในระดับค่อนข้างมากเป็นต้นไป)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
ประเมินผู้ให้การบำบัด	ความรู้ของ Therapist	ผ่านการรับรอง Certificate	มีใบ certificate

เนื่องจากความรู้ของ Therapist ในส่วนของกลุ่มป้องกันการกลับไปเสพซ้ำ(Relapse prevention skill group : RP) นั้นได้จากการอบรมหลักสูตรและประสบการณ์ สอดคล้องกับตัวชี้วัดก่อนหน้า คือ ร้อยละของผู้ให้การบำบัดมีคุณสมบัติเหมาะสม ซึ่งสามารถใช้ข้อสรุปเดียวกับตัวชี้วัดก่อนหน้า

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
	ร้อยละของทักษะการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัดของผู้ให้การบำบัด	แบบสำรวจการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด	มากกว่าร้อยละ 80

เนื่องจากทักษะของการทำกลุ่มป้องกันการกลับไปเสพซ้ำ มีแนวทางการดำเนินกิจกรรมรูปแบบเดียวกันกับการทำกลุ่มอื่น จึงใช้ข้อมูลจากการสุ่มประเมินและข้อสรุปเดียวกับขั้นตอนก่อนหน้า ดังนี้

สรุปรวมคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 67.5 คะแนน (คะแนนเต็ม 72 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 93.75 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ แต่เมื่อประเมินรายข้อ พบว่าการใช้สื่อประกอบการสอนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 2.5 ซึ่งต่ำที่สุดในหัวข้อการประเมิน

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
ประเมินผู้ป่วย	ร้อยละของความรู้ที่เพิ่มขึ้นของผู้ป่วยก่อนและหลังให้คำปรึกษา	แบบทดสอบก่อนและหลังการให้คำปรึกษา	มากกว่าร้อยละ 80

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบและแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการนำความรู้จากการเข้าร่วมโครงการไปใช้ในชีวิตประจำวัน ระหว่างรับบริการ การฝึกทักษะการป้องกันการกลับไปเสพซ้ำ

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. คุณมีวิธีการจัดการอย่างไร เมื่อคุณรู้สึกถึงสัญญาณอันตรายที่จะกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำ		
ไม่ได้จัดการอะไรเลย	3	10.0
จัดการโดยวิธี	27	90.0
รวม	30	100.0
พูดคุยปรึกษากับพ่อแม่		
ใช่	17	56.7
ไม่ใช่	13	43.3
รวม	30	100.0
พูดคุยกับพี่/น้อง/ญาติสนิท		
ใช่	8	26.7
ไม่ใช่	22	73.3
รวม	30	100.0
พูดคุยปรึกษาผู้บำบัด		
ใช่	11	36.7
ไม่ใช่	19	63.3
รวม	30	100.0
พูดคุยปรึกษากับครู		
ใช่	2	6.7
ไม่ใช่	28	93.3
รวม	30	100.0
พูดคุยปรึกษาเพื่อนสนิท		
ใช่	5	16.7
ไม่ใช่	25	83.3
รวม	30	100.0
ไปเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เลิกยาเสพติด		
ใช่	8	26.7
ไม่ใช่	22	73.3

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
	รวม	30	100.0
ไปออกกำลังกาย/เล่นกีฬา			
ใช่		21	70.0
ไม่ใช่		9	30.0
	รวม	30	100.0
เดินทางท่องเที่ยว/พักผ่อน			
ใช่		12	40.0
ไม่ใช่		18	60.0
	รวม	30	100.0
อื่น ๆ			
ใช่		5	16.7
ไม่ใช่		25	83.3
	รวม	30	100.0
2. เมื่อคุณอยู่ในภาวะอารมณ์โกรธ ปัจจุบันคุณมีวิธีจัดการกับอารมณ์โกรธของคุณอย่างไร			
พูดถึงอารมณ์โกรธของคุณในกลุ่มสนับสนุนทางสังคม			
ใช่		3	10.0
ไม่ใช่		27	90.0
	รวม	30	100.0
เขียนระบายเกี่ยวกับความรู้สึกโกรธ			
ใช่		2	6.7
ไม่ใช่		28	93.3
	รวม	30	100.0
สงบสติอารมณ์หรือหยุดคิดสักนิดเพื่อเปลี่ยนวิธีคิดของคุณใหม่			
ใช่		21	70.0
ไม่ใช่		9	30.0
	รวม	30	100.0
ไปออกกำลังกาย/เล่นกีฬา			
ใช่		19	63.3
ไม่ใช่		11	36.7
	รวม	30	100.0
ระเบิดอารมณ์ออกมาใส่คนรอบข้างตัวคุณ			

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
ใช่		1	3.3
ไม่ใช่		29	96.7
	รวม	30	100.0
คุกคามหรือทำร้ายผู้อื่น			
ใช่		1	3.3
ไม่ใช่		29	96.7
	รวม	30	100.0
ทำลายสิ่งของ			
ใช่		2	6.7
ไม่ใช่		28	93.3
	รวม	30	100.0
ทำร้ายตนเอง			
ใช่		2	6.7
ไม่ใช่		28	93.3
	รวม	30	100.0
โต้ตอบอย่างรุนแรงกับคนหรือสิ่งที่ทำให้คุณโกรธโดยทันทีทันใด			
ใช่		3	10.0
ไม่ใช่		27	90.0
	รวม	30	100.0
ไปสูบบุหรี่ / ดื่มเหล้า หรือเสพยา เพื่อระงับอารมณ์โกรธ			
ใช่		7	23.3
ไม่ใช่		23	76.7
	รวม	30	100.0
3. เมื่อมีงานสังสรรค์ คุณมักจะดื่มเหล้าหรือไม่ อย่างไร(ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรม –ปัจจุบัน)			
ไม่เคยดื่มเลย		21	70.0
ดื่มเป็นบางครั้ง		7	23.3
ดื่มเกือบทุกครั้ง		1	3.3
ไม่ตอบ		1	3.3
	รวม	30	100.0
4. เมื่อมีเรื่องไม่สบายใจ กังวลใจ คุณมักดื่มสุราหรือไม่ อย่างไร(ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรม – ปัจจุบัน)			

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ		เกณฑ์
ไม่เคยดื่มเลย			25	83.3
ดื่มเป็นบางครั้ง			4	13.3
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
5. ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรมจนถึงปัจจุบันนี้ คุณยังคงมีการใช้ยาเสพติดชนิดใดบ้าง				
บุหรี่			14	46.7
เหล้า / เบียร์			1	3.3
ยาบ้า			7	23.3
อื่นๆ			1	3.3
ไม่ได้ใช้สารเสพติดใด ๆ เลย			6	20.0
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0

จากตารางพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดส่วนใหญ่ มีวิธีการจัดการอย่างไร เมื่อคุณรู้สึกถึงสัญญาณอันตรายที่จะกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90 โดยใช้วิธีไปออกกำลังกาย/เล่นกีฬา มากที่สุด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมาใช้วิธีการพูดคุยปรึกษากับพ่อแม่ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ56.7 และพูดคุยปรึกษากับครู น้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 ซึ่งถือว่าการตอบคำถามข้อนี้มีความเหมาะสม

ผู้เข้ารับการบำบัดส่วนใหญ่ สงบสติอารมณ์หรือหยุดคิดสักนิดเพื่อเปลี่ยนวิธีคิดของคุณใหม่เมื่ออยู่ในภาวะอารมณ์โกรธ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมาใช้วิธีไปออกกำลังกาย/เล่นกีฬา จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 และใช้วิธีระเบิดอารมณ์ออกมาใส่คนรอบข้างตัวคุณและคุกคามหรือทำร้ายผู้อื่น น้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 ซึ่งถือว่าการตอบคำถามข้อนี้มีความเหมาะสม

ผู้เข้ารับการบำบัดส่วนใหญ่ ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรม –ปัจจุบัน เมื่อมีงานสังสรรค์ มักจะไม่เคยดื่มเลย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70 และดื่มเป็นบางครั้ง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 ซึ่งถือว่าพฤติกรรมข้อนี้มียังไม่เหมาะสม(เกณฑ์มากกว่าร้อยละ 80)

ผู้เข้ารับการบำบัดส่วนใหญ่ ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรม –ปัจจุบัน เมื่อมีเรื่องไม่สบายใจ กังวลใจ มักจะไม่เคยดื่มเลย จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3 และดื่มเป็นบางครั้ง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 ซึ่งถือว่าการตอบคำถามข้อนี้มีความเหมาะสม

ผู้เข้ารับการบำบัดส่วนใหญ่ ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรมจนถึงปัจจุบันนี้ ยังคงมีการใช้ยาเสพติดชนิดบุหรี่ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมายาบ้า จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 และไม่ได้ใช้สารเสพติดใด ๆ เลย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ซึ่งถือว่าพฤติกรรมข้อนี้มียังไม่เหมาะสม เพราะมีผู้ที่ไม่ได้ใช้สารเสพติดใดๆเพียงแค่ร้อยละ 20

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

ข้อมูล		จำนวน	ร้อยละ
1. ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรมจนถึงปัจจุบันนี้คุณยังคงมีพฤติกรรมใดต่อไปนี้บ้าง			
การโกหก			
ใช่		5	16.7
ไม่ใช่		23	76.7
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0
การลักขโมย			
ใช่		1	3.3
ไม่ใช่		27	90.0
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0
การเล่นการพนัน			
ไม่ใช่		28	93.3
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0
การเสพยาเสพติด			
ใช่		7	23.3
ไม่ใช่		21	70.0
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0
การโดดเรียน/หนีโรงเรียน			
ใช่		1	3.3
ไม่ใช่		27	90.0
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0
การทะเลาะวิวาท			
ใช่		1	3.3
ไม่ใช่		27	90.0
ไม่ตอบ		2	6.7

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
รวม		30	100.0
การเที่ยวกลางคืน เช่น เที่ยวผับ บาร์ ร้านอาหารคาราโอเกะ ร้านน้ำชา-กาแฟ กลางคืน ฯลฯ			
ใช่		10	33.3
ไม่ใช่		18	60.0
ไม่ตอบ		2	6.7
รวม		30	100.0
การทะเลาะวิวาท / โต้เถียงรุนแรงกับสมาชิกในครอบครัวเรื่องการใช้เงิน การใช้ชีวิตที่มีความเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด			
ใช่		3	10.0
ไม่ใช่		25	83.3
ไม่ตอบ		2	6.7
รวม		30	100.0
2. ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรมจนถึงปัจจุบันนี้คุณยังคงมีอารมณ์ใดต่อไปนี้ในระดับมากหรือรุนแรงหรือบ่อย ๆ บ้าง			
ความเบื่อ			
ใช่		16	53.3
ไม่ใช่		12	40.0
ไม่ตอบ		2	6.7
รวม		30	100.0
ความโกรธ			
ใช่		4	13.3
ไม่ใช่		24	80.0
ไม่ตอบ		2	6.7
รวม		30	100.0
ความวิตกกังวล			
ใช่		5	16.7
ไม่ใช่		23	76.7
ไม่ตอบ		2	6.7
รวม		30	100.0
ความหงุดหงิด			
ใช่		7	23.3

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
ไม่ใช่		21	70.0
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0
ความเศร้า			
ใช่		1	3.3
ไม่ใช่		27	90.0
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0
ความเหงา			
ใช่		6	20.0
ไม่ใช่		22	73.3
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0
ความโดดเดี่ยว			
ไม่ใช่		28	93.3
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0
ความรู้สึกถูกทอดทิ้ง			
ไม่ใช่		28	93.3
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0
ความรู้สึกท้อแท้			
ใช่		4	13.3
ไม่ใช่		24	80.0
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0
หมดกำลังใจ			
ใช่		2	6.7
ไม่ใช่		26	86.7
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0
ความคับข้องใจทางเพศ			

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

ใช่	1	3.3
ไม่ใช่	27	90.0
ไม่ตอบ	2	6.7
รวม	30	100.0
ความรู้สึกไม่พึงพอใจในการดำเนินชีวิต		
ใช่	3	10.0
ไม่ใช่	25	83.3
ไม่ตอบ	2	6.7
รวม	30	100.0

จากตารางพบว่า ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรมจนถึงปัจจุบันนี้ ผู้เข้ารับการบำบัดยังคงมีพฤติกรรมการเที่ยวกลางคืน เช่น เที่ยวผับ บาร์ ร้านอาหารคาราโอเกะ ร้านน้ำชากาแฟ กลางคืน ฯลฯ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และเลิกพฤติกรรมการเล่นการพนัน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.3 ซึ่งถือว่าการตอบคำถามข้อนี้มีความเหมาะสม

ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรมจนถึงปัจจุบันนี้ ผู้เข้ารับการบำบัดยังคงมีอารมณ์ความเบื่อในระดับมากหรือรุนแรงหรือบ่อย ๆ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมามีอารมณ์หงุดหงิด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 และไม่เกิดอารมณ์ความโดดเดี่ยวและความรู้สึกถูกทอดทิ้ง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.3 ซึ่งถือว่าการตอบคำถามข้อนี้มีความเหมาะสม

สรุปผลการประเมินความรู้ที่เพิ่มขึ้นของผู้ป่วยก่อนและหลังให้คำปรึกษา โดยประเมินตามข้อคำถามหลักดังนี้

1. คุณมีวิธีการจัดการอย่างไร เมื่อคุณรู้สึกถึงสัญญาณอันตรายที่จะกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำ : มีการจัดการที่เหมาะสม
2. เมื่อคุณอยู่ในภาวะอารมณ์โกรธ ปัจจุบันคุณมีวิธีจัดการกับอารมณ์โกรธของคุณอย่างไร : มีการจัดการที่เหมาะสม
3. เมื่อมีงานสังสรรค์ คุณมักจะดื่มเหล้าหรือไม่ อย่างไร (ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรม –ปัจจุบัน) : มีการจัดการที่ไม่เหมาะสม
4. เมื่อมีเรื่องไม่สบายใจ กังวลใจ คุณมักดื่มสุราหรือไม่ อย่างไร (ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรม – ปัจจุบัน) : มีการจัดการที่เหมาะสม
5. ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรมจนถึงปัจจุบันนี้ คุณยังคงมีการใช้ยาเสพติดชนิดใดบ้าง : มีการจัดการที่ไม่เหมาะสม

<table>
<tr><td>ประเด็น</td><td>ตัวชี้วัด</td><td>วิธีการ</td><td>เกณฑ์</td></tr>
<tr><td colspan="4">6. ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรมจนถึงปัจจุบันนี้คุณยังคงมีพฤติกรรมใดต่อไปนี้บ้าง : มีพฤติกรรมที่เหมาะสม
7. ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรมจนถึงปัจจุบันนี้คุณยังคงมีอารมณ์ใดต่อไปนี้ในระดับมากหรือรุนแรงหรือบ่อย ๆ บ้าง : มีการจัดการที่เหมาะสม
จากข้อคำถามทั้ง 7 ข้อ พบว่ามีข้อที่ผู้ป่วยให้ข้อมูลที่มีความเหมาะสม จำนวน 5 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 71..42 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน</td></tr>
<tr><td></td><td>ร้อยละของการไม่เสพยาเสพติดระหว่างการบำบัดรักษา</td><td>สุ่มตรวจปัสสาวะทุกสัปดาห์ระหว่างโปรแกรม</td><td>มากกว่าร้อยละ 80</td></tr>
<tr><td colspan="4">จากการเก็บข้อมูลในระบบ HosXp มีข้อมูลดังตาราง
ตารางที่ 24 แสดงผลการสุ่มตรวจปัสสาวะระหว่างการบำบัด
<table><tr><td colspan="5">การสุ่มตรวจปัสสาวะระหว่างการบำบัด</td></tr><tr><td>ไม่พบสารเสพติดในปัสสาวะ</td><td>พบสารเสพติดเมทแอมเฟตามีน</td><td>พบสารเสพติดมอร์ฟีน</td><td>พบสารเสพติดกัญชา</td><td>พบสารเสพติดยานอนหลับ</td></tr><tr><td>16</td><td>14</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>
จากตารางพบว่า มีผู้ป่วยอาสาสมัครจำนวน 16 คน(จากผู้ป่วยอาสาสมัครทั้งหมด 30 คน) ที่ไม่พบสารเสพติดในปัสสาวะ คิดเป็นร้อยละ 53.33 มีผู้ป่วยอาสาสมัครจำนวน 14 คน ที่ผลตรวจปัสสาวะพบว่า มีสารเสพติดเมทแอมเฟตามีน คิดเป็นร้อยละ 46.67 ซึ่งผู้ป่วยที่พบการเสพซ้ำ ทางผู้ให้การบำบัดจะมีการให้คำปรึกษา และพูดคุยทำข้อตกลง หากไม่สามารถควบคุมการเสพได้ในบางรายต้องมีการปรับแผนการรักษาจากผู้ป่วยนอกเป็นผู้ป่วยใน
สรุปผลยังไม่ผ่านเกณฑ์ เนื่องจากมีผู้ป่วยอาสาสมัครที่ไม่เสพซ้ำระหว่างการบำบัด ร้อยละ 53.33 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ ร้อยละ 80</td></tr>
</table>

4. **กลุ่มครอบครัวศึกษา(Family education group)**

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
ประเมินสภาพแวดล้อม	ร้อยละของสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมต่อการทำกลุ่ม	แบบสำรวจ(Check list)	ร้อยละ 100

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

เนื่องจากการทำกลุ่มครอบครัวศึกษา(Family education group) ใช้ห้องทำกลุ่มและบริเวณเดียวกับการให้การปรึกษารายบุคคล/ครอบครัว(Individual/Conjoint sessions) และกลุ่มอื่นๆ จึงใช้ข้อมูลการประเมินเดียวกับการประเมินก่อนหน้า

	ร้อยละของผู้ป่วยพึงพอใจระยะเวลาของโปรแกรม	แบบสำรวจ	มากกว่าร้อยละ 80

ตารางที่ 25 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อองค์ประกอบของโครงการบำบัดของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนจำหน่าย

ความคิดเห็น	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
กลุ่มให้ความรู้แก่ครอบครัว รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้	4.14	.756	ค่อนข้างมาก

จากตารางพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดมีความพึงพอใจต่อกลุ่มกลุ่มครอบครัวศึกษา(Family education group)อยู่ในระดับ ค่อนข้างมาก ($\overline{X}$ = 4.14) ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ คือมากกว่าร้อยละ 80 (อยู่ในระดับค่อนข้างมากเป็นต้นไป)

ประเมินผู้ให้การบำบัด	ความรู้ของ Therapist	ผ่านการรับรอง Certificate	มีใบ certificate

เนื่องจากความรู้ของ Therapist ในส่วนของกลุ่มครอบครัวศึกษา(Family education group)นั้นได้จากการอบรมหลักสูตรและประสบการณ์ สอดคล้องกับตัวชี้วัดก่อนหน้า คือ ร้อยละของผู้ให้การบำบัดมีคุณสมบัติเหมาะสม ซึ่งสามารถใช้ข้อสรุปเดียวกับตัวชี้วัดก่อนหน้า

	ร้อยละของทักษะการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัดของผู้ให้การบำบัด	แบบสำรวจการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด	มากกว่าร้อยละ 80

เนื่องจากทักษะการทำกิจกรรมกลุ่มครอบครัวศึกษา(Family education group) นั้นมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับกลุ่มอื่นๆ ซึ่งสามารถใช้ข้อสรุปเดียวกับตัวชี้วัดก่อนหน้า

ประเมินผู้ป่วยและครอบครัว	ร้อยละของความรู้ที่เพิ่มขึ้นของผู้ป่วยก่อนและหลังให้คำปรึกษา	แบบทดสอบก่อนและหลังการให้คำปรึกษา	มากกว่าร้อยละ 80

ตารางที่ 26 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะเบื้องต้นในการเลิกยาและการป้องกันการกลับไปเสพยาซ้ำ ระหว่างรับบริการ กลุ่มครอบครัวศึกษา

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. การที่ผู้รับการบำบัดกลับไปใช้ยาเสพติดอีกในระหว่างการบำบัด แสดงว่าบุคคลนั้นล้มเหลวในการบำบัด		
ตอบได้ถูกต้อง	15	50.0
ตอบผิด	13	43.3
ไม่ตอบ	1	3.3
รวม	30	100.0
2. วงจรการใช้ยาเสพติด คือ ตัวกระตุ้น ------- > คิดถึงยา ------ > อยากยา ------- > เสพยา		
ตอบได้ถูกต้อง	28	93.3
ไม่ตอบ	2	6.7
รวม	30	100.0
3. การตอบสนองต่อการอยากยาในระยะวิกฤตเป็นดังนี้ คือ คิดถึงตัวกระตุ้น ---- > อยากยารุนแรง ---- > เสพยา ----- > มีอาการจากการเสพยา		
ตอบได้ถูกต้อง	27	90.0
ตอบผิด	1	3.3
ไม่ตอบ	2	6.7
รวม	30	100.0
4. การเลิกเสพยาเสพติดและการกลับไปติดยา เป็นสิ่งที่ผู้รับการบำบัดต้องรับผิดชอบตนเองตามลำพัง		
ตอบได้ถูกต้อง	22	73.3
ตอบผิด	6	20.0
ไม่ตอบ	2	6.7
รวม	30	100.0
5. การฝันถึงยาเสพติดในระยะปลายเป็นสิ่งที่ต้องระวัง เพราะอาจกลับไปติดยาเสพติดซ้ำได้		
ตอบได้ถูกต้อง	27	90.0
ตอบผิด	1	3.3
ไม่ตอบ	2	6.7
รวม	30	100.0

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
6. อารมณ์อันตรายที่ทำให้กลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำ คือ ความเหงา โกรธ ถูกทอดทิ้ง			
ตอบได้ถูกต้อง		10	33.3
ตอบผิด		18	60.0
ไม่ตอบ		2	6.7
รวม		30	100.0
7. การกลับไปติดยาเสพติดซ้ำเกิดขึ้นทันทีทันใด ไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้			
ตอบได้ถูกต้อง		22	73.3
ตอบผิด		6	20.0
ไม่ตอบ		2	6.7
รวม		30	100.0
8. วิธีคิดที่ว่าหยุดเสพยาเสพติดให้ได้ทีละวัน จะช่วยให้ฝ่าอุปสรรคไปได้			
ตอบได้ถูกต้อง		28	93.3
ไม่ตอบ		2	6.7
รวม		30	100.0
9. ระยะฝ่าอุปสรรค (The Wall) พบได้ประมาณ 1 เดือนหลังเลิกยา เป็นสัญญาณที่บอกว่าผู้รับการบำบัดกำลังดีขึ้น			
ตอบได้ถูกต้อง		7	23.3
ตอบผิด		21	70.0
ไม่ตอบ		2	6.7
รวม		30	100.0
10. วิธีที่ดีที่สุดที่จะช่วยป้องกันการกลับไปเสพยาเสพติดซ้ำ คือ การกำจัดตัวกระตุ้น			
ตอบได้ถูกต้อง		6	20.0
ตอบผิด		22	73.3
ไม่ตอบ		2	6.7
รวม		30	100.0
11. ปัจจัยที่ทำให้ผู้รับการบำบัดกลับไปเสพยาเสพติดซ้ำในช่วงเริ่มต้นหยุดยา (ระยะฮันนีมูน) คือมีความเชื่อมั่นมากเกินไป			
ตอบได้ถูกต้อง		27	90.0
ตอบผิด		1	3.3

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0
12. ปัจจัยที่ทำให้ผู้รับการบำบัดกลับไปติดยาเสพติดซ้ำในช่วงปลาย คือหมดแรงจูงใจ			
ตอบได้ถูกต้อง		2	6.7
ตอบผิด		26	86.7
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0
13. พฤติกรรมเสพยาเสพติด เป็นการย้ำคิดย้ำทำที่สามารถแก้ไขได้ด้วยเทคนิคการหยุดความคิด			
ตอบได้ถูกต้อง		28	93.3
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0
14. การดื่มสุราเป็นปัจจัยเสี่ยงให้บุคคลกลับไปเสพยาเสพติดซ้ำได้มากขึ้น			
ตอบได้ถูกต้อง		27	90.0
ตอบผิด		1	3.3
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0
15. งานเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น ดังนั้น แม้ว่าลักษณะของการทำงานบางอย่างจะเป็นอุปสรรคต่อการเลิกยาเสพติด เช่น การทำงานกลางคืนในคลับบาร์ เป็นต้น แต่เราก็จำเป็นต้องเลือกงานไว้ก่อนสิ่งอื่นใด			
ตอบได้ถูกต้อง		13	43.3
ตอบผิด		15	50.0
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0
16. คนที่มีเวลาว่าง ไม่มีอะไรจะทำ จะเริ่มคิดถึงการใช้ยาเสพติดในอดีต เพราะฉะนั้น การมีเวลาว่างมากเกินไปอาจทำให้หวนกลับไปเสพยาเสพติดได้อีก			
ตอบได้ถูกต้อง		27	90.0
ตอบผิด		1	3.3
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
17. เมื่อหยุดเสพยาเสพติดได้ระยะหนึ่งแล้ว ฉันควรคิดว่าฉันจะทดสอบตนเองโดยการนำตัวเองไปอยู่ท่ามกลางเพื่อนเสพและตัวกระตุ้นเพื่อเป็นการพิสูจน์ว่าสามารถเลิกยาเสพติดได้แล้วจริงๆ			
ตอบได้ถูกต้อง		21	70.0
ตอบผิด		7	23.3
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0
18. ฉันหยุดใช้ยาเสพติดมานานแล้ว ดังนั้นการฉลองกับเพื่อนอีกแค่ครั้งเดียวคงไม่ทำให้ฉันติดยาอีกได้			
ตอบได้ถูกต้อง		24	80.0
ตอบผิด		4	13.3
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0
19. ปฏิกิริยาของครอบครัวต่อการติดยานั้นจะมีปฏิกิริยาแตกต่างกันไปตามระยะของการติดยา ซึ่งแบ่งได้เป็น3 ระยะ คือ 1. ระยะเริ่มเสพยา 2. ระยะคงเสพยา 3. ระยะวิกฤต			
ตอบได้ถูกต้อง		16	53.3
ตอบผิด		12	40.0
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0
20. คนที่กำลังเลิกเสพยาเสพยาติดและสมาชิกครอบครัว ต้องเห็นความสำคัญของการป้องกันการกลับไปเสพซ้ำมากกว่าสัมพันธภาพของครอบครัว			
ตอบได้ถูกต้อง		13	43.3
ตอบผิด		15	50.0
ไม่ตอบ		2	6.7
	รวม	30	100.0

จากตารางพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับทักษะเบื้องต้นในการเลิกยาและการป้องกันการกลับไปเสพยาซ้ำ ระหว่างรับบริการ กลุ่มครอบครัวศึกษา ตอบได้ถูกต้อง จำนวน 14 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 70 และตอบผิด จำนวน 6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 30 ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน (มากกว่าร้อยละ 80)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
	ร้อยละของผู้ป่วยที่ครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมการบำบัดรักษาตั้งแต่ 8 ครั้งขึ้นไป	ทะเบียน	มากกว่าร้อยละ 80

ตารางที่ 27 แสดงจำนวน ร้อยละครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่า 8 ครั้ง

		จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่า 8 ครั้ง	ใช่	27	90
	ไม่ใช่	3	10
จำนวนครั้งที่ครอบครัวมีส่วนร่วม		Mean : 10	

จากการตรวจสอบเวชระเบียนในระบบของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน พบว่าครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมการบำบัดรักษาตั้งแต่ 8 ครั้งขึ้นไปมีจำนวน 27 ครอบครัว (คิดเป็นร้อยละ 90) ครอบครัวที่เข้าร่วมกิจกรรมการบำบัดรักษาน้อยกว่า 8 ครั้ง จำนวน 3 ครอบครัว (คิดเป็นร้อยละ 10) โดยค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งที่ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วม เท่ากับ 10 ครั้ง

สรุป จากข้อมูลข้างต้นผู้ป่วยอาสาสมัครที่มีครอบครัวมีส่วนร่วม ผ่านเกณฑ์การประเมิน คือ มากกว่าร้อยละ 80

	ร้อยละของผู้ป่วยที่มีสัมพันธภาพกับครอบครัวดีขึ้น	แบบประเมินสัมพันธภาพ	มากกว่าร้อยละ 80

ตารางที่ 28 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้เข้ารับการบำบัดตามข้อมูลสัมพันธภาพในครอบครัว

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. การใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัวทั้งกิจกรรมในบ้านและนอกบ้าน		
1.1 รับประทานอาหารร่วมกัน		
บางครั้ง	17	56.7
เป็นประจำ	13	43.3
รวม	30	100.0
1.2 ทำงานบ้าน ทำความสะอาดบ้าน หรือทำกับข้าวร่วมกัน เป็นต้น		

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	
ไม่ได้ปฏิบัติ			4	13.3
บางครั้ง			14	46.7
เป็นประจำ			12	40.0
	รวม		30	100.0
1.3 ทำกิจกรรมนันทนาการ พักผ่อนหย่อนใจ ดูโทรทัศน์ และฟังวิทยุร่วมกัน				
ไม่ได้ปฏิบัติ			1	3.3
บางครั้ง			10	33.3
เป็นประจำ			19	63.3
	รวม		30	100.0
1.4 ออกกำลังกาย และเล่นกีฬาประเภทต่างๆ ร่วมกัน				
ไม่ได้ปฏิบัติ			8	26.7
บางครั้ง			15	50.0
เป็นประจำ			7	23.3
	รวม		30	100.0
1.5 พักผ่อนหย่อนใจนอกบ้านร่วมกัน เช่น เที่ยว ฟังเพลง ดูหนัง เที่ยวพิพิธภัณฑ์				
ไม่ได้ปฏิบัติ			3	10.0
บางครั้ง			18	60.0
เป็นประจำ			9	30.0
	รวม		30	100.0
1.6 เยี่ยมญาติมิตรและเพื่อนฝูงที่อาศัยอยู่ที่อื่นๆ หรือต่างจังหวัด				
ไม่ได้ปฏิบัติ			2	6.7
บางครั้ง			20	66.7
เป็นประจำ			8	26.7
	รวม		30	100.0
1.7 ร่วมพิธีกรรมหรืองานบุญในโอกาสต่างๆ เช่น งานแต่งงาน งานบวช งานศพ เป็นต้น				
ไม่ได้ปฏิบัติ			3	10.0
บางครั้ง			22	73.3
เป็นประจำ			5	16.7
	รวม		30	100.0
1.8 ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา และประเพณีต่างๆ				
บางครั้ง			18	60.0

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	
เป็นประจำ			12	40.0
	รวม		30	100.0
1.9 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะ เช่น ช่วยปลูกต้นไม้ กวาดถนน และขุดลอกคูคลอง เป็นต้น				
ไม่ได้ปฏิบัติ			9	30.0
บางครั้ง			18	60.0
เป็นประจำ			3	10.0
	รวม		30	100.0
2. สมาชิกในครอบครัวมีการพูดคุย ปรึกษาหารือ และตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆ				
2.1 สมาชิกในครอบครัวสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่				
ไม่ได้ปฏิบัติ			1	3.3
บางครั้ง			13	43.3
เป็นประจำ			16	53.3
	รวม		30	100.0
2.2 สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วม/ช่วยกันในการตัดสินใจเรื่องที่สำคัญของครอบครัว เช่น การกู้ยืมเงิน การเรียน การซื้อของสำคัญ เป็นต้น				
ไม่ได้ปฏิบัติ			3	10.0
บางครั้ง			9	30.0
เป็นประจำ			18	60.0
	รวม		30	100.0
2.3 ในการแก้ปัญหาต่างๆ สมาชิกในครอบครัวจะพุดคุยกันเอง				
ไม่ได้ปฏิบัติ			1	3.3
บางครั้ง			9	30.0
เป็นประจำ			20	66.7
	รวม		30	100.0
2.4 เมื่อมีปัญหา สมาชิกในครอบครัวจะพูดคุยกันจนได้ทางออกที่พอใจ				
ไม่ได้ปฏิบัติ			1	3.3
บางครั้ง			12	40.0
เป็นประจำ			16	53.3
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	
2.5 สมาชิกในครอบครัวช่วยกันหาวิธีใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา				
ไม่ได้ปฏิบัติ			3	10.0
บางครั้ง			12	40.0
เป็นประจำ			14	46.7
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
2.6 เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น สมาชิกในครอบครัวจะประนีประนอม หรือตกลงกันได้				
ไม่ได้ปฏิบัติ			3	10.0
บางครั้ง			11	36.7
เป็นประจำ			15	50.0
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
2.7 สมาชิกในครอบครัวรู้สึกสนิทกับคนนอกบ้านมากกว่า				
ไม่ได้ปฏิบัติ			7	23.3
บางครั้ง			20	66.7
เป็นประจำ			2	6.7
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
2.8 สมาชิกในครอบครัวมักจะพูดคุยหรือปรึกษาปัญหากับคนอื่นมากกว่าสมาชิกในครอบครัว				
ไม่ได้ปฏิบัติ			11	36.7
บางครั้ง			18	60.0
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
2.9 สมาชิกในครอบครัวต่างคนต่างทำตามความพอใจของตนเอง				
ไม่ได้ปฏิบัติ			5	16.7
บางครั้ง			20	66.7
เป็นประจำ			4	13.3
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
2.10 สมาชิกในครอบครัวไม่สนใจซึ่งกันและกัน				
ไม่ได้ปฏิบัติ			15	50.0

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	
บางครั้ง			12	40.0
เป็นประจำ			2	6.7
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
2.11 เวลาคิดจะทำอะไรทั้งครอบครัว เป็นเรื่องที่ลำบากใจ				
ไม่ได้ปฏิบัติ			9	30.0
บางครั้ง			19	63.3
เป็นประจำ			1	3.3
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
2.12 สมาชิกในครอบครัวไม่กล้าหรือลำบากใจที่จะพูดถึงสิ่งที่อยู่ในใจตนเอง				
ไม่ได้ปฏิบัติ			5	16.7
บางครั้ง			22	73.3
เป็นประจำ			2	6.7
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
2.13 สมาชิกในครอบครัวมักแบ่งพวกมากกว่าจะร่วมกันทำกิจกรรมทั้งครอบครัว				
ไม่ได้ปฏิบัติ			18	60.0
บางครั้ง			8	26.7
เป็นประจำ			3	10.0
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
2.14 เป็นเรื่องยากที่จะเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ/ข้อตกลงในบ้าน				
ไม่ได้ปฏิบัติ			11	36.7
บางครั้ง			16	53.3
เป็นประจำ			2	6.7
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
2.15 นอกจากการพูดคุยสนทนากันของสมาชิกในครอบครัวแล้ว ท่านใช้ช่องทางการติดต่อสื่อสารใดร่วมกันเป็นประจำ				
โทรศัพท์			29	96.7
ไม่ตอบ			1	3.3

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	
	รวม		30	100.0
3. สมาชิกในครอบครัวแสดงออก ซึ่งความรัก และความเอื้ออาทรต่อกัน ทั้งทางกาย วาจา ใจ				
3.1 สมาชิกในครอบครัวแสดงออกถึงความรัก ความห่วงใย และเอื้ออาทรต่อกันด้วยคำพูดและการปฏิบัติอยู่เสมอ เช่น ไหว้ผู้ใหญ่ ลูบหัวลูก กอด หอม และสัมผัสอย่างอ่อนโยน				
ไม่ได้ปฏิบัติ			3	10.0
บางครั้ง			17	56.7
เป็นประจำ			9	30.0
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
3.2 สมาชิกในครอบครัวให้ความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน				
ไม่ได้ปฏิบัติ			1	3.3
บางครั้ง			5	16.7
เป็นประจำ			23	76.7
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
3.3 สมาชิกในครอบครัวดูแลเอาใจใส่ต่อกันทั้งในยามปกติ เจ็บป่วย และเมื่อมีปัญหา				
บางครั้ง			4	13.3
เป็นประจำ			25	83.3
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
3.4 สมาชิกในครอบครัวให้กำลังใจซึ่งกันและกันในการดำเนินชีวิต ด้วยคำพูดหรือการกระทำที่ก่อให้เกิดกำลังใจ				
ไม่ได้ปฏิบัติ			1	3.3
บางครั้ง			6	20.0
เป็นประจำ			22	73.3
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
3.5 ครอบครัวของท่าน มีปัญหาหรือข้อขัดแย้งภายในครอบครัวที่เกิดขึ้น จากสาเหตุเรื่องใด				

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	
ไม่มี				
ใช่			16	53.3
ไม่ใช่			13	43.3
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
เงินทอง				
ใช่			6	20.0
ไม่ใช่			7	23.3
ไม่ตอบ			17	56.7
	รวม		30	100.0
ชู้สาว				
ไม่ใช่			13	43.3
ไม่ตอบ			17	56.7
	รวม		30	100.0
ลูก				
ใช่			1	3.3
ไม่ใช่			12	40.0
ไม่ตอบ			17	56.7
	รวม		30	100.0
งาน				
ใช่			1	3.3
ไม่ใช่			12	40.0
ไม่ตอบ			17	56.7
	รวม		30	100.0
การเจ็บป่วย				
ไม่ใช่			13	43.3
ไม่ตอบ			17	56.7
	รวม		30	100.0
การพูดจา				
ใช่			2	6.7
ไม่ใช่			11	36.7
ไม่ตอบ			17	56.7

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	
	รวม		30	100.0
ทัศนคติ/ความเห็นไม่ตรงกัน				
ใช่			6	20.0
ไม่ใช่			7	23.3
ไม่ตอบ			17	56.7
	รวม		30	100.0
อื่น ๆ				
ใช่			4	13.3
ไม่ใช่			9	30.0
ไม่ตอบ			17	56.7
	รวม		30	100.0
3.6 สมาชิกในครอบครัวของท่าน แก้ปัญหาหรือข้อขัดแย้งภายในครอบครัวด้วยวิธีการใด				
3.6.1 ปรึกษาหารือกัน				
บางครั้ง			7	23.3
เป็นประจำ			6	20.0
ไม่ตอบ			17	56.7
	รวม		30	100.0
3.6.2 พูดคุยกันด้วยเหตุผล				
บางครั้ง			9	30.0
เป็นประจำ			4	13.3
ไม่ตอบ			17	56.7
	รวม		30	100.0
3.6.3 รับฟังความคิดเห็นกัน				
บางครั้ง			8	26.7
เป็นประจำ			5	16.7
ไม่ตอบ			17	56.7
	รวม		30	100.0
3.6.4 ทำร้ายร่างกาย ตบตี				
ไม่ได้ปฏิบัติ			13	43.3
ไม่ตอบ			17	56.7
	รวม		30	100.0

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	
3.6.5 โต้เถียง ประชด ด่าทอ				
ไม่ได้ปฏิบัติ			3	10.0
บางครั้ง			9	30.0
เป็นประจำ			1	3.3
ไม่ตอบ			17	56.7
	รวม		30	100.0
4. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมของสมาชิกในครอบครัว				
4.1 สมาชิกในครอบครัวรับผิดชอบงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองเป็นอย่างดี				
บางครั้ง			5	16.7
เป็นประจำ			24	80.0
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
4.2 สมาชิกในครอบครัวร่วมกันรับผิดชอบงานของครอบครัว เช่น เลี้ยงลูก งานบ้าน				
ไม่ได้ปฏิบัติ			1	3.3
บางครั้ง			8	26.7
เป็นประจำ			20	66.7
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
4.3 สมาชิกในครอบครัวช่วยแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกัน เช่น ลูกช่วยแม่ขายของ หรือสามีภรรยาช่วยกันทำงานบ้าน เป็นต้น				
ไม่ได้ปฏิบัติ			1	3.3
บางครั้ง			6	20.0
เป็นประจำ			22	73.3
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
4.4 สมาชิกในครอบครัวได้รับการอบรมสั่งสอน ดูแล ปลูกฝัง และถ่ายทอดในสิ่งที่ดีงาม				
ไม่ได้ปฏิบัติ			1	3.3
บางครั้ง			8	26.7
เป็นประจำ			20	66.7

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
4.5 สมาชิกในครอบครัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตให้แก่กันและกัน				
ไม่ได้ปฏิบัติ			1	3.3
บางครั้ง			4	13.3
เป็นประจำ			24	80.0
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
4.6 สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบหรือข้อตกลงภายในบ้าน				
ไม่ได้ปฏิบัติ			4	13.3
บางครั้ง			12	40.0
เป็นประจำ			13	43.3
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
4.7 กฎของบ้านเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในครอบครัว เช่น กินข้าวเย็นพร้อมกัน หรือจะไปไหนผิดเวลาต้องบอกให้ทราบ เป็นต้น				
ไม่ได้ปฏิบัติ			5	16.7
บางครั้ง			15	50.0
เป็นประจำ			9	30.0
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
4.8 ใครมีบทบาทในการหารายได้เลี้ยงครอบครัว				
เพศชาย			8	26.7
เพศหญิง			3	10.0
เท่าเทียมกัน			18	60.0
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
4.9 ใครมีบทบาทในการทำงานบ้าน เลี้ยงลูก				
เพศชาย			2	6.7
เพศหญิง			18	60.0
เท่าเทียมกัน			8	26.7

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	
ไม่ตอบ			2	6.7
	รวม		30	100.0
4.10 การมีบทบาทในการตัดสินใจเรื่องที่มีความสำคัญต่างๆ				
4.10.1 ใครมีบทบาทในการตัดสินใจเรื่อง การกู้ยืมเงิน				
ไม่มีเหตุการณ์นี้			12	40.0
เพศชาย			4	13.3
เพศหญิง			2	6.7
เท่าเทียมกัน			11	36.7
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
4.10.2 ใครมีบทบาทในการตัดสินใจเรื่อง การศึกษาเล่าเรียน				
ไม่มีเหตุการณ์นี้			8	26.7
เพศชาย			1	3.3
เพศหญิง			4	13.3
เท่าเทียมกัน			16	53.3
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
4.10.3 ใครมีบทบาทในการตัดสินใจเรื่อง การซื้อของสำคัญ เช่น บ้าน รถยนต์เป็นต้น				
ไม่มีเหตุการณ์นี้			1	3.3
เพศชาย			4	13.3
เพศหญิง			4	13.3
เท่าเทียมกัน			20	66.7
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0
4.10.4 ใครมีบทบาทในการตัดสินใจเรื่อง การดูแลสุขภาพอนามัย				
ไม่มีเหตุการณ์นี้			2	6.7
เพศหญิง			10	33.3
เท่าเทียมกัน			17	56.7
ไม่ตอบ			1	3.3
	รวม		30	100.0

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
จากตารางพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดได้ใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัวทั้งกิจกรรมในบ้านและนอกบ้าน ได้มีทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันส่วนใหญ่เป็นบางครั้ง ได้แก่การรับประทานอาหารร่วมกัน ร้อยละ 56.7 ทำงานบ้าน ทำความสะอาดบ้าน หรือทำกับข้าวร่วมกัน เป็นต้น ร้อยละ 46.7 ออกกำลังกาย และเล่นกีฬาประเภทต่างๆ ร่วมกัน ร้อยละ 50 พักผ่อนหย่อนใจนอกบ้านร่วมกัน เช่น เที่ยว ฟังเพลง ดูหนัง เที่ยวพิพิธภัณฑ์ ร้อยละ60 เยี่ยมญาติมิตรและเพื่อนฝูงที่อาศัยอยู่ที่อื่นๆ หรือต่างจังหวัด ร้อยละ 66.7 ร่วมพิธีกรรมหรืองานบุญในโอกาสต่างๆ เช่น งานแต่งงาน งานบวช งานศพ เป็นต้น ร้อยละ 73.3 ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา และประเพณีต่าง ๆ ร้อยละ 60 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะ เช่น ช่วยปลูกต้นไม้ กวาดถนน และขุดลอกคูคลอง เป็นต้น ร้อยละ 60 และทำกิจกรรมนันทนาการ พักผ่อนหย่อนใจ ดูโทรทัศน์ และฟังวิทยุร่วมกันเป็นประจำ ร้อยละ 63.3 สมาชิกในครอบครัวมีการพูดคุย ปรึกษาหารือ และตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นประจำ ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ร้อยละ 53.3 สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วม/ช่วยกันในการตัดสินใจเรื่องที่สำคัญของครอบครัว เช่น การกู้ยืมเงิน การเรียน การซื้อของสำคัญ เป็นต้น ร้อยละ 60 ในการแก้ปัญหาต่างๆ สมาชิกในครอบครัวจะพุดคุยกันเอง ร้อยละ66.7 เมื่อมีปัญหา สมาชิกในครอบครัวจะพูดคุยกันจนได้ทางออกที่พอใจ ร้อยละ 53.3 สมาชิกในครอบครัวช่วยกันหาวิธีใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา ร้อยละ 46.7 เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น สมาชิกในครอบครัวจะประนีประนอม หรือตกลงกันได้ ร้อยละ 50 นอกจากการพูดคุยสนทนากันของสมาชิกในครอบครัวแล้ว ได้ใช้โทรศัพท์เป็นช่องทางการติดต่อสื่อสารร่วมกันเป็นประจำ ร้อยละ 96.7 ส่วนกิจกรรมที่สมาชิกในครอบครัวมีการพูดคุย ปรึกษาหารือ และตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่าง ๆเป็นบ้างครั้ง ได้แก่สมาชิกในครอบครัวรู้สึกสนิทกับคนนอกบ้านมากกว่า ร้อยละ 66.7 สมาชิกในครอบครัวมักจะพูดคุยหรือปรึกษาปัญหากับคนอื่นมากกว่าสมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 60 สมาชิกในครอบครัวต่างคนต่างทำตามความพอใจของตนเอง ร้อยละ 66.7 เวลาคิดจะทำอะไรทั้งครอบครัว เป็นเรื่องที่ลำบากใจ ร้อยละ 63.3 สมาชิกในครอบครัวไม่กล้าหรือลำบากใจที่จะพูดถึงสิ่งที่อยู่ในใจตนเอง ร้อยละ 73.3 และเป็นเรื่องยากที่จะเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ/ข้อตกลงในบ้าน ร้อยละ53.3 สมาชิกในครอบครัวมักไม่ได้แบ่งพวกมากกว่าจะร่วมกันทำกิจกรรมทั้งครอบครัว ร้อยละ60 และสมาชิกในครอบครัวสนใจซึ่งกันและกัน ร้อยละ 50 สมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่แสดงออก ซึ่งความรัก และความเอื้ออาทรต่อกัน ทั้งทางกาย วาจา ใจ เป็นประจำ ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวให้ความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน ร้อยละ 76.7 สมาชิกในครอบครัวดูแลเอาใจใส่ต่อกันทั้งในยามปกติ เจ็บป่วย และเมื่อมีปัญหา ร้อยละ 83.3 สมาชิกในครอบครัวให้กำลังใจซึ่งกันและกันในการดำเนินชีวิต ด้วยคำพูดหรือการกระทำที่ก่อให้เกิดกำลังใจ ร้อยละ 73.3 ส่วนสมาชิกในครอบครัวแสดงออกถึงความรัก ความห่วงใย และเอื้ออาทรต่อกันด้วยคำพูดและการปฏิบัติอยู่เสมอ เช่น ไหว้ผู้ใหญ่ ลูบหัวลูก กอด หอม และสัมผัสอย่างอ่อนโยนเป็นบางครั้ง ร้อยละ 56.7 ครอบครัวของท่านไม่มีปัญหาหรือข้อขัดแย้ง			

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
ภายในครอบครัวที่เกิดขึ้น ร้อยละ 53.3 สมาชิกในครอบครัวมีวิธีการแก้ปัญหาหรือข้อขัดแย้งภายในครอบครัวด้วยวิธีการปรึกษาหารือกัน เป็นบางครั้ง ร้อยละ 23.3 พูดคุยกันด้วยเหตุผลบางครั้ง ร้อยละ30 และรับฟังความคิดเห็นกันบางครั้ง ร้อยละ 26.7 การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมของสมาชิกในครอบครัว ส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติเป็นประจำ ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวรับผิดชอบงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองเป็นอย่างดี ร้อยละ 80 สมาชิกในครอบครัวร่วมกันรับผิดชอบงานของครอบครัว เช่น เลี้ยงลูก งานบ้าน ร้อยละ 66.7 สมาชิกในครอบครัวช่วยแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกัน เช่น ลูกช่วยแม่ขายของ หรือสามีภรรยาช่วยกันทำงานบ้าน เป็นต้น ร้อยละ 73.3 สมาชิกในครอบครัวได้รับการอบรมสั่งสอน ดูแล ปลูกฝัง และถ่ายทอดในสิ่งที่ดีงาม ร้อยละ 66.7 สมาชิกในครอบครัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตให้แก่กันและกัน ร้อยละ 80 สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบหรือข้อตกลงภายในบ้าน ร้อยละ 43.3 ส่วนกฎของบ้านเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในครอบครัว เช่น กินข้าวเย็นพร้อมกัน หรือจะไปไหนผิดเวลาต้องบอกให้ทราบเป็นต้น เป็นบางครั้ง ร้อยละ 50 เพศหญิงมีบทบาทในการทำงานบ้าน เลี้ยงลูก ร้อยละ 60 ส่วนการหารายได้เลี้ยงครอบครัว ร้อยละ 60 การตัดสินใจเรื่องที่มีความสำคัญต่างๆ เช่น การศึกษาเล่าเรียน ร้อยละ 53.3 การซื้อของสำคัญ เช่น บ้าน รถยนต์ เป็นต้น ร้อยละ 66.7 การดูแลสุขภาพอนามัย ร้อยละ 56.7 มีบทบาทเท่าเทียมกัน และไม่มีเหตุการณ์การกู้ยืมเงิน ร้อยละ 40			

Product Evaluation

ระยะ After care

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
	ผู้ป่วยบำบัดครบตามเกณฑ์	ทะเบียน	มากกว่าร้อยละ 70
จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 30 คน พบว่าผู้ป่วยเข้ารับการบำบัดครบตามเกณฑ์ทั้ง 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คือ มากกว่าร้อยละ 70			
	ร้อยละของผู้ป่วยยาและสารเสพติดบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพได้รับการติดตามอย่างน้อย 4 ครั้งใน 1 ปี	ทะเบียน	มากกว่าร้อยละ 70
จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 30 คน พบว่ามีผู้ที่ได้รับการติดตามครบ 4 ครั้งใน 1 ปี จำนวน 6 คิดเป็นร้อยละ 20 (นับเฉพาะผู้ที่ได้รับการติดตามที่มีหลักฐานการติดตามอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรในระบบสารสนเทศ) โดยมีรายละเอียดเป็นการติดตาม ดังนี้ **ตารางที่ 29 แสดงข้อมูลการติดตามหลังการบำบัดครั้งที่ 1** **การติดตามครั้งที่ 1**			

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

ผู้ป่วยอาสาสมัครติดตามครั้งที่ 1 จำนวน 12 คน		มีอาชีพ/งาน/ช่วยเหลือครอบครัว			
		ใช่		ไม่ใช่	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีเสพซ้ำMethamphetamine ในการติดตามครั้งที่ 1	ใช่	0	0.0%	0	0.0%
	ไม่ใช่	12	100.0%	0	0.0%
มีเสพซ้ำกระท่อมในการติดตามครั้งที่ 1	ใช่	0	0.0%	0	0.0%
	ไม่ใช่	12	100.0%	0	0.0%
มีเสพซ้ำกัญชาในการติดตามครั้งที่ 1	ใช่	0	0.0%	0	0.0%
	ไม่ใช่	12	100.0%	0	0.0%
มีเสพซ้ำสารเสพติดอื่นในการติดตามครั้งที่ 1	ใช่	0	0.0%	0	0.0%
	ไม่ใช่	12	100.0%	0	0.0%

จากการติดตาม ครั้งที่ 1 พบว่ามีผู้ป่วยอาสาสมัครที่ได้รับการบันทึกข้อมูลในเวชระเบียนว่าเข้ารับการติดตามที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี จำนวน 12 คน จากผู้ป่วยอาสาสมัคร 30 คน คิดเป็นร้อยละ 40 โดยทั้ง 12 คน ที่เข้ารับการติดตาม ไม่พบการเสพซ้ำสารเสพติดใดๆ และมีอาชีพ/งานหรือช่วยเหลือครอบครัวทั้ง 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 30 แสดงข้อมูลการติดตามหลังการบำบัดครั้งที่ 2

การติดตามครั้งที่ 2

ผู้ป่วยอาสาสมัครติดตามครั้งที่ 2 จำนวน 10 คน		มีอาชีพ/งาน/ช่วยเหลือครอบครัว			
		ใช่		ไม่ใช่	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีเสพซ้ำ Methamphetamine ในการติดตามครั้งที่ 2	ใช่	2	66.7%	1	33.3%
	ไม่ใช่	7	100.0%	0	0.0%
มีเสพซ้ำกระท่อมในการติดตามครั้งที่ 2	ใช่	1	100.0%	0	0.0%
	ไม่ใช่	8	88.9%	1	11.1%
มีเสพซ้ำกัญชาในการติดตามครั้งที่ 2	ใช่	0	0.0%	0	0.0%
	ไม่ใช่	9	90.0%	1	10.0%
มีเสพซ้ำสารเสพติดอื่นในการติดตามครั้งที่ 2	ใช่	0	0.0%	0	0.0%
	ไม่ใช่	9	90.0%	1	10.0%

จากการติดตาม ครั้งที่ 2 พบว่ามีผู้ป่วยอาสาสมัครที่ได้รับการบันทึกข้อมูลในเวชระเบียนว่าเข้ารับการติดตามที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี จำนวน 10 คน จากผู้ป่วยอาสาสมัคร 30 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยทั้ง 10 คน ที่เข้ารับการติดตาม พบว่ามีการเสพซ้ำ Methamphetamine จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

33.33 (ซึ่งมี 1 คนที่ไม่มีอาชีพ ไม่มีงาน และไม่ได้ช่วยเหลือครอบครัว) มีเสพซ้ำน้ำกระท่อม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10

ตารางที่ 31 แสดงข้อมูลการติดตามหลังการบำบัดครั้งที่ 3

การติดตามครั้งที่ 3

ผู้ป่วยอาสาสมัครติดตามครั้งที่ 3 จำนวน 9 คน		มีอาชีพ/งาน/ช่วยเหลือครอบครัว			
		ใช่		ไม่ใช่	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีเสพซ้ำ Methamphetamine ในการติดตามครั้งที่ 3	ใช่	2	66.7%	1	33.3%
	ไม่ใช่	5	83.3%	1	16.7%
มีเสพซ้ำกระท่อมในการติดตามครั้งที่ 3	ใช่	1	100.0%	0	0.0%
	ไม่ใช่	6	75.0%	2	25.0%
มีเสพซ้ำกัญชาในการติดตามครั้งที่ 3	ใช่	0	0.0%	0	0.0%
	ไม่ใช่	7	77.8%	2	22.2%
มีเสพซ้ำสารเสพติดอื่นในการติดตามครั้งที่ 3	ใช่	0	0.0%	0	0.0%
	ไม่ใช่	7	77.8%	2	22.2%

จากการติดตาม ครั้งที่ 3 พบว่ามีผู้ป่วยอาสาสมัครที่ได้รับการบันทึกข้อมูลในเวชระเบียนว่าเข้ารับการติดตามที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี จำนวน 9 คน จากผู้ป่วยอาสาสมัคร 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30 โดยทั้ง 9 คน ที่เข้ารับการติดตาม พบว่ามีการเสพซ้ำ Methamphetamine จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 (ซึ่งมี 1 คนที่ไม่มีอาชีพ ไม่มีงาน และไม่ได้ช่วยเหลือครอบครัว) มีเสพซ้ำน้ำกระท่อม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11

ตารางที่ 32 แสดงข้อมูลการติดตามหลังการบำบัดครั้งที่ 4

การติดตามครั้งที่ 4

ผู้ป่วยอาสาสมัครติดตามครั้งที่ 4 จำนวน 6 คน		มีอาชีพ/งาน/ช่วยเหลือครอบครัว			
		ใช่		ไม่ใช่	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีเสพซ้ำ Methamphetamine ในการติดตามครั้งที่ 4	ใช่	1	100.0%	0	0.0%
	ไม่ใช่	4	80.0%	1	20.0%
มีเสพซ้ำกระท่อมในการติดตามครั้งที่ 4	ใช่	1	100.0%	0	0.0%
	ไม่ใช่	4	80.0%	1	20.0%
มีเสพซ้ำกัญชาในการติดตามครั้งที่ 4	ใช่	0	0.0%	0	0.0%

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

	ไม่ใช่	5	83.3%	1	16.7%
มีเสพซ้ำสารเสพติดอื่นในการติดตามครั้งที่ 4	ใช่	0	0.0%	0	0.0%
	ไม่ใช่	5	83.3%	1	16.7%

จากการติดตาม ครั้งที่ 4 พบว่ามีผู้ป่วยอาสาสมัครที่ได้รับการบันทึกข้อมูลในเวชระเบียนว่าเข้ารับการติดตามที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี จำนวน 6 คน จากผู้ป่วยอาสาสมัคร 30 คน คิดเป็นร้อยละ 20 โดยทั้ง 6 คน ที่เข้ารับการติดตาม พบว่ามีการเสพซ้ำ Methamphetamine จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 มีเสพซ้ำน้ำกระท่อม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

จากข้อมูลข้างต้น จะพบว่าผู้ที่เข้ารับการติดตาม มีจำนวนลดลงจากครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 4 คือ 12, 10, 9, 6 คน ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์เป้าหมายที่วางไว้ คือ มากกว่าร้อยละ 70 และพบว่าผู้ป่วยกลับไปเสพซ้ำ อันดับที่ 1 คือ สาร Methamphetamine และอันดับที่ 2 คือ น้ำกระท่อม

	ร้อยละของผู้ป่วยยาและสารเสพติดได้รับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพครบตามเกณฑ์ได้รับการติดตามอย่างน้อย 4 ครั้งใน 1 ปี ไม่กลับไปเสพซ้ำและมีคุณภาพชีวิตที่ดี	ทะเบียน	มากกว่าร้อยละ 50

จากข้อมูลตัวชี้วัดก่อนหน้า พบว่าผู้ที่เข้ารับการติดตามอย่างน้อย 4 ครั้งใน 1 ปี มีจำนวน 6 คิดเป็นร้อยละ 20 (นับเฉพาะผู้ที่ได้รับการติดตามที่มีหลักฐานการติดตามอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรในระบบสารสนเทศ) ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ส่วนข้อมูลการประเมินคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยอาสาสมัครแยกออกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 33 แสดงคะแนนคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนการจำหน่ายด้านองค์ประกอบด้านสุขภาพกาย

คนที่	**องค์ประกอบด้านสุขภาพกาย**	
	คะแนนคุณภาพชีวิต	**ระดับคุณภาพชีวิต**
1	54	ปานกลาง
2	51	ปานกลาง
3	50	ปานกลาง
4	52	ปานกลาง
5	54	ปานกลาง
6	60	ปานกลาง

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

7	54	ปานกลาง
8	55	ปานกลาง
9	55	ปานกลาง
10	59	ปานกลาง
11	56	ปานกลาง
12	48	ปานกลาง
13	60	ปานกลาง
14	42	ปานกลาง
15	54	ปานกลาง
16	60	ปานกลาง
17	59	ปานกลาง
18	56	ปานกลาง
19	56	ปานกลาง
20	54	ปานกลาง
21	47	ปานกลาง
22	58	ปานกลาง
23	57	ปานกลาง
24	59	ปานกลาง
25	60	ปานกลาง
26	54	ปานกลาง
27	57	ปานกลาง
28	60	ปานกลาง
29	49	ปานกลาง
30	56	ปานกลาง

จากตารางพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดมีคะแนนคุณภาพชีวิตด้านองค์ประกอบด้านสุขภาพกาย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง 42-60 คะแนน

ตารางที่ 34 แสดงคะแนนคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนการจำหน่ายองค์ประกอบด้านจิตใจ

คนที่	**องค์ประกอบด้านจิตใจ**	
	คะแนนคุณภาพชีวิต	**ระดับคุณภาพชีวิต**
1	48	ปานกลาง
2	58	ดี

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

3	54	ปานกลาง
4	56	ปานกลาง
5	55	ปานกลาง
6	67	ดี
7	65	ดี
8	66	ดี
9	63	ดี
10	64	ดี
11	55	ปานกลาง
12	44	ปานกลาง
13	51	ปานกลาง
14	48	ปานกลาง
15	51	ปานกลาง
16	69	ดี
17	59	ดี
18	50	ปานกลาง
19	62	ดี
20	64	ดี
21	49	ดี
22	63	ดี
23	58	ดี
24	59	ดี
25	63	ดี
26	66	ดี
27	63	ดี
28	70	ดี
29	65	ดี
30	75	ดี

จากตารางพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดมีคะแนนคุณภาพชีวิตด้านองค์ประกอบด้านจิตใจ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี 58-75 คะแนน

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

ตารางที่ 35 แสดงคะแนนคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนการจำหน่ายองค์ประกอบด้านความเป็นอิสระ

คนที่	องค์ประกอบด้านความเป็นอิสระ	
	คะแนนคุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต
1	37	ดี
2	21	ปานกลาง
3	35	ดี
4	36	ดี
5	32	ดี
6	37	ดี
7	38	ดี
8	34	ดี
9	32	ดี
10	35	ดี
11	38	ดี
12	26	ปานกลาง
13	31	ดี
14	32	ดี
15	36	ดี
16	38	ดี
17	33	ดี
18	29	ปานกลาง
19	36	ดี
20	34	ดี
21	33	ดี
22	40	ดี
23	38	ดี
24	40	ดี
25	40	ดี
26	39	ดี
27	40	ดี

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

28	33	ดี
29	27	ปานกลาง
30	40	ดี

จากตารางพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดมีคะแนนคุณภาพชีวิตด้านองค์ประกอบด้านความเป็นอิสระ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี 31-40 คะแนน

ตารางที่ 36 แสดงคะแนนคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนการจำหน่ายองค์ประกอบด้านสัมพันธภาพทางสังคม

คนที่	**องค์ประกอบด้านสัมพันธภาพทางสังคม**	
	คะแนนคุณภาพชีวิต	**ระดับคุณภาพชีวิต**
1	27	ดี
2	24	ปานกลาง
3	28	ดี
4	26	ดี
5	30	ดี
6	29	ดี
7	31	ดี
8	28	ดี
9	26	ปานกลาง
10	30	ดี
11	24	ปานกลาง
12	23	ปานกลาง
13	30	ดี
14	31	ดี
15	35	ดี
16	32	ดี
17	33	ดี
18	26	ปานกลาง
19	24	ปานกลาง
20	32	ดี
21	23	ปานกลาง

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

22	33	ดี
23	23	ปานกลาง
24	32	ดี
25	33	ดี
26	32	ดี
27	31	ดี
28	33	ดี
29	0	ไม่ตอบ
30	33	ดี

จากตารางพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดมีคะแนนคุณภาพชีวิตด้านองค์ประกอบด้านสัมพันธภาพทางสังคม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี 27-35 คะแนน

ตารางที่ 37 แสดงคะแนนคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนการจำหน่ายองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม

คนที่	องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม	
	คะแนนคุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต
1	33	ปานกลาง
2	33	ปานกลาง
3	47	ดี
4	45	ดี
5	43	ดี
6	50	ดี
7	39	ปานกลาง
8	39	ปานกลาง
9	45	ดี
10	53	ดี
11	42	ดี
12	36	ปานกลาง
13	41	ดี
14	47	ดี
15	50	ดี
16	54	ดี

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

17	46	ดี
18	42	ดี
19	50	ดี
20	51	ดี
21	45	ดี
22	49	ดี
23	44	ดี
24	52	ดี
25	45	ดี
26	48	ดี
27	52	ดี
28	44	ดี
29	0	ไม่ตอบ
30	52	ดี

จากตารางพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดมีคะแนนคุณภาพชีวิตด้านองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี 41-54 คะแนน

ตารางที่ 38 แสดงคะแนนคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนการจำหน่ายองค์ประกอบด้านความเชื่อส่วนบุคคล

คนที่	**องค์ประกอบด้านความเชื่อส่วนบุคคล**	
	คะแนนคุณภาพชีวิต	**ระดับคุณภาพชีวิต**
1	16	ดี
2	18	ดี
3	17	ดี
4	16	ดี
5	16	ดี
6	20	ดี
7	20	ดี
8	16	ดี
9	15	ปานกลาง

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

10	16	ดี
11	16	ดี
12	16	ดี
13	16	ดี
14	19	ดี
15	20	ดี
16	19	ดี
17	19	ดี
18	16	ดี
19	18	ดี
20	20	ดี
21	15	ปานกลาง
22	20	ดี
23	20	ดี
24	20	ดี
25	20	ดี
26	20	ดี
27	18	ดี
28	12	ปานกลาง
29	19	ดี
30	20	ดี

จากตารางพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดมีคะแนนคุณภาพชีวิตด้านองค์ประกอบด้านความเชื่อส่วนบุคคลส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี 16-20 คะแนน

ตารางที่ 39 แสดงคะแนนคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับการบำบัดก่อนการจำหน่ายหมวดคุณภาพชีวิตและสุขภาพโดยรวม

คนที่	**หมวดคุณภาพชีวิตและสุขภาพโดยรวม**	
	คะแนนคุณภาพชีวิต	**ระดับคุณภาพชีวิต**
1	261	ดี
2	256	ดี
3	282	ดี

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์

4	265	ดี
5	277	ดี
6	314	ดี
7	297	ดี
8	279	ดี
9	282	ดี
10	308	ดี
11	278	ดี
12	235	ปานกลาง
13	278	ดี
14	252	ดี
15	296	ดี
16	327	ดี
17	300	ดี
18	266	ดี
19	292	ดี
20	302	ดี
21	259	ดี
22	318	ดี
23	291	ดี
24	317	ดี
25	312	ดี
26	310	ดี
27	312	ดี
28	303	ดี
29	212	ปานกลาง
30	331	ดี

จากตารางพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดมีคะแนนคุณภาพชีวิตหมวดคุณภาพชีวิตและสุขภาพโดยรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี 252-331 คะแนน

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์
จากข้อมูลข้างต้น พบว่าคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยอาสาสมัครก่อนการจำหน่ายโดยรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี เมื่อประเมินแยกเป็นประเด็น พบว่าคะแนนคุณภาพชีวิตด้านองค์ประกอบด้านจิตใจ ด้านความเป็นอิสระ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านความเชื่อส่วนบุคคล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้นคะแนนคุณภาพชีวิตด้านองค์ประกอบด้านสุขภาพกาย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง หากแยกวิเคราะห์เฉพาะผู้ที่ได้รับการติดตามครบ 4 ครั้งใน 1 ปี ไม่กลับไปเสพซ้ำและมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีจำนวน 4 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 13.33			

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผล

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการประเมินความเหมาะสมของการนำการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอก รูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Program) มาใช้ในโรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี ช่วงระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2561 - วันที่ 30 กันยายน 2563 รวมระยะเวลา 2 ปี ซึ่งการประเมินได้นำรูปแบบการประเมินผลแบบสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ประกอบด้วย

การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินก่อนที่จะลงมือดำเนินโครงการใดๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดหลักการและเหตุผล รวมทั้งเพื่อพิจารณาความจำเป็นที่จะต้องจัดทำโครงการดังกล่าว การชี้ประเด็นปัญหา ตลอดจนการพิจารณาความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

การประเมินตัวปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม ความเพียงพอของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ ตลอดจนเทคโนโลยีและแผนของการดำเนินงาน

การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) ส่วนนี้เป็นการประเมินเพื่อ

- หาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการเพื่อทำการแก้ไขให้สอดคล้องกับข้อบกพร่องนั้นๆ
- หาข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่จะสร้างเพื่อการพัฒนางานต่างๆ
- บันทึกภาวะของเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นไว้เป็นหลักฐาน

การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการทำโครงการกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้แต่ต้น รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

โดยทีมผู้วิจัยได้มีการกำหนดตัวชี้วัดตามมาตรฐานการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Program) และอ้างอิงตามงานวิจัยที่ทบทวนวรรณกรรม โดยให้ครอบคลุมในประเด็นของ Context Evaluation, Input Evaluation, Process Evaluation, Product Evaluation (ดังข้อมูลในบทที่ 3) และได้ออกแบบการเก็บข้อมูลต่างๆออกเป็น 12 แบบฟอร์ม (ดังข้อมูลในบทที่ 3) ร่วมกับใช้การสืบค้นข้อมูลจากเวชระเบียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

Context Evaluation

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	ผลการประเมิน
1.ประเมินปัจจัยด้านบริบท	ความเหมาะสมของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยนอกรูปแบบ กาย จิต สังคมบำบัด (Matrix Program)	สำรวจ ค้นหานโยบายที่เกี่ยวข้อง	พบข้อมูลเชิงนโยบายที่ส่งเสริมการบำบัด	ผ่าน
	การกำหนดบุคลากรและบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน	มีคำสั่งแต่งตั้งอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร	มีคำสั่งแต่งตั้ง	ผ่าน

มีตัวชี้วัดทั้งหมด 2 ข้อ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง 2 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 100

Input Evaluation

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	ผลการประเมิน
1. ประเมินปัจจัยการดำเนินการ	ร้อยละของผู้ให้การบำบัดมีคุณสมบัติเหมาะสม	ผ่านการรับรอง Certificate เกี่ยวกับการบำบัด Matrix program	มีใบ certificate	ผ่าน (ผู้ให้การบำบัดทั้ง 8 คน ผ่านการอบรม แต่มีใบ Certificate 2 คน)
	ร้อยละของคุณสมบัติผู้เข้ารับบริการเป็นผู้เสพยาเสพติด(Substance use disorder) ที่มีการวินิจฉัยหลักเป็นเมทแอมเฟตามีน	- ประวัติในเวชระเบียน - DSM-V - ผลตรวจปัสสาวะก่อนเข้าร่วมวิจัย	เป็นผู้เสพยาเสพติดเมทแอมเฟตามีน ร้อยละ 100	ไม่ผ่าน
	ร้อยละของคุณสมบัติครอบครัวที่เข้าร่วมเป็นญาติสายตรง/ผู้ให้การดูแลโดยตรง	ประวัติด้านครอบครัว	ครอบครัวที่เข้าร่วมเป็นญาติสายตรง/ผู้ให้การดูแล	ผ่าน

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	ผลการประเมิน
			โดยตรง ร้อยละ 80	
	ร้อยละของสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมต่อการทำกลุ่ม	แบบสำรวจ(Check list)	ร้อยละ 90	ผ่าน
	ความพร้อมและความเหมาะสมของสื่อและอุปกรณ์	แบบสำรวจ(Check list)	ร้อยละ 90	ไม่ผ่าน
	ร้อยละของห้องน้ำสำหรับเก็บปัสสาวะมีความเหมาะสม	แบบสำรวจ(Check list)	ร้อยละ 90	ไม่ผ่าน
	เนื้อหากิจกรรมที่นำมาใช้มีความเหมาะสม ครบถ้วน	สำรวจจากคู่มือ และตารางกิจกรรม	มีคู่มือ และตารางกิจกรรม	ผ่าน
	ประชุมวางแผนก่อนการดำเนินการ การกำหนดมาตรการต่างๆในการดำเนินการ	สรุปรายงานการประชุม	มีสรุปรายงานการประชุม	ผ่าน

มีตัวชี้วัดทั้งหมด 8 ข้อ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมิน 5 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 62.5 โดยประเด็นที่ไม่ผ่านการประเมิน คือ

1. ร้อยละของคุณสมบัติผู้เข้ารับบริการเป็นผู้เสพยาเสพติด(Substance use disorder) ซึ่งในจำนวนผู้ที่เข้ารับการศึกษาวิจัย 30 คน มีผู้ใช้สารเสพติดหลัก คือ Methamphetamine จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 (อีก 2 คน ใช้สารเสพติดกัญชาเป็นหลัก) ซึ่งคะแนน DSM-5 สาร Methamphetamine มากกว่าหรือเท่ากับ 4 คะแนน มีจำนวน 27 คน คิดเป็น ร้อยละ 90 และมีคะแนนน้อยกว่า 4 คะแนน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 แต่การบำบัดรูปแบบกาย จิต สังคมบำบัด (Matrix program) รูปแบบมาตรฐานมีความเหมาะสมที่จะใช้กับผู้ป่วยที่ใช้สารเสพติดกลุ่มกระตุ้นประสาท แต่ในการศึกษาวิจัยนี้ ยังมีผู้ที่ใช้กัญชา (ซึ่งเป็นสารเสพติดที่ออกฤทธิ์ผสมผสาน) เป็นสารหลักเพียงชนิดเดียวอยู่ ซึ่งอาจส่งผลต่อผลลัพธ์การบำบัด

2. ความพร้อมและความเหมาะสมของสื่อและอุปกรณ์ ยังขาด VDO บางส่วนอยู่ ได้แก่ VDO เรื่อง เร่งสู่หายนะ และ รักเกินร้อย ซึ่งไม่พบว่ามีการประยุกต์ใช้สื่ออื่นๆมาทดแทน อาจส่งผลต่อความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหาการบำบัด

3. ร้อยละของห้องน้ำสำหรับเก็บปัสสาวะมีความเหมาะสม ยังขาดฉลากปิดขวดปัสสาวะ ซึ่งอาจส่งผลต่อความถูกต้องของตัวอย่างส่งตรวจได้ และยังขาดตู้เย็นสำหรับเก็บปัสสาวะ เพื่อรอตรวจซ้ำ หรือส่งตรวจยืนยัน (การเก็บปัสสาวะในอุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส สามารถยืดระยะเวลาได้ประมาณ 3 วัน และการเก็บในช่องแช่แข็งสามารถยืดระยะเวลาได้ประมาณ 30 วัน) อาจส่งผลให้การตรวจซ้ำในวันที่ต่างกัน ได้รับผลตรวจที่ไม่ตรงกัน

Process Evaluation

ระยะ Matrix IOP

1. **การให้การปรึกษารายบุคคล/ครอบครัว(Individual/Conjoint sessions)**

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	ผลการประเมิน
ประเมินสภาพแวดล้อม	ร้อยละของสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมต่อการทำกลุ่ม	แบบสำรวจ(Check list)	ร้อยละ 100	ผ่าน 3 ด้าน ไม่ผ่าน 1 ด้าน
	ร้อยละของผู้ป่วยพึงพอใจระยะเวลาของโปรแกรม	แบบสำรวจ	มากกว่าร้อยละ 80	ผ่าน
ประเมินผู้ให้การบำบัด	ความรู้ของ Therapist	ผ่านการรับรอง Certificate	มีใบ certificate	ผ่าน
	ร้อยละของทักษะการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัดของผู้ให้การบำบัด	แบบสำรวจการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด	มากกว่าร้อยละ 80	ผ่าน
ประเมินผู้ป่วย	ร้อยละของสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ป่วยและผู้ให้การบำบัด	แบบประเมินสัมพันธภาพ	มากกว่าร้อยละ 80	ผ่าน
	ร้อยละของผู้ป่วยที่ระดับ Stage of change มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น	สัมภาษณ์	มากกว่าร้อยละ 50	ผ่าน

มีตัวชี้วัดทั้งหมด 6 ข้อ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมิน 5 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 83.33 โดยประเด็นที่ไม่ผ่านการประเมิน คือ

ร้อยละของสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมต่อการทำกลุ่ม ซึ่งแบ่งประเด็นการประเมินเป็นข้อย่อย 4 ข้อ คือ 1. ด้านบุคลากร (ข้อสำรวจ 7 ข้อ) 2. ด้านสื่อและอุปกรณ์ (ข้อสำรวจ 22 ข้อ) 3. ด้านสถานที่ (ข้อสำรวจ 4 ข้อ) 4. ด้านการบริหารจัดการ (ข้อสำรวจ 7 ข้อ) พบว่าไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินด้านสื่อและอุปกรณ์ เนื่องจากมีสื่อประกอบการทำกิจกรรมไม่ครบถ้วนตามมาตรฐานและไม่ได้มีการหาสื่อออนไลน์มาทดแทน ส่งผลให้ตัวชี้วัดนี้ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. การฝึกทักษะการเริ่มยาระยะต้น(Early recovery skill group : ER)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	ผลการประเมิน
ประเมินสภาพแวดล้อม	ร้อยละของสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมต่อการทำกลุ่ม	แบบสำรวจ(Check list)	ร้อยละ 100	ผ่าน 3 ด้าน ไม่ผ่าน 1 ด้าน
	ร้อยละของผู้ป่วยพึงพอใจระยะเวลาของโปรแกรม	แบบสำรวจ	มากกว่าร้อยละ 80	ผ่าน
ประเมินผู้ให้การบำบัด	ความรู้ของ Therapist	ผ่านการรับรอง Certificate	มีใบ certificate	ผ่าน
	ร้อยละของทักษะการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัดของผู้ให้การบำบัด	แบบสำรวจการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด	มากกว่าร้อยละ 80	ผ่าน
ประเมินผู้ป่วย	ร้อยละของความรู้ที่เพิ่มขึ้นของผู้ป่วยก่อนและหลังให้คำปรึกษา	แบบทดสอบก่อนและหลังการให้คำปรึกษา	มากกว่าร้อยละ 80	ไม่ผ่าน

มีตัวชี้วัดทั้งหมด 5 ข้อ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมิน 3 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 60.00 โดยประเด็นที่ไม่ผ่านการประเมิน คือ

ร้อยละของสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมต่อการทำกลุ่ม เนื่องจากการทำกลุ่มฝึกทักษะการเริ่มยาระยะต้น(Early recovery skill group : ER) ต้องใช้สถานที่ และอุปกรณ์ในลักษณะเดียวกันกับการให้คำปรึกษารายบุคคล/ครอบครัว(Individual/Conjoint sessions) ซึ่งข้อมูลการประเมินเป็นไปในลักษณะเดียวกัน จึงไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

ร้อยละของความรู้ที่เพิ่มขึ้นของผู้ป่วยก่อนและหลังให้คำปรึกษา จากการทดสอบความรู้ก่อน และหลังเรียนจำนวน 20 ข้อ พบว่า มีจำนวนข้อที่ผู้ป่วยอาสาสมัครตอบถูกมากกว่าร้อยละ 50 จำนวน 13 ข้อ(คิดเป็นร้อยละ 65) และมีจำนวนข้อที่ผู้ป่วยอาสาสมัครตอบถูกน้อยกว่าร้อยละ 50 จำนวน 7 ข้อ(คิดเป็นร้อยละ 35)

3. การฝึกทักษะการป้องกันการกลับไปเสพซ้ำ(Relapse prevention skill group : RP)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	ผลการประเมิน
ประเมินสภาพแวดล้อม	ร้อยละของสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมต่อการทำกลุ่ม	แบบสำรวจ(Check list)	ร้อยละ 100	ผ่าน 3 ด้าน ไม่ผ่าน 1 ด้าน
	ร้อยละของผู้ป่วยพึงพอใจระยะเวลาของโปรแกรม	แบบสำรวจ	มากกว่าร้อยละ 80	ผ่าน
ประเมินผู้ให้การบำบัด	ความรู้ของ Therapist	ผ่านการรับรอง Certificate	มีใบ certificate	ผ่าน

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	ผลการประเมิน
	ร้อยละของทักษะการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัดของผู้ให้การบำบัด	แบบสำรวจการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด	มากกว่าร้อยละ 80	ผ่าน
ประเมินผู้ป่วย	ร้อยละของความรู้ที่เพิ่มขึ้นของผู้ป่วยก่อนและหลังให้คำปรึกษา	แบบทดสอบก่อนและหลังการให้คำปรึกษา	มากกว่าร้อยละ 80	ไม่ผ่าน
	ร้อยละของการไม่เสพยาเสพติดระหว่างการบำบัดรักษา	สุ่มตรวจปัสสาวะทุกสัปดาห์ระหว่างโปรแกรม	มากกว่าร้อยละ 80	ไม่ผ่าน

มีตัวชี้วัดทั้งหมด 6 ข้อ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมิน 3 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 50.00 โดยประเด็นที่ไม่ผ่านการประเมิน คือ

ร้อยละของสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมต่อการทำกลุ่ม เนื่องจากการทำกลุ่มป้องกันการกลับไปเสพซ้ำ (Relapse prevention skill group : RP) ต้องใช้สถานที่ และอุปกรณ์ในลักษณะเดียวกันกิจกรรมก่อนหน้า ซึ่งข้อมูลการประเมินเป็นไปในลักษณะเดียวกัน จึงไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

ร้อยละของความรู้ที่เพิ่มขึ้นของผู้ป่วยก่อนและหลังให้คำปรึกษา การประเมินความรู้ที่เพิ่มขึ้นของผู้ป่วยก่อนและหลังให้คำปรึกษา โดยจัดกลุ่มข้อคำถามออกเป็น 7 กลุ่ม พบว่ามีอยู่ 2 กลุ่มคำถามที่ผู้ป่วยยังมีการจัดการที่ไม่เหมาะสม คือ

- เมื่อมีงานสังสรรค์ คุณมักจะดื่มเหล้าหรือไม่ อย่างไร (ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรม –ปัจจุบัน) : มีการจัดการที่ไม่เหมาะสม
- เมื่อมีเรื่องไม่สบายใจ กังวลใจ คุณมักดื่มสุราหรือไม่ อย่างไร (ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรม – ปัจจุบัน) : มีการจัดการที่เหมาะสม

ดังนั้นการทำกลุ่มแมทริกซ์โปรแกรม ควรมีการเสริมทักษะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการตัวกระตุ้น โดยเฉพาะสุรา เนื่องจากผู้ป่วยอาสาสมัครส่วนใหญ่ยังมีความเสี่ยงที่จะดื่มสุราอยู่

ร้อยละของการไม่เสพยาเสพติดระหว่างการบำบัดรักษา เนื่องจากมีผู้ป่วยอาสาสมัครที่ไม่เสพซ้ำระหว่างการบำบัด ร้อยละ 53.33 โดยส่วนใหญ่กลับไปเสพซ้ำสารเสพติดกลุ่มเมทแอมเฟตามีน บางรายต้องปรับแผนการบำบัดเป็นผู้ป่วยใน เนื่องจากล้มเหลวในการบำบัดรูปแบบผู้ป่วยนอก

4. **กลุ่มครอบครัวศึกษา(Family education group)**

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	ผลการประเมิน
ประเมินสภาพแวดล้อม	ร้อยละของสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมต่อการทำกลุ่ม	แบบสำรวจ(Check list)	ร้อยละ 100	ผ่าน 3 ด้าน ไม่ผ่าน 1 ด้าน
	ร้อยละของผู้ป่วยพึงพอใจระยะเวลาของโปรแกรม	แบบสำรวจ	มากกว่าร้อยละ 80	ผ่าน

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	ผลการประเมิน
ประเมินผู้ให้การบำบัด	ความรู้ของ Therapist	ผ่านการรับรอง Certificate	มีใบ certificate	ผ่าน
	ร้อยละของทักษะการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัดของผู้ให้การบำบัด	แบบสำรวจการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด	มากกว่าร้อยละ 80	ผ่าน
ประเมินผู้ป่วยและครอบครัว	ร้อยละของความรู้ที่เพิ่มขึ้นของผู้ป่วยก่อนและหลังให้คำปรึกษา	แบบทดสอบก่อนและหลังการให้คำปรึกษา	มากกว่าร้อยละ 80	ไม่ผ่าน
	ร้อยละของผู้ป่วยที่ครอบครัวเข้าร่วมกิจ กรรมการบำบัดรักษาตั้งแต่ 8 ครั้งขึ้นไป	ทะเบียน	มากกว่าร้อยละ 80	ผ่าน
	ร้อยละของผู้ป่วยที่มีสัมพันธภาพกับครอบครัวดีขึ้น	แบบประเมินสัมพันธภาพ	มากกว่าร้อยละ 80	ผ่าน

มีตัวชี้วัดทั้งหมด 7 ข้อ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมิน 5 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 71.42 โดยประเด็นที่ไม่ผ่านการประเมิน คือ

ร้อยละของสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมต่อการทำกลุ่ม เนื่องจากการทำกลุ่มครอบครัวศึกษา(Family education group) ต้องใช้สถานที่ และอุปกรณ์ในลักษณะเดียวกันกิจกรรมก่อนหน้า ซึ่งข้อมูลการประเมินเป็นไปในลักษณะเดียวกัน จึงไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

ร้อยละของความรู้ที่เพิ่มขึ้นของผู้ป่วยก่อนและหลังให้คำปรึกษา จากการทดสอบความรู้ก่อน และหลังเรียนจำนวน 20 ข้อ พบว่า มีจำนวนข้อที่ครอบครัวอาสาสมัครตอบถูกมากกว่าร้อยละ 50 จำนวน 14 ข้อ(คิดเป็นร้อยละ 70) และมีจำนวนข้อที่ผู้ป่วยอาสาสมัครตอบถูกน้อยกว่าร้อยละ 50 จำนวน 6 ข้อ(คิดเป็นร้อยละ 30)

Product Evaluation

ระยะ After care

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	ผลการประเมิน
	ผู้ป่วยบำบัดครบตามเกณฑ์	ทะเบียน	มากกว่าร้อยละ 70	ผ่าน
	ร้อยละของผู้ป่วยยาและสารเสพติดบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพได้รับการติดตามอย่างน้อย 4 ครั้งใน 1 ปี	ทะเบียน	มากกว่าร้อยละ 70	ไม่ผ่าน

ประเด็น	ตัวชี้วัด	วิธีการ	เกณฑ์	ผลการประเมิน
	ผู้ป่วยบำบัดครบตามเกณฑ์	ทะเบียน	มากกว่าร้อยละ 70	ผ่าน
	ร้อยละของผู้ป่วยยาและสารเสพติดได้รับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพครบตามเกณฑ์ได้รับการติดตามอย่างน้อย 4 ครั้งใน 1 ปี ไม่กลับไปเสพซ้ำและมีคุณภาพชีวิตที่ดี	ทะเบียน	มากกว่าร้อยละ 50	ไม่ผ่าน

มีตัวชี้วัดทั้งหมด 3 ข้อ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมิน 1 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยประเด็นที่ไม่ผ่านการประเมิน คือ

ร้อยละของผู้ป่วยยาและสารเสพติดบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพได้รับการติดตามอย่างน้อย 4 ครั้งใน 1 ปี จะพบว่าผู้ที่เข้ารับการติดตาม มีจำนวนลดลงจากครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 4 คือ 12, 10, 9, 6 คน ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์เป้าหมายที่วางไว้ คือ มากกว่าร้อยละ 70 และพบว่าผู้ป่วยกลับไปเสพซ้ำ อันดับที่ 1 คือ สาร Methamphetamine และอันดับที่ 2 คือ น้ำกระท่อม

ร้อยละของผู้ป่วยยาและสารเสพติดได้รับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพครบตามเกณฑ์ได้รับการติดตามอย่างน้อย 4 ครั้งใน 1 ปี ไม่กลับไปเสพซ้ำและมีคุณภาพชีวิตที่ดี เนื่องจากเป็นตัวชี้วัดที่ต่อเนื่องจากตัวชี้วัดก่อนหน้า ซึ่งมีผู้ที่ได้รับการติดตามครบ 4 ครั้งใน 1 ปี เพียง 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ของอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งใน 6 คนนี้มีผู้ที่ไม่ได้เสพซ้ำ และมีงานทำ สามารถช่วยเหลือครอบครัว มีคุณภาพชีวิตที่ดี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากข้อมูลข้างต้น ทางทีมผู้วิจัยได้รวบรวมประเด็นปัญหาที่พบ และขอเสนอแนะแนวทางแก้ไข ดังนี้

1. ความพร้อมของสถานที่และอุปกรณ์ในการเก็บปัสสาวะ ยังไม่สมบูรณ์ เนื่องจากทางโรงพยาบาลไม่มีนักเทคนิคการแพทย์ที่ทำการตรวจทางห้องปฏิบัติการ จึงให้ผู้ช่วยเหลือคนไข้ที่ได้รับการอบรมเป็นผู้ตรวจปัสสาวะ มีพยาบาลและแพทย์ประจำเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ : ควรตรวจสอบความถูกต้อง ของผลตรวจปัสสาวะโดยพยาบาลและแพทย์ทุกครั้งและวางแผนปรับปรุงสถานที่ อุปกรณ์ให้เป็นมาตรฐาน

2. ความพร้อมและความเหมาะสมของสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ให้ความรู้ โดยเฉพาะสื่อ VDO ที่ทันสมัย

ข้อเสนอแนะ : ควรจัดหาหรือจัดทำสื่อ ในรูปแบบ online ซึ่งผู้ป่วยที่เข้ารับการบำบัดจะสามารถเข้าถึงสื่อได้ทั้งในขณะทำกลุ่ม และระหว่างอยู่ที่บ้าน

3. ความรู้ของอาสาสมัครวิจัย เนื่องจากอาสาสมัครส่วนหนึ่งมีพื้นฐานความรู้อยู่ในระดับประถมศึกษา อาจส่งผลให้ตัวชี้วัดด้านการวัดความรู้ไม่ผ่านเกณฑ์

ข้อเสนอแนะ : ควรมีการเลือกสื่อที่เหมาะสม และมีการประเมินผู้ป่วยเป็นระยะเป็นรายบุคคล เนื่องจากพื้นฐานความรู้ของผู้ป่วยแต่ละรายมีความแตกต่างกัน

4. การเสพซ้ำของผู้ป่วยที่อยู่ระหว่างการบำบัดยังมีปริมาณที่ค่อนข้างสูง จากประวัติและผลการตรวจปัสสาวะ

ข้อเสนอแนะ : ควรมีแนวทางการดูแลร่วมกับครอบครัว ชุมชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในระหว่างการบำบัดรูปแบบผู้ป่วยนอก เนื่องจากผู้ป่วยยังต้องพบเจอกับตัวกระตุ้นอยู่

5. ผลลัพธ์ความสำเร็จจากการติดตามผู้ป่วย สอดคล้องกับข้อมูลการเสพซ้ำระหว่างการบำบัด ที่พบว่าผู้ป่วยยังมีการเสพซ้ำ(ผลตรวจปัสสาวะพบสารเสพติด หรือยังมีประวัติการใช้สารเสพติด)ร้อยละ 46.67 อีกทั้งผู้ป่วยหลายรายที่เข้ารับการบำบัดครบ 4 เดือนแล้ว มักจะขาดการติดตาม ส่วนหนึ่งต้องไปทำงานต่างจังหวัด ส่วนหนึ่งกลับไปเสพซ้ำจึงไม่ได้เข้าสู่กระบวนการติดตาม

ข้อเสนอแนะ : ควรมีการปรับปรุงรูปแบบการติดตาม เนื่องจากผู้ป่วยหลายราย ไม่สะดวกที่จะมาติดตามที่โรงพยาบาล เช่น มี Application ในการติดตาม หรือการติดตามผ่านช่องทาง online เป็นต้น และมีการบันทึกข้อมูลการติดตามเป็นลายลักษณ์อักษรในระบบ HosXp เพื่อประโยชน์ในการสื่อสารข้อมูลกับสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ข้อจำกัดในการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่มีระยะเวลาดำเนินการ 2 ปี โดยในช่วงต้นของการวิจัย ทางโรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี ได้มีการปรับปรุงสถานที่และห้องทำกลุ่ม ทำให้ผู้ป่วยที่เข้ารับการบำบัดต้องปรับเปลี่ยนสถานที่ในการดำเนินกิจกรรมบางอย่าง เช่น การเก็บปัสสาวะ การพบแพทย์ และการรับยาในสถานที่ชั่วคราว อาจส่งผลต่อความพึงพอใจในการเข้ารับบริการ

ในปีที่ 2 ซึ่งเป็นช่วงรอยต่อของโครงการวิจัย ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางที่ล่าช้า เนื่องจากต้องรอมติจากครม.ชุดใหม่ ส่งผลให้การดำเนินการในส่วนที่ต้องใช้งบประมาณเกิดความล่าช้า ระยะเวลาโดยรวมของโครงการวิจัยมีน้อย และมีเวลาในการติดตามผู้ป่วยไม่เพียงพอ อีกทั้งสถานการณ์ COVID-19 ทำให้โรงพยาบาลต้องใช้มาตรการ New normal ที่มีหลักการคือ ผู้ป่วยปลอดภัย(2P safety) ลดแออัด(non-Crown) ได้รับการบริการที่เท่าเทียม(Equity) ส่งผลให้ผู้ป่วยอาสาสมัครในปีที่ 2 มีจำนวนน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้

มีการย้ายสถานที่ทำงานของผู้ร่วมวิจัยจำนวน 2 คน ในช่วงปีที่ 2 จากโรงพยาบาลธัญญารักษ์ไปโรงพยาบาลตากใบ จังหวัดนราธิวาสและโรงพยาบาลโรคผิวหนังเขตร้อนภาคใต้ จังหวัดตรัง ส่งผลต่อการสื่อสารและเก็บรวมข้อมูลในส่วนที่ต้องใช้การสังเกตกระบวนการทำกลุ่มต่างๆ

บรรณานุกรม

Rawson, R. A. (2016). *The Matrix Model of Intensive Outpatient Treatment*. Retrieved October 23, 2018, from https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.553.3259&rep =rep1&type=pdf

จรรยา เจตนสมบูรณ์, เนตรนภิส จันทวัฒนะ. (2552). *การวิจัยประเมินผลโครงการบำบัดรักษาผู้เสพสารเสพติดรูปแบบจิตสังคมบำบัดในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสงขลา*, 42-55.

ภัทราภรณ์ ทุ่งปัน, อุบล นิวัติชัย, ก้องเกียรติ อุเต็น. (2547). *คำอุปสรรคในการให้บริการแบบเมทริกซ์โปรแกรมของบุคลากรในโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดเชียงใหม่.* Retrieved ตุลาคม 23, 2561, from ศูนย์ข้อมูลการวิจัย Digital "วช.": http://www.jvkk.go.th/researchnew/qrresearch.asp?code=010142.

วิมล ลักขณาภิชนชัช, วันเพ็ญ ใจปทุม. (2546). *การศึกษาประสิทธิผลการบำบัดรักษารูปแบบกาย จิต สังคมบำบัด (FRESH Model)ของสถาบันธัญญารักษ์.* Retrieved พฤษภาคม 2560, 1, from การศึกษาประสิทธิผลการบำบัดรักษารูปแบบกาย จิต สังคมบำบัด (FRESH Model)ของสถาบันธัญญารักษ์: www.thanyarak.go.th : http://www.thanyarak.go.th/thai/index.php?option=com_

ศูนย์บริการวิชาการและพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด. (2552). *ศูนย์บริการวิชาการและพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด.* Retrieved พฤษภาคม 2560, 2560, from ศูนย์บริการวิชาการและพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด: http://www.sri.cmu.ac.th/~srilocal/drugs/print.php?type

สวัสดิ์ อุ่นใจ(2560). วารสารการพัฒนาสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *การประเมินการใช้แมทริกซ์โปรแกรมในการบาบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดของโรงพยาบาลสังกัดสานักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข 7 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน*, 661-681.

โสภิต แกล้วกล้า (2551). Retrieved from การประเมินผลการบำบัดรักษาด้วยโปรแกรมจิตสังคมบำบัด (Matrix program) ของคลินิกบำบัดการติดยาเสพติด สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร: https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_DOI=10.14457/TU.the.2008.322

ส่วนประเมินผลสำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์. (2560). *การประเมินผลโครงการแบบซิปโมเดล (CIPP model).* Retrieved พฤษภาคม 18, 2560, from สำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์: http://hq.prd.go.th: ,http://hq.prd.go.th/plan/ewt_dl_link.php?nid=3034

สำนักปราบปรามยาเสพติด. (2556). *สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด*. Retrieved ตุลาคม 23, 2561, from สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด: https://www.oncb.go.th/doclib/forms/allitems.aspx

สำนักปราบปรามยาเสพติด. (2557). *สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด*. Retrieved พฤษภาคม 1, 2560, from https://www.oncb.go.th/doclib/forms/allitems.aspx

อรพรรณ ลิ่มพันธ์ (2547). *การประเมินกระบวนการในการให้บริการเมทริกซ์โปรแกรมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.* Retrieved ตุลาคม 23, 2561, from การประเมินกระบวนการในการให้บริการเมทริกซ์โปรแกรมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี: https://library.cmu.ac.th/digital_collection/etheses/fulltext.php?id=12951&word=2547&check_field=YEAR&select_study=&condition=2&search=9&philosophy=&master=

อัครพล คุรุศาสตรา. (2561). *คู่มือการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ(Service plan)สาขายาเสพติด.* เรียกใช้เมื่อ 20 ตุลาคม 2561 จาก คู่มือการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ(Service plan)สาขายาเสพติด: http://www.correct.go.th/meds/index/Download/5961.pdf

ภาคผนวก

เครื่องมือ แบบบันทึกข้อมูล แบบสัมภาษณ์งานวิจัย

Form 1 วิจัย : สำหรับผู้ให้การบำบัด

แต่ใช้แบบฟอร์ม 7 มิติแทน

แบบบันทึกข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัย

คำชี้แจง : กรุณาเติมเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่คุณเลือก

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ป่วย

1. เพศ ❑ ชาย ❑ หญิง 1.❑
2. อายุ.................ปี 2.❑❑
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด 3.❑
   ❑ไม่เรียนหนังสือ ❑ประถมศึกษา ❑มัธยมศึกษาตอนต้น
   ❑มัธยมศึกษาตอนปลาย ❑ปวช. ❑ปวส.
   ❑ปริญญาตรี ❑ปริญญาโท ❑ปริญญาเอก
   ❑อื่นๆ ระบุ.................................
4. อาชีพปัจจุบัน 4.❑
   ❑รับราชการ ❑พนักงานของรัฐ/พนักงานกระทรวง ❑ลูกจ้าง
   ❑ค้าขาย ❑ประมง ❑เกษตรกร
   ❑นักเรียน/นักศึกษา ❑ว่างงาน
   ❑อื่นๆ ระบุ.................................
5. สถานภาพสมรส 5.❑
   ❑โสด ❑สมรส ❑หย่าร้าง
   ❑หม้าย ❑แยกกันอยู่
6. รายได้ประจำต่อเดือน 6.❑
   ❑<3,000 บาท ❑3,000-5,000 บาท ❑5,001-10,000 บาท
   ❑10,001-15,000 ❑>15,000 บาท ❑ไม่มีรายได้

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านการใช้สารเสพติด

1. การใช้สารเสพติดประเภทเมทแอมเฟตามีน
   ❑ 1.1 สารเสพติดประเภทยาบ้า(Methamphetamine) 1.1❑

   รูปแบบการใช้หลัก ❑ กิน ❑ สูบควันทางปาก ❑ สูบทางจมูก ❑ ฉีดเข้าเส้น

   ❑ อื่นๆ...

   จำนวนเม็ดเฉลี่ยที่ใช้ต่อวัน....................เม็ด

   จำนวนวันเฉลี่ยที่ใช้ต่อสัปดาห์.....................วัน

   จำนวนปีที่เคยใช้ยาบ้า.........................ปี

Form 1 วิจัย : สำหรับผู้ให้การบำบัด

แต่ใช้แบบฟอร์ม 7 มิติแทน

❑ 1.2 สารเสพติดประเภทยาไอซ์(Crystal Methamphetamine) 1.2❑

รูปแบบการใช้หลัก ❑ กิน ❑ สูบควันทางปาก ❑ สูบทางจมูก ❑ ฉีดเข้าเส้น

❑ อื่นๆ...

จำนวนเฉลี่ยที่ใช้ต่อวัน...................กรัม

จำนวนวันเฉลี่ยที่ใช้ต่อสัปดาห์....................วัน

จำนวนปีที่เคยใช้ไอซ์........................ปี

2. สารเสพติดอื่นๆที่ใช้ร่วม(รวมไปถึงยาที่ใช้ในการรักษา เช่น Methadone) 3 ลำดับ เรียงตามระดับความรุนแรง

❑ 2.1 สารเสพติดที่ใช้..................................... 2.1❑

รูปแบบการใช้หลัก ❑ กิน ❑ สูบควันทางปาก ❑ สูบทางจมูก ❑ ฉีดเข้าเส้น

❑ อื่นๆ...

จำนวนเฉลี่ยที่ใช้ต่อวัน...................

จำนวนวันเฉลี่ยที่ใช้ต่อสัปดาห์....................วัน

จำนวนปีที่เคยใช้สารเสพติด........................ปี

❑ 2.2 สารเสพติดที่ใช้..................................... 2.2❑

รูปแบบการใช้หลัก ❑ กิน ❑ สูบควันทางปาก ❑ สูบทางจมูก ❑ ฉีดเข้าเส้น

❑ อื่นๆ...

จำนวนเฉลี่ยที่ใช้ต่อวัน...................

จำนวนวันเฉลี่ยที่ใช้ต่อสัปดาห์....................วัน

จำนวนปีที่เคยใช้สารเสพติด........................ปี

❑ 2.3 สารเสพติดที่ใช้..................................... 2.3❑

รูปแบบการใช้หลัก ❑ กิน ❑ สูบควันทางปาก ❑ สูบทางจมูก ❑ ฉีดเข้าเส้น

❑ อื่นๆ...

จำนวนเฉลี่ยที่ใช้ต่อวัน...................

จำนวนวันเฉลี่ยที่ใช้ต่อสัปดาห์....................วัน

จำนวนปีที่เคยใช้สารเสพติด........................ปี

ตอนที่ 3 การประเมินผู้ป่วยแรกรับ

3.1 วันที่แรกรับ ❑❑/❑❑/25❑❑ (DD/MM/25YY)

Form 1 วิจัย : สำหรับผู้ให้การบำบัด

แต่ใช้แบบฟอร์ม 7 มิติแทน

3.2 การประเมิน DSM-5

3.2.1 คะแนน DSM-5 ของยาบ้า(Methamphetamine) เท่ากับ ....คะแนน

3.2.2 คะแนน DSM-5 ของยาไอซ์(Crystal Methamphetamine) เท่ากับ .... คะแนน

3.2.3 คะแนน DSM-5 ของ...เท่ากับ ....คะแนน

3.2.4 คะแนน DSM-5 ของ...เท่ากับ ....คะแนน

3.2.5 คะแนน DSM-5 ของ...เท่ากับ ....คะแนน

3.3 คะแนน 2Q ....(หากคะแนน 2Q = 2 คะแนน ให้ประเมินด้วยแบบทดสอบ 9Q)

3.4 คะแนน 9Q.............................

การประเมินอื่นๆ

....

....

....

....

....

....

....

Form 2 วิจัย : สำหรับผู้ให้การบำบัดที่เข้าร่วมวิจัย

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการของคณะทำงาน

คำชี้แจง : ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน พร้อมทั้งเติมคำในช่องว่างให้สมบูรณ์

1. ท่านเข้าร่วมเป็นทีมงานผู้บำบัดในโครงการนี้โดย 1.❑

❑ มีคำสั่งแต่งตั้ง ❑ สมัครใจ

❑ ถูกร้องขอ/บังคับจากหัวหน้า ❑ หัวหน้างานสั่งแต่ไม่มีคำสั่งแต่งตั้ง

❑ อื่นๆระบุ... ....

2. ท่านรับทราบว่าท่านเป็นส่วนหนึ่งของทีมงานในโครงการนี้

เมื่อวันที่ ....เดือน.......................พ.ศ.................. ❑❑/❑❑/❑❑❑❑

3. ท่านทราบว่าท่านเป็นส่วนหนึ่งของทีมงานในโครงการนี้โดยวิธี 3.❑

❑ มีคำสั่งแจ้งเวียนให้ทราบ ❑ จากการบอกเล่าด้วยวาจาของหัวหน้างาน

❑ จากการประชุมซึ่งหัวหน้างานแจ้งให้ทราบ ❑ อื่นๆระบุ..

4. ทีมงานของท่านประกอบด้วยบุคลากรเหล่านี้หรือไม่

หัวหน้าโครงการ
❑ ไม่มี
❑ มี คือ (ระบุชื่อ สกุล)...
❑ อื่นๆระบุ...

ผู้ประสานงานโครงการ (ถ้ามี...ระบุทุกรายชื่อ)
❑ ไม่มี
❑ มี คือ (ระบุชื่อ สกุล)...
❑ อื่นๆระบุ...

ผู้บำบัดประจำกลุ่ม (ถ้ามี...ระบุทุกรายชื่อ)
❑ ไม่มี
❑ มี คือกลุ่มที่ 1..
กลุ่มที่ 2..
กลุ่มที่ 3. ....
❑ อื่นๆระบุ...

ผู้ช่วยเหลือผู้บำบัดประจำกลุ่ม (ถ้ามี...ระบุทุกรายชื่อ)
❑ ไม่มี
❑ มี คือ กลุ่มที่ 1 ....
กลุ่มที่ 2..
❑ อื่นๆระบุ...

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการเก็บปัสสาวะ
❑ ไม่มี
❑ มี คือ (ระบุชื่อ สกุล)...

❑ อื่นๆระบุ...

Form 2 วิจัย : สำหรับผู้ให้การบำบัดที่เข้าร่วมวิจัย

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 2

เจ้าหน้าที่ตรวจปัสสาวะ ❑ ไม่มี

❑ มี คือ (ระบุชื่อ สกุล)..

❑ อื่นๆระบุ..

เจ้าหน้าที่จัดทำระเบียนผู้ป่วย ❑ ไม่มี

❑ มี คือ (ระบุชื่อ สกุล)..

5. ท่านทำหน้าที่ใดของทีมงาน (ระบุทุกหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยเรียงตามลำดับความสำคัญ)

....

....

....

....

6. หน้าที่ของท่านที่ระบุในข้อ 5. เกิดขึ้น โดย 6. ❑

❑ คำสั่งแต่งตั้ง

❑ การประชุมแบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงาน

❑ จากความเข้าใจของข้าพเจ้าเอง ไม่มีคำสั่งแต่งตั้งหรือการประชุม

❑ อื่นๆระบุ..

7. จงบอกลักษณะงานของท่านที่ทำในแต่ละหน้าที่ที่รับผิดชอบ (ที่ระบุไว้ในข้อ 5.) อย่างละเอียด

....

....

....

....

8. ท่านทราบลักษณะงานที่ทำของแต่ละหน้าที่ที่ระบุในข้อ 7. โดย

คำสั่งแต่งตั้ง

❑ การประชุมแบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงาน

❑ จากความเข้าใจของข้าพเจ้าเอง ไม่มีคำสั่งแต่งตั้งหรือการประชุม

❑ อื่นๆระบุ..

9. เมื่อเริ่มดำเนินการโครงการท่านทราบแผนการปฏิบัติงานหรือไม่ อย่างไร

❑ ทราบ (ระบุรายละเอียด)..

....

....

....

❑ ไม่ทราบ

Form 3 วิจัย : สำหรับผู้สังเกตการณ์

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 3, 4, 5, 13, 19, 24, 30

แบบตรวจสอบรายการการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ สื่อต่างๆ

สำรวจ เมื่อวันที่ ❑❑/❑❑/❑❑❑❑

คำชี้แจง : ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ❑ เมื่อรายการนั้นมีจริง ระบุจำนวน รวมทั้งรายละเอียดในช่องหมายเหตุ

บุคลากร

❑ ผู้บำบัด Leader จำนวน...........................คน

หมายเหตุ...

❑ หัวหน้าการบำบัด จำนวน...........................คน

หมายเหตุ...

❑ ผู้ประสานงานการบำบัด จำนวน...........................คน

หมายเหตุ...

❑ เจ้าหน้าที่เก็บปัสสาวะ จำนวน...........................คน

หมายเหตุ...

❑ เจ้าหน้าที่ตรวจปัสสาวะ จำนวน...........................คน

หมายเหตุ...

❑ เจ้าหน้าที่จัดทำระเบียนผู้เข้ากลุ่ม จำนวน...........................คน

หมายเหตุ...

❑ ผู้เข้าร่วมการบำบัด จำนวน...........................คน

หมายเหตุ...

สื่อและอุปกรณ์

❑ คู่มือผู้รับการบำบัด

หมายเหตุ...

❑ คู่มือผู้ให้การบำบัด

หมายเหตุ...

❑ วิดีโอ เรื่อง สุราและร่างกาย

หมายเหตุ...

❑ วิดีโอ เรื่อง เร่งสู่หายนะ หรือ เรื่องตายทั้งเป็น

หมายเหตุ...

❑ วิดีโอ เรื่อง รักเกินร้อย ความรักหักยาหรือ เรื่อง มันไม่ใช่ปัญหาของฉัน

หมายเหตุ...

Form 3 วิจัย : สำหรับผู้สังเกตการณ์

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 3, 4, 5, 13, 19, 24, 30

❑ แผ่นใส หรือแผ่นพลิก เรื่อง ตัวกระตุ้นและการอยากยา

หมายเหตุ...

❑ แผ่นใส หรือแผ่นพลิก เรื่อง เส้นทางสู่การเลิกยา

หมายเหตุ...

❑ แผ่นใส หรือแผ่นพลิก เรื่อง ปฏิกิริยาของครอบครัวต่อการเลิกยา

หมายเหตุ...

❑ แผ่นใส หรือแผ่นพลิก เรื่อง บทบาทของครอบครัวต่อการเลิกยา

หมายเหตุ...

❑ ใบงาน ตารางกิจกรรม

หมายเหตุ...

❑ ใบงานปฏิทินการหยุดยา (ปฏิทินดาว)

หมายเหตุ...

❑ สติกเกอร์ดาว

หมายเหตุ...

❑ ขวดเก็บปัสสาวะ

หมายเหตุ...

❑ ฉลากปิดขวดปัสสาวะ

หมายเหตุ...

❑ ใบส่งตรวจปัสสาวะ

หมายเหตุ...

❑ ตู้เย็นสำหรับเก็บปัสสาวะก่อนส่งตรวจ

หมายเหตุ...

❑ แฟ้มสำหรับเก็บประวัติ

หมายเหตุ...

❑ แบบฟอร์มการประเมินตามหลักของ Matrix Program (แบบฟอร์มทั้ง 7)

หมายเหตุ...

❑ สมุดลงทะเบียนผู้เข้าร่วมการบำบัด

หมายเหตุ...

❑ อุปกรณ์สำนักงาน เครื่องเขียน

หมายเหตุ...

Form 3 วิจัย : สำหรับผู้สังเกตการณ์

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 3, 4, 5, 13, 19, 24, 30

❑ เก้าอี้สำหรับนั่งทำกลุ่ม

หมายเหตุ...

❑ ใบเซ็นชื่อผู้เข้ากลุ่ม

หมายเหตุ...

สถานที่

❑ ห้องทำกิจกรรมกลุ่ม

หมายเหตุ...

❑ ห้องปรึกษารายบุคคล

หมายเหตุ...

❑ ห้องน้ำ/บริเวณสำหรับเก็บปัสสาวะ

หมายเหตุ...

❑ ห้องน้ำ/บริเวณสำหรับเก็บปัสสาวะ ไม่มีก๊อกน้ำ ไม่มีผงซักฟอก สบู่ น้ำยาขัดห้องน้ำ หรือสารอื่นใดวางอยู่

หมายเหตุ...

การบริหารจัดการ

❑ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการทำงาน

หมายเหตุ...

❑ รายละเอียดการกำหนดบทบาทหน้าที่ของทีมงานในการปฏิบัติงาน

หมายเหตุ...

❑ แผนการปฏิบัติงาน

หมายเหตุ...

❑ ตารางกำหนดกิจกรรมของการบำบัด

หมายเหตุ...

❑ กฎ ระเบียบ กติกาในการมาเข้าร่วมการบำบัด

หมายเหตุ...

❑ มาตรการในการจำหน่ายออกจากการบำบัด

หมายเหตุ...

❑ การบำบัด

หมายเหตุ...

Form 4 วิจัย : สำหรับผู้สังเกตการณ์

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 16, 22, 27, 33

แบบสำรวจกระบวนการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด

คำชี้แจง : ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามความเป็นจริง

แบบสำรวจกระบวนการทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด

คำชี้แจง : ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามความเป็นจริง

หัวข้อการประเมิน	ดี(4)	ปานกลาง(3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง(1)	รวม
1. ผู้นำกลุ่มสร้างสัมพันธภาพ					
1.1 การเปิดกลุ่ม					
1.2 การทักทาย					
2. ผู้นำกลุ่มแนะนำตนเอง					
2.1 บุคลิกภาพ					
2.2 การวางตัว					
2.3 สีหน้าท่าทาง					
3. ผู้ช่วยทำกลุ่มแนะนำตนเอง					
3.1 บุคลิกภาพ					
3.2 การวางตัว					
3.3 สีหน้าท่าทาง					
4. บอกวัตถุประสงค์ของการทำกลุ่ม					
5. การเข้าสู่เนื้อหา					
6. การกระตุ้นการมีส่วนร่วมของกลุ่มอย่างทั่วถึง					
7. ความครอบคลุมของเนื้อหา					
8. ใช้น้ำเสียงที่ชัดเจนและใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย					
9. การใช้สื่อประกอบการสอน					
10. การเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยได้ซักถามข้อสงสัยและแสดงความคิดเห็น					
11. ให้ผู้ป่วยสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกลุ่ม					
12. การสรุปกลุ่มและนัดหมายครั้งต่อไป					
13. ระยะเวลาทำกลุ่มเหมาะสม					

คะแนนเต็ม..............คะแนน

คะแนนที่ได้................คะแนน

สรุปผลการประเมิน ดี (75-100 คะแนน) ปานกลาง (50-74 คะแนน)

พอใช้ (25-49 คะแนน) ปรับปรุง (1-24 คะแนน)

Form 5 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 16, 22, 27, 33

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถและความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมของผู้บำบัด

คำชี้แจง : ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. ผู้บำบัดแสดงความรู้สึกเข้าอกเข้าใจและใส่ใจต่อสมาชิกกลุ่มเพียงใด 1.❑

❑ น้อย ❑ ค่อนข้างน้อย ❑ ปานกลาง ❑ ค่อนข้างมาก ❑ มาก

2. ผู้บำบัดมีความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาของสมาชิกกลุ่มเพียงใด 2.❑

❑ น้อย ❑ ค่อนข้างน้อย ❑ ปานกลาง ❑ ค่อนข้างมาก ❑ มาก

3. ผู้บำบัดตรงเวลาต่อการนัดหมายหรือการทำกิจกรรมเพียงใด 3.❑

❑ น้อย ❑ ค่อนข้างน้อย ❑ ปานกลาง ❑ ค่อนข้างมาก ❑ มาก

4. ผู้บำบัดมีความพร้อมในการมาทำกิจกรรมแต่ละครั้งเพียงใด 4.❑

❑ น้อย ❑ ค่อนข้างน้อย ❑ ปานกลาง ❑ ค่อนข้างมาก ❑ มาก

5. ผู้บำบัดมีบุคลิกภาพเหมาะสมในการเป็นผู้บำบัดเพียงใด 5.❑

❑ น้อย ❑ ค่อนข้างน้อย ❑ ปานกลาง ❑ ค่อนข้างมาก ❑ มาก

6. ผู้บำบัดมีความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดและการบำบัดเพียงใด 6.❑

❑ น้อย ❑ ค่อนข้างน้อย ❑ ปานกลาง ❑ ค่อนข้างมาก ❑ มาก

7. ผู้บำบัดสามารถสื่อสารถ่ายทอดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ได้ดีเพียงใด 7.❑

❑ น้อย ❑ ค่อนข้างน้อย ❑ ปานกลาง ❑ ค่อนข้างมาก ❑ มาก

8. ผู้บำบัดได้อธิบายถึงแผนการบำบัดรักษาตามโครงการแก่สมาชิกกลุ่มได้ชัดเจนเพียงใด 8.❑

❑ น้อย ❑ ค่อนข้างน้อย ❑ ปานกลาง ❑ ค่อนข้างมาก ❑ มาก

9. ผู้บำบัดเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มซักถามข้อสงสัยเพียงใด 9.❑

❑ น้อย ❑ ค่อนข้างน้อย ❑ ปานกลาง ❑ ค่อนข้างมาก ❑ มาก

10. ผู้บำบัดเปิดโอกาสหรือกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึงเพียงใด 10.❑

❑ น้อย ❑ ค่อนข้างน้อย ❑ ปานกลาง ❑ ค่อนข้างมาก ❑ มาก

11. ผู้บำบัดสามารถตอบข้อซักถามได้ชัดเจนเพียงใด 11.❑

❑ น้อย ❑ ค่อนข้างน้อย ❑ ปานกลาง ❑ ค่อนข้างมาก ❑ มาก

12. ผู้บำบัดสามารถใช้สื่อ อุปกรณ์ประกอบการทำกิจกรรมได้เหมาะสมเพียงใด 12.❑

❑ น้อย ❑ ค่อนข้างน้อย ❑ ปานกลาง ❑ ค่อนข้างมาก ❑ มาก

13. ผู้บำบัดใช้เวลาในการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมได้เหมาะสมเพียงใด 13.❑

❑ น้อย ❑ ค่อนข้างน้อย ❑ ปานกลาง ❑ ค่อนข้างมาก ❑ มาก

Form 6 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 12

แบบสำรวจการบำบัดในระยะแรก(รูปแบบของคลินิก)

วันที่..............เดือน........................พ.ศ............... ❑❑/❑❑/❑❑❑❑

วันเริ่มเข้ารับการบำบัด วันที่........เดือน....................พ.ศ................ ❑❑/❑❑/❑❑❑❑

เพศ ❑ ชาย ❑ หญิง ❑

อายุ .... ปี ❑❑

คำชี้แจง : โปรดเลือกข้อที่บอกถึงความรู้สึกของท่านต่อการบำบัดนี้

1. โปรดให้คะแนนความประทับใจของท่านต่อการบำบัดนี้ 1.❑

❑ น้อย ❑ ค่อนข้างน้อย ❑ ปานกลาง ❑ ค่อนข้างมาก ❑ มาก

2. นัดครั้งแรกของท่านรวดเร็วเพียงใด 2.❑

❑ รอนานมาก ❑รอนานพอสมควร ❑ ปานกลาง ❑ รวดเร็วพอสมควร ❑ เร็วมาก

3. ใช้ระยะเวลากี่วัน เพื่อรอวันนัดครั้งแรก(ไม่รวมวันหยุดราชการ) จำนวน.............วัน 3.❑❑

4. ความยากง่ายของการนัดเข้าสู่การบำบัดวันแรก 4.❑

❑ ยากมาก ❑ ยากพอสมควร ❑ ปานกลาง ❑ ง่ายพอสมควร ❑ ง่ายมาก

5. ความรู้สึกของท่านระหว่างเข้าโครงการครั้งแรก 5.❑

❑ ยุ่งยากมาก ❑ ยุ่งยากพอสมควร ❑ ปานกลาง ❑ สะดวกสบาย ❑ สะดวกสบายมาก

6. ความสะดวกของท่านต่อที่ตั้งของสถานบำบัดนี้ 6.❑

❑ ไม่สะดวกมาก ❑ ไม่สะดวก ❑ ปานกลาง ❑ สะดวก ❑ สะดวกมาก

7. ความคิดเห็นเพิ่มเติม

....

....

....

....

Form 7 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 17

แบบสำรวจระหว่างรับการบำบัด

คำชี้แจง : กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อใดข้อหนึ่ง และกรอกข้อมูล

ท่านคือ ❑ ผู้รับการบำบัด ❑ ญาติ/เพื่อนสนิทของผู้รับการบำบัด

วันที่..........เดือน.............................พ.ศ................. ❑❑/❑❑/❑❑❑❑

ผู้ให้การบำบัด...

เพศของผู้รับการบำบัด ❑ ชาย ❑ หญิง ❑

อายุ............ปี ❑❑

คำชี้แจง : โปรดเลือกข้อที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

1. การได้รับข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบำบัด มีความยากง่ายเพียงไร 1.❑

❑ ยากมาก ❑ ยาก ❑ ปานกลาง ❑ ง่าย ❑ ง่ายมาก

2. ขั้นตอนการชำระค่าบำบัดรักษามีความสะดวกสบายเพียงไร 2.❑

❑ ไม่สะดวกมาก ❑ ไม่สะดวก ❑ ปานกลาง ❑ สะดวก ❑ สะดวกมาก

3. ท่านพึงพอใจในตัวผู้ให้การบำบัดเพียงไร 3.❑

❑ ไม่พอใจมาก ❑ ไม่พอใจ ❑ ปานกลาง ❑ พอใจ ❑ พอใจมาก

4. ท่านพึงพอใจในแผนการรักษาเพียงไร 4.❑

❑ ไม่พอใจมาก ❑ ไม่พอใจ ❑ ปานกลาง ❑ พอใจ ❑ พอใจมาก

5. การติดต่อเข้าสู่กระบวนการรักษา มีความยากง่ายเพียงไร 5.❑

❑ ยากมาก ❑ ยาก ❑ ปานกลาง ❑ ง่าย ❑ ง่ายมาก

6. เท่าที่ผ่านมา ท่านรู้สึกพึงพอใจต่อการบริการมากน้อยเพียงไร 6.❑

❑ ไม่พอใจมาก ❑ ไม่พอใจ ❑ ปานกลาง ❑ พอใจ ❑ พอใจมาก

คำชี้แจง : ส่วนนี้เป็นข้อมูลจากความรู้สึกของผู้ป่วยและญาติหรือเพื่อน

7. ท่านรู้สึกอย่างไรต่อภาพรวมของกลุ่มครอบครัวบำบัด 7.❑

❑ ต้องปรับปรุง ❑ ไม่ดี ❑ ปานกลาง ❑ ดี ❑ ดีมาก

8. ท่านรู้สึกอย่างไรต่อสื่อวีดีทัศน์(วีดีโอเทป)ที่ใช้ในกลุ่มครอบครัวบำบัด 8.❑

❑ ต้องปรับปรุง ❑ ไม่ดี ❑ ปานกลาง ❑ ดี ❑ ดีมาก

9. ท่านรู้สึกอย่างไรต่อการบรรยายทางวิชาการในกลุ่มครอบครัวบำบัด 9.❑

❑ ต้องปรับปรุง ❑ ไม่ดี ❑ ปานกลาง ❑ ดี ❑ ดีมาก

10. ความเห็นเพิ่มเติม..

....

Form 8 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 23, 34

แบบวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะเบื้องต้นในการเลิกยาและการป้องกันการกลับไปเสพยาซ้ำ

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้องและทำเครื่องหมาย ✕ หน้าข้อความที่ผิด

1. ❑ การที่ผู้รับการบำบัดกลับไปใช้ยาเสพติดอีกในระหว่างการบำบัด แสดงว่าบุคคลนั้นล้มเหลวในการบำบัด

2. ❑ วงจรการใช้ยาเสพติด คือ ตัวกระตุ้น ------- > คิดถึงยา ------ > อยากยา ------- > เสพยา

3. ❑ การตอบสนองต่อการอยากยาในระยะวิกฤตเป็นดังนี้ คือ
คิดถึงตัวกระตุ้น ---- > อยากยารุนแรง ---- > เสพยา ----- > มีอาการจากการเสพยา

4. ❑ การเลิกเสพยาเสพติดและการกลับไปติดยา เป็นสิ่งที่ผู้รับการบำบัดต้องรับผิดชอบตนเองตามลำพัง

5. ❑ การฝันถึงยาเสพติดในระยะปลายเป็นสิ่งที่ต้องระวัง เพราะอาจกลับไปติดยาเสพติดซ้ำได้

6. ❑ อารมณ์อันตรายที่ทำให้กลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำ คือ ความเหงา โกรธ ถูกทอดทิ้ง

7. ❑ การกลับไปติดยาเสพติดซ้ำเกิดขึ้นทันทีทันใด ไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้

8. ❑ วิธีคิดที่ว่าหยุดเสพยาเสพติดให้ได้ทีละวัน จะช่วยให้ฝ่าอุปสรรคไปได้

9. ❑ ระยะฝ่าอุปสรรค (The Wall) พบได้ประมาณ 1 เดือนหลังเลิกยา เป็นสัญญาณที่บอกว่าผู้รับการบำบัดกำลังดีขึ้น

10. ❑ วิธีที่ดีที่สุดที่จะช่วยป้องกันการกลับไปเสพยาเสพติดซ้ำ คือ การกำจัดตัวกระตุ้น

11. ❑ ปัจจัยที่ทำให้ผู้รับการบำบัดกลับไปเสพยาเสพติดซ้ำในช่วงเริ่มต้นหยุดยา (ระยะฮันนีมูน) คือมีความเชื่อมั่นมากเกินไป

12. ❑ ปัจจัยที่ทำให้ผู้รับการบำบัดกลับไปติดยาเสพติดซ้ำในช่วงปลาย คือหมดแรงจูงใจ

13. ❑ พฤติกรรมเสพยาเสพติด เป็นการย้ำคิดย้ำทำที่สามารถแก้ไขได้ด้วยเทคนิคการหยุดความคิด

14. ❑ การดื่มสุราเป็นปัจจัยเสี่ยงให้บุคคลกลับไปเสพยาเสพติดซ้ำได้มากขึ้น

15. ❑ งานเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น ดังนั้น แม้ว่าลักษณะของการทำงานบางอย่างจะเป็นอุปสรรคต่อการเลิกยาเสพติด เช่น การทำงานกลางคืนในคลับ บาร์ เป็นต้น แต่เราก็จำเป็นต้องเลือกงานไว้ก่อนสิ่งอื่นใด

16. ❑ คนที่มีเวลาว่าง ไม่มีอะไรจะทำ จะเริ่มคิดถึงการใช้ยาเสพติดในอดีต เพราะฉะนั้น การมีเวลาว่างมากเกินไปอาจทำให้หวนกลับไปเสพยาเสพติดได้อีก

17. ❑ เมื่อหยุดเสพยาเสพติดได้ระยะหนึ่งแล้ว ฉันควรคิดว่าฉันจะทดสอบตนเองโดยการนำตัวเองไปอยู่ท่ามกลางเพื่อนเสพและตัวกระตุ้น เพื่อเป็นการพิสูจน์ว่าสามารถเลิกยาเสพติดได้แล้วจริงๆ

18. ❑ ฉันหยุดใช้ยาเสพติดมานานแล้ว ดังนั้นการฉลองกับเพื่อนอีกแค่ครั้งเดียว คงไม่ทำให้ฉันติดยาอีกได้

19. ❑ ปฏิกิริยาของครอบครัวต่อการติดยานั้นจะมีปฏิกิริยาแตกต่างกันไปตามระยะของการติดยา ซึ่งแบ่งได้เป็น3 ระยะ คือ 1. ระยะเริ่มเสพยา 2. ระยะคงเสพยา 3. ระยะวิกฤต

20. ❑ คนที่กำลังเลิกเสพยาเสพยาติดและสมาชิกครอบครัว ต้องเห็นความสำคัญของการป้องกันการกลับไปเสพซ้ำมากกว่าสัมพันธภาพของครอบครัว

Form 9 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 28

แบบสอบและแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการนำความรู้จากการเข้าร่วมโครงการไปใช้ในชีวิตประจำวัน

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / หน้าข้อความ และกรอกข้อมูลตามความเป็นจริง

1. คุณมีวิธีการจัดการอย่างไร เมื่อคุณรู้สึกถึงสัญญาณอันตรายที่จะกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำ

❑ ไม่ได้จัดการอะไรเลย

❑ จัดการโดยวิธี (บอกทุกวิธีที่คุณใช้ ด้วยการใส่หมายเลขเรียงตามลำดับวิธีที่คุณทำบ่อยลงใน ❑)

❑ พูดคุยปรึกษากับพ่อแม่ ❑ พูดคุยกับพี่/น้อง/ญาติสนิท

❑ พูดคุยปรึกษาผู้บำบัด ❑ พูดคุยปรึกษากับครู

❑ พูดคุยปรึกษาเพื่อนสนิท ❑ ไปเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เลิกยาเสพติด

❑ ไปออกกำลังกาย/เล่นกีฬา ❑ เดินทางท่องเที่ยว/พักผ่อน

❑ อื่นๆระบุ...

2. เมื่อคุณอยู่ในภาวะอารมณ์โกรธ ปัจจุบันคุณมีวิธีจัดการกับอารมณ์โกรธของคุณอย่างไร (บอกทุกวิธีที่คุณใช้ ด้วยการใส่หมายเลขเรียงตามลำดับวิธีที่คุณทำบ่อยลงใน ❑)

❑ พูดถึงอารมณ์โกรธของคุณในกลุ่มสนับสนุนทางสังคม

❑ เขียนระบายเกี่ยวกับความรู้สึกโกรธ

❑ สงบสติอารมณ์หรือหยุดคิดสักนิดเพื่อเปลี่ยนวิธีคิดของคุณใหม่

❑ ไปออกกำลังกาย/เล่นกีฬา

❑ ระเบิดอารมณ์ออกมาใส่คนรอบข้างตัวคุณ

❑ คุกคามหรือทำร้ายผู้อื่น

❑ ทำลายสิ่งของ

❑ ทำร้ายตนเอง

❑ โต้ตอบอย่างรุนแรงกับคนหรือสิ่งที่ทำให้คุณโกรธโดยทันทีทันใด

❑ ไปสูบบุหรี่ / ดื่มเหล้า หรือเสพยา เพื่อระงับอารมณ์โกรธ

❑ อื่นๆระบุ...

3. เมื่อมีงานสังสรรค์ คุณมักจะดื่มเหล้าหรือไม่ อย่างไร(ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรม –ปัจจุบัน)

❑ ไม่เคยดื่มเลย ❑ ดื่มเป็นบางครั้ง ❑ ดื่มเกือบทุกครั้ง ❑ ดื่มทุกครั้ง

4. เมื่อมีเรื่องไม่สบายใจ กังวลใจ คุณมักดื่มสุราหรือไม่ อย่างไร(ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรม – ปัจจุบัน)

❑ ไม่เคยดื่มเลย ❑ ดื่มเป็นบางครั้ง ❑ ดื่มเกือบทุกครั้ง ❑ ดื่มทุกครั้ง

Form 9 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 28

5. ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรมจนถึงปัจจุบันนี้ คุณยังคงมีการใช้ยาเสพติดชนิดใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

❑ บุหรี่ ❑ เหล้า / เบียร์

❑ ยาบ้า ❑ สารระเหย เช่น กาว ทินเนอร์ ฯลฯ

❑ ยาแก้ไอ ❑ กัญชา

❑ เฮโรอีน ❑ อื่นๆระบุ.....................................

❑ ไม่ได้ใช้สารเสพติดใดๆเลย

6. ปัจจุบัน ถ้าคุณเลิกเสพยาเสพติดแล้ว แต่ยังมีบางคนแสดงความไม่ไว้วางใจคุณ ยังคงสงสัยว่าคุณยังคงใช้ยาเสพติดอยู่ คุณจะทำอย่างไร..

....

....

7 "เมื่อเลิกเสพยาเสพติดได้ระยะหนึ่งแล้ว มันถึงเวลาที่จะทดสอบตนเองโดยการไปอยู่ท่ามกลางเพื่อนที่กำลังเสพยา เพื่อเป็นการพิสูจน์ว่าสามารถเลิกยาได้แล้ว เพราะการเลิกยาเสพติดนั้นขึ้นอยู่กับความเข้มแข็งของจิตใจ" คุณคิดเห็นอย่างไรกับประโยคนี้

❑ เห็นด้วย เพราะ...

....

❑ ไม่เห็นด้วย เพราะ..

....

....

8. คุณจะทำอย่างไร หากคุณต้องตกอยู่ในสถานการณ์ที่ถูกกระตุ้นให้ใช้ยาเสพติดอีก

....

....

....

9. บอกวิธีการจัดการกับตัวกระตุ้นมา 3 วิธี

....

....

....

10. ยกตัวอย่างเทคนิคหยุดความคิด อย่างน้อย 1 เทคนิค

....

....

Form 9 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 28

11. บอกวีการป้องกันการกลับไปเสพซ้ำอย่างน้อย 3 วิธี

....

....

....

12. บอกเป้าหมายในชีวิตของตนเอง

....

....

13. บอกแนวทางที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายในชีวิต

....

....

....

คำถามเพิ่มเติม

1. ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรมจนถึงปัจจุบันนี้คุณยังคงมีพฤติกรรมใดต่อไปนี้บ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

❑ การโกหก ❑ การลักขโมย

❑ การเล่นการพนัน ❑ การเสพยาเสพติด

❑ การโดดเรียน/หนีโรงเรียน ❑ การทะเลาะวิวาท

❑ การเที่ยวกลางคืน เช่น เที่ยวผับ บาร์ ร้านอาหารคาราโอเกะ ร้านน้ำชา-กาแฟ กลางคืน ฯลฯ

❑ การทะเลาะวิวาท / โต้เถียงรุนแรงกับสมาชิกในครอบครัวเรื่องการใช้เงิน การใช้ชีวิตที่มีความเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด

❑ อื่นๆระบุ..

2. ภายหลังการเข้ากลุ่มแมทริกซ์โปรแกรมจนถึงปัจจุบันนี้คุณยังคงมีอารมรณ์ใดต่อไปนี้ในระดับมากหรือรุนแรงหรือบ่อยๆบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

❑ ความเบื่อ ❑ ความโกรธ

❑ ความวิตกกังวล ❑ ความหงุดหงิด

❑ ความเศร้า ❑ ความเหงา

❑ ความโดดเดี่ยว ❑ ความรู้สึกถูกทอดทิ้ง

❑ ความรู้สึกท้อแท้ ❑ หมดกำลังใจ

❑ ความคับข้องใจทางเพศ ❑ ความรู้สึกไม่พึงพอใจในการดำเนินชีวิต

❑ อื่นๆระบุ..

Form 10 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 36

ข้อมูลสัมพันธภาพในครอบครัว

คำชี้แจง : ขอความกรุณาให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❑ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา สมาชิกในครอบครัวของท่านทำกิจกรรมหรือมีความสัมพันธ์กันตามข้อความต่อไปนี้อย่างไร โดยมีคำตอบ 3 ระดับ คือ

0 = ไม่ได้ปฏิบัติเลย หมายถึง ไม่ได้หรือไม่เคยปฏิบัติตามข้อความนั้นเลย

1 = เป็นบางครั้ง หมายถึง ปฏิบัติตามข้อความนั้นเป็นบางวัน

2 = เป็นประจำ หมายถึง ปฏิบัติตามข้อความนั้นทุกวัน (สัปดาห์ละ 7 วัน)

1. การใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัวทั้งกิจกรรมในบ้านและนอกบ้าน

1.1 รับประทานอาหารร่วมกัน

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

1.2 ทำงานบ้าน ทำความสะอาดบ้าน หรือทำกับข้าวร่วมกัน เป็นต้น

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

1.3 ทำกิจกรรมนันทนาการ พักผ่อนหย่อนใจ ดูโทรทัศน์ และฟังวิทยุร่วมกัน

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

1.4 ออกกำลังกาย และเล่นกีฬาประเภทต่างๆ ร่วมกัน

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

1.5 พักผ่อนหย่อนใจนอกบ้านร่วมกัน เช่น เที่ยว ฟังเพลง ดูหนัง เที่ยวพิพิธภัณฑ์

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

1.6 เยี่ยมญาติมิตรและเพื่อนฝูงที่อาศัยอยู่ที่อื่นๆ หรือต่างจังหวัด

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

1.7 ร่วมพิธีกรรมหรืองานบุญในโอกาสต่างๆ เช่น งานแต่งงาน งานบวช งานศพ เป็นต้น

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

1.8 ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา และประเพณีต่างๆ

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

1.9 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะ เช่น ช่วยปลูกต้นไม้ กวาดถนน และขุดลอกคูคลอง เป็นต้น

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

2. สมาชิกในครอบครัวมีการพูดคุย ปรึกษาหารือ และตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆ

2.1 สมาชิกในครอบครัวสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

Form 10 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 36

2.2 สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วม/ช่วยกันในการตัดสินใจเรื่องที่สำคัญของครอบครัว เช่น การกู้ยืมเงิน การเรียน การซื้อของสำคัญ เป็นต้น

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

2.3 ในการแก้ปัญหาต่างๆ สมาชิกในครอบครัวจะพูดคุยกันเอง

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

2.4 เมื่อมีปัญหา สมาชิกในครอบครัวจะพูดคุยกันจนได้ทางออกที่พอใจ

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

2.5 สมาชิกในครอบครัวช่วยกันหาวิธีใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

2.6 เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น สมาชิกในครอบครัวจะประนีประนอม หรือตกลงกันได้

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

2.7 สมาชิกในครอบครัวรู้สึกสนิทกับคนนอกบ้านมากกว่า

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

2.8 สมาชิกในครอบครัวมักจะพูดคุยหรือปรึกษาปัญหากับคนอื่นมากกว่าสมาชิกในครอบครัว

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

2.9 สมาชิกในครอบครัวต่างคนต่างทำตามความพอใจของตนเอง

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

2.10 สมาชิกในครอบครัวไม่สนใจซึ่งกันและกัน

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

2.11 เวลาคิดจะทำอะไรทั้งครอบครัว เป็นเรื่องที่ลำบากใจ

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

2.12 สมาชิกในครอบครัวไม่กล้าหรือลำบากใจที่จะพูดถึงสิ่งที่อยู่ในใจตนเอง

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

2.13 สมาชิกในครอบครัวมักแบ่งพวกมากกว่าจะร่วมกันทำกิจกรรมทั้งครอบครัว

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

2.14 เป็นเรื่องยากที่จะเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ/ข้อตกลงในบ้าน

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

Form 10 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 36

2.15 นอกจากการพูดคุยสนทนากันของสมาชิกในครอบครัวแล้ว ท่านใช้ช่องทางการติดต่อสื่อสารใดร่วมกันเป็นประจำ

❑ 0. ไม่มี ❑ 1. โทรศัพท์

❑ 2. จดหมาย ( ) 3. อินเตอร์เน็ต/อีเมล์

❑ 4. อื่นๆ โปรดระบุ..

3. สมาชิกในครอบครัวแสดงออก ซึ่งความรัก และความเอื้ออาทรต่อกัน ทั้งทางกาย วาจา ใจ

3.1 สมาชิกในครอบครัวแสดงออกถึงความรัก ความห่วงใย และเอื้ออาทรต่อกันด้วยคำพูดและการปฏิบัติอยู่เสมอ เช่น ไหว้ผู้ใหญ่ ลูบหัวลูก กอด หอม และสัมผัสอย่างอ่อนโยน

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

3.2 สมาชิกในครอบครัวให้ความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

3.3 สมาชิกในครอบครัวดูแลเอาใจใส่ต่อกันทั้งในยามปกติ เจ็บป่วย และเมื่อมีปัญหา

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

3.4 สมาชิกในครอบครัวให้กำลังใจซึ่งกันและกันในการดำเนินชีวิต ด้วยคำพูดหรือการกระทำที่ก่อให้เกิดกำลังใจ

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

3.5 ครอบครัวของท่าน มีปัญหาหรือข้อขัดแย้งภายในครอบครัวที่เกิดขึ้น จากสาเหตุเรื่องใด

❑ 0. ไม่มี ***(ข้ามไปทำข้อ 4)*** ❑ 1. เงินทอง

❑ 2. ชู้สาว ❑ 3. ลูก

❑ 4. งาน ❑ 5. การเจ็บป่วย

❑ 6. การพูดจา ❑ 7. ทัศนคติ/ความเห็นไม่ตรงกัน

❑ 8. อื่น โปรดระบุ...

3.6 สมาชิกในครอบครัวของท่าน แก้ปัญหาหรือข้อขัดแย้งภายในครอบครัวด้วยวิธีการใด

3.6.1 ปรึกษาหารือกัน

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

3.6.2 พูดคุยกันด้วยเหตุผล

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

3.6.3 รับฟังความคิดเห็นกัน

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

Form 10 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 36

3.6.4 ทำร้ายร่างกาย ตบตี

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

3.6.5 โต้เถียง ประชด ด่าทอ

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

4. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมของสมาชิกในครอบครัว

4.1 สมาชิกในครอบครัวรับผิดชอบงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองเป็นอย่างดี

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

4.2 สมาชิกในครอบครัวร่วมกันรับผิดชอบงานของครอบครัว เช่น เลี้ยงลูก งานบ้าน

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

4.3 สมาชิกในครอบครัวช่วยแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกัน เช่น ลูกช่วยแม่ขายของ หรือสามีภรรยาช่วยกันทำงานบ้าน เป็นต้น

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

4.4 สมาชิกในครอบครัวได้รับการอบรมสั่งสอน ดูแล ปลูกฝัง และถ่ายทอดในสิ่งที่ดีงาม

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

4.5 สมาชิกในครอบครัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตให้แก่กันและกัน

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

4.6 สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบหรือข้อตกลงภายในบ้าน

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

4.7 กฎของบ้านเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในครอบครัว เช่น กินข้าวเย็นพร้อมกัน หรือจะไปไหนผิดเวลาต้องบอกให้ทราบ เป็นต้น

❑ 0. ไม่ได้ปฏิบัติ ❑ 1. บางครั้ง ❑ 2. เป็นประจำ

4.8 ใครมีบทบาทในการหารายได้เลี้ยงครอบครัว

❑ 1. เพศชาย ❑ 2. เพศหญิง ❑ 3. เท่าเทียมกัน

4.9 ใครมีบทบาทในการทำงานบ้าน เลี้ยงลูก

❑ 1. เพศชาย ❑ 2. เพศหญิง ❑ 3. เท่าเทียมกัน

4.10 การมีบทบาทในการตัดสินใจเรื่องที่มีความสำคัญต่างๆ

4.10.1 ใครมีบทบาทในการตัดสินใจเรื่อง การกู้ยืมเงิน

❑ 0. ไม่มีเหตุการณ์นี้

❑ 1. เพศชาย ❑ 2. เพศหญิง ❑ 3. เท่าเทียมกัน

Form 10 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 36

4.10.2 ใครมีบทบาทในการตัดสินใจเรื่อง การศึกษาเล่าเรียน

❑ 0. ไม่มีเหตุการณ์นี้

❑ 1. เพศชาย ❑ 2. เพศหญิง ❑ 3. เท่าเทียมกัน

4.10.3 ใครมีบทบาทในการตัดสินใจเรื่อง การซื้อของสำคัญ เช่น บ้าน รถยนต์เป็นต้น

❑ 0. ไม่มีเหตุการณ์นี้

❑ 1. เพศชาย ❑ 2. เพศหญิง ❑ 3. เท่าเทียมกัน

4.10.4 ใครมีบทบาทในการตัดสินใจเรื่อง การดูแลสุขภาพอนามัย

❑ 0. ไม่มีเหตุการณ์นี้

❑1. เพศชาย ❑ 2. เพศหญิง ❑ 3. เท่าเทียมกัน

Form 11 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด
ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 37

แบบสำรวจความพึงพอใจ

วันที่...............เดือน.........................พ.ศ................ ❑❑/❑❑/❑❑❑❑

สถานบำบัด...

ผู้ให้การบำบัด..

สารเสพติดที่ใช้(ระบุสารที่ใช้ทุกชนิด)

เพศ ❑ ชาย ❑ หญิง

คำชี้แจง : กรุณาเลือกข้อที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

1. ท่านรู้สึกอย่างไรกับคุณภาพการบริการที่ได้รับ 1.❑

❑ ไม่พอใจอย่างยิ่ง ❑ ไม่พอใจเล็กน้อย ❑ ปานกลาง ❑ ค่อนข้างพอใจ ❑ พอใจมาก

2. รูปแบบการบริการที่ท่านได้รับตรงกับความต้องการของท่าน 2.❑

❑ ไม่เลย ❑ ไม่ค่อยตรงความต้องการมากนัก ❑ ปานกลาง ❑ ค่อนข้างตรงความต้องการ

❑ ตรงความต้องการมากที่สุด

3. บริการท่านได้รับตรงกับความต้องการของท่าน 3.❑

❑ ไม่เลย ❑ ไม่ค่อยตรงความต้องการมากนัก ❑ ไม่มีความเห็น

❑ ค่อนข้างตรงความต้องการ ❑ ตรงความต้องการมากที่สุด

4. ท่านรู้สึกอย่างไรต่อระยะเวลาของการรักษา 4.❑

❑ สั้นเกินไป ❑ ค่อนข้างสั้น ❑ ยาวนานเกินไป ❑ ค่อนข้างยาวนาน ❑ เหมาะสมแล้ว

5. ในภาพรวม ท่านรู้สึกพึงพอใจเพียงไรต่อการบริการที่ได้รับ 5.❑

❑ ไม่พอใจอย่างยิ่ง ❑ ค่อนข้างไม่พอใจ ❑ ไม่มีความเห็น ❑ ค่อนข้างพอใจ ❑ พอใจมาก

6. หากท่านต้องเข้าสู่การรักษาอีกครั้ง ท่านจะกลับมารับบริการที่นี่อีกหรือไม่ 6.❑

❑ ไม่กลับมา ❑ คงจะไม่กลับมา ❑ อาจจะกลับมา ❑ คิดว่าจะกลับมา ❑ กลับมาแน่นอน

7. ท่านคิดว่า ตั้งแต่ท่านเริ่มเข้าสู่การรักษา การเสพยาบ้าของท่านมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร 7.❑

❑ แย่ลงมาก ❑ แย่ลง ❑ ไม่เปลี่ยนแปลง ❑ ดีขึ้น ❑ ดีขึ้นมาก

Form 11 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 37

องค์ประกอบของโครงการบำบัด

คำชี้แจง : กรุณาเลือกข้อที่แทนความรู้สึกของท่านในแต่ละกิจกรรมต่อไปนี้(เลือกเพียงข้อละ 1 คำตอบ)

	ไม่สำคัญเลย	ค่อนข้างสำคัญ	สำคัญปานกลาง	สำคัญมาก	สำคัญที่สุด	
กลุ่มให้ความรู้แก่ครอบครัว รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้						
กลุ่มบำบัดระยะแรก						
กลุ่มป้องกันการเสพซ้ำ						
กลุ่มช่วยเหลือทางสังคม						
การบำบัดรายบุคคล						
กลุ่ม 12 ขั้นตอน						
การตรวจวัดยาบ้าจากปัสสาวะ						
การเก็บข้อมูลจากวิจัย						
การบริการจากแพทย์หรือการส่งต่อ						
การใช้ยาเพื่อการรักษา(หากมีการใช้)						

การใช้สารเสพติด

1. ท่านมีการใช้ยาบ้าในช่วง 30 วันที่ผ่านมาหรือไม่ ❑ ใช้ ❑ ไม่ใช้
2. ท่านดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วง 30 วันที่ผ่านมาหรือไม่ ❑ ใช้ ❑ ไม่ใช้
3. ท่านใช้สารเสพติดผิดกฎหมายอื่นนอกเหนือจากยาบ้าในช่วง 30 วันที่ผ่านมาหรือไม่(กรอกได้มากกว่า 1 ชนิด) ❑ ใช้.. ❑ ไม่ใช้

Form 11 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 37

บริการให้คำปรึกษา

คำชี้แจง : กรุณาเลือกข้อที่แทนความรู้สึกของท่านต่อบริการให้คำปรึกษาที่ท่านได้รับ(เลือกเพียงข้อละ 1 คำตอบ)

	ไม่ดี	พอใช้	ดี	ดีมาก	ยอดเยี่ยม	
ท่านคิดว่าผู้ให้คำปรึกษามีความสารถเพียงใด						
ผู้ให้คำปรึกษาแสดงความรู้สึกเข้าอกเข้าใจและใส่ใจต่อท่านเพียงไร						
ผู้ให้คำปรึกษามีความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดและสุราเพียงไร						
ผู้ให้คำปรึกษาได้อธิบายถึงแผนการรักษาและการแก้ไขปัญหาของท่าน						
ความพร้อมต่อการนัดหมายของผู้ให้การปรึกษา						
การรักษาทำให้ท่านมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นเพียงไร						

ผู้ช่วยเหลือและฝ่ายทะเบียน

คำชี้แจง : กรุณาเลือกข้อที่แทนความรู้สึกของท่านต่อบริการช่วยเหลือจากฝ่ายทะเบียนและผู้ช่วยเหลือผู้ป่วย(เลือกเพียงข้อละ 1 คำตอบ)

	ไม่ดี	พอใช้	ดี	ดีมาก	ยอดเยี่ยม	
ความช่วยเหลือจากฝ่ายต้อนรับ						
ความพร้อมของการติดต่อทางโทรศัพท์						
ความสะดวกสบายและความเรียบร้อยของบริเวณที่นั่งรอของผู้รับบริการ						
ความถูกต้องและชัดเจนของใบเสร็จรับเงิน						
ความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่การเงิน						

Form 11 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 37

บริการจากแพทย์

คำชี้แจง : กรุณาเลือกข้อที่แทนความรู้สึกของท่านต่อแพทย์ผู้บำบัดรักษาท่าน

	ไม่ดี	พอใช้	ดี	ดีมาก	ยอดเยี่ยม	
ท่านคิดว่าแพทย์มีความสามารถเพียงไร						
แพทย์แสดงความเข้าอกเข้าใจและใส่ใจต่อท่านเพียงไร						
ความพร้อมต่อการนัดหมายของแพทย์						

กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านเพิ่มเติม

....

....

....

....

....

กรุณาตอบคำถามข้างต้นตามความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน คำตอบเหล่านี้จะเป็นความลับและใช้ข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนากิจกรรมบำบัดเท่านั้น

Form 12 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 38

เลขที่แบบสอบถาม..........

ข้อมูลคำถามแบบวัดคุณภาพชีวิตผู้ติดสารเสพติด 68 ข้อ

ด้าน	คำถาม	ไม่มีเลย	เล็กน้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	คะแนนที่ได้
สุขภาพทางร่างกาย							**...../95**
ข้อ1-9 ถอนพิษ อาการ ทางกาย	1.คุณมีน้ำมูกน้ำตาไหล	5	4	3	2	1	
	2.คุณมีอาการปวดบริเวณช่องท้อง	5	4	3	2	1	
	3.คุณมีอาการชักกระตุกบริเวณกล้ามเนื้อ	5	4	3	2	1	
	4.คุณมีความรู้สึกหนาวๆร้อนๆเป็นช่วงๆ	5	4	3	2	1	
	5.คุณมีอาการคลื่นไส้อาเจียน	5	4	3	2	1	
	6.คุณมีอาการมือสั่นตัวสั่น	5	4	3	2	1	
	7.คุณมีอาการเหงื่อออก	5	4	3	2	1	
	8.คุณมีอาการขนลุก	5	4	3	2	1	
	9.คุณหายใจเหนื่อยหอบหรือหายใจขัด	5	4	3	2	1	
ข้อ10-11 ถอนพิษ กล้ามเนื้อกระดูก	10.คุณมีอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ	5	4	3	2	1	
	11.คุณมีอาการปวดตามข้อ/กระดูก	5	4	3	2	1	
ข้อ12-14 ถอนพิษ อาการจิตเวช	12.คุณมีความรู้สึกว่ามีคนมากระซิบข้างหู โดยที่บุคคลอื่นไม่ได้ยิน	5	4	3	2	1	
	13.คุณมีความรู้สึกเห็นภาพแปลกๆ โดยที่บุคคลอื่นมองไม่เห็น	5	4	3	2	1	
	14.คุณมีความรู้สึกเหมือนมีใครปองร้ายหรือมีความรู้สึกไม่ปลอดภัย	5	4	3	2	1	
ข้อ15-16 การนอนหลับ พักผ่อน	15.คุณต้องใช้เวลานานหลังจากเข้านอนแล้วจึงจะข่มตาหลับลงได้	5	4	3	2	1	
	16.ปัญหาการนอนไม่หลับเป็นปัญหาที่คุณต้องเจออยู่เสมอ	5	4	3	2	1	
ข้อ17-19 ไม่ต้องพึ่ง ยาเสพติด	17.คุณรู้สึกอยากเสพยาอยู่	5	4	3	2	1	
	18.คุณยังคงต้องการยาเสพติด	5	4	3	2	1	
	19.คุณขาดยาเสพติดไม่ได้	5	4	3	2	1	

Form 12 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 38

คำถาม		ไม่มีเลย	เล็กน้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	คะแนนที่ได้
ด้านจิตใจ							......./75
ข้อ 20-22 ซึมเศร้า	20.คุณรู้สึกเหงา	5	4	3	2	1	
	21.คุณรู้สึกไม่ร่าเริง	5	4	3	2	1	
	22.คุณรู้สึกเบื่อ หมดความสนใจหรือความสุขใจ	5	4	3	2	1	
ข้อ 23-26 ความวิตกกังวล	23.คุณหงุดหงิดง่าย	5	4	3	2	1	
	24.คุณตื่นเต้นง่าย	5	4	3	2	1	
	25.คุณรู้สึกสับสน	5	4	3	2	1	
	26.คุณตกใจง่าย	5	4	3	2	1	
ข้อ27-30 การนับถือตนเอง	27.คุณรู้สึกตนเองมีค่า	1	2	3	4	5	
	28.คุณรู้สึกภาคภูมิใจในตัวเอง	1	2	3	4	5	
	29.ปัจจุบันคุณเป็นคนมั่นใจในตัวเอง	1	2	3	4	5	
	30.คุณรู้สึกพอใจในตัวของคุณเอง	1	2	3	4	5	
ข้อ31-32 ความจำ	31.คุณรู้สึกว่าความจำของคุณไม่ดี	5	4	3	2	1	
	32.คุณรู้สึกว่าคุณจำอะไรไม่ค่อยได้	5	4	3	2	1	
ข้อ33-34 คิด สมาธิ	33.คุณคิดว่าคุณมีสติที่จะสามารถควบคุมตัวเองได้	1	2	3	4	5	
	34.คุณมีสมาธิในการคิดหรือทำสิ่งต่างๆได้	1	2	3	4	5	
ความเป็นอิสระ							....../40
ข้อ35-36 การดำเนินชีวิตประจำวัน	35.คุณสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ในการทำกิจวัตรประจำวัน	1	2	3	4	5	
	36.คุณทำกิจวัตรประจำวันได้โดยไม่ต้องมีใครมาช่วยเหลือ	1	2	3	4	5	
ข้อ 37-38 ไม่ต้องพึ่งพิงการรักษา	37.คุณจำเป็นต้องได้รับยาทดแทนสารเสพติดเพื่อให้รู้สึกสบาย	5	4	3	2	1	
	38.คุณจำเป็นต้องได้รับการรักษาพยาบาลมากน้อยเพียงใดเพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตอยู่ต่อไปได้	5	4	3	2	1	
ข้อ 39-42 มิติการทำงาน	39.คุณทำงานได้ตามปกติ	1	2	3	4	5	
	40.คุณทำงานได้มากเท่าที่ตัวเองต้องการ	1	2	3	4	5	

Form 12 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 38

คำถาม		ไม่มีเลย	เล็กน้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	คะแนนที่ได้
	41.คุณทำงานของคุณได้เต็มกำลังความสามารถ	1	2	3	4	5	
	42.คุณพอใจความสามารถของตนเองในการทำงาน	1	2	3	4	5	
สัมพันธภาพทางสังคม							......./35
ข้อ 43-46 ครอบครัว	43.ครอบครัวของคุณไม่ค่อยยอมรับในตัวคุณ	5	4	3	2	1	
	44.คุณได้รับความช่วยเหลือและกำลังใจจากครอบครัว	1	2	3	4	5	
	45.คุณมีความสุขกับคนในครอบครัวคุณ	1	2	3	4	5	
	46.คุณมีคนในครอบครัวที่คุณไว้ใจได้	1	2	3	4	5	
ข้อ 47-79 เพื่อนฝูง	47.คุณสามารถเข้ากับเพื่อนได้ดี	1	2	3	4	5	
	48.คุณมีเพื่อนสนิทที่คุณไว้ใจได้	1	2	3	4	5	
	49.คุณรู้สึกว่าเพื่อนรอบตัวคุณมีความเป็นมิตรกับคุณ	1	2	3	4	5	
สิ่งแวดล้อม							......./55
ข้อ 50-52 แหล่งเงิน	50.คุณมีเงินเพียงพอสำหรับใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน	1	2	3	4	5	
	51.คุณกังวลว่าจะไม่มีเงินพอสำหรับใช้จ่ายในเรื่องที่จำเป็น	5	4	3	2	1	
	52.คุณประสบปัญหาในเรื่องเงินบ่อยๆ	5	4	3	2	1	
ข้อ 53-54 อิสระปลอดภัย	53.คุณรู้สึกปลอดภัย	1	2	3	4	5	
	54.ชีวิตของคุณมีความปลอดภัยเพียงไร	1	2	3	4	5	
ข้อ 55-57 สุขภาพและการรักษา	55.คุณได้รับการรักษาพยาบาลที่เพียงพอกับอาการหรือโรคที่เป็นอยู่	1	2	3	4	5	
	56.คุณพึงพอใจกับการรักษาพยาบาลที่ได้รับเพียงใด	1	2	3	4	5	
	57.คุณได้รับการรักษาพยาบาลที่มีคุณภาพเพียงใด	1	2	3	4	5	
ข้อ 58-60 สภาพแวดล้อมที่พักอาศัย	58.คุณมีที่อยู่อาศัยที่สะดวกสบายตามสมควร	1	2	3	4	5	
	59.คุณพอใจกับสภาพที่อยู่อาศัยของตนเอง	1	2	3	4	5	
	60.คุณรู้สึกชอบที่อยู่อาศัยของตนเอง	1	2	3	4	5	

Form 12 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 38

คำถาม		ไม่มีเลย	เล็กน้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	คะแนนที่ได้
ด้านความเชื่อส่วนบุคคล							......./20
ข้อ 61-64 จิตวิญญาณ	61.คุณมีสิ่งที่ตัวเองนับถือหรือยึดเหนี่ยวด้านจิตใจ	1	2	3	4	5	
	62.ยามที่เจอปัญหาหรือเรื่องเลวร้าย คุณมีสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจซึ่งทำให้คุณเข้มแข็ง	1	2	3	4	5	
	63.สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของคุณทำให้คุณมีความหวังชีวิต	1	2	3	4	5	
	64.คุณมีสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจซึ่งทำให้ชีวิตมีความหมาย	1	2	3	4	5	

คำถาม	ต่ำมาก	ต่ำ	ปานกลาง	ดี	ดีมากที่สุด	คะแนนที่ได้
1.คุณพอใจกับคุณภาพชีวิตของคุณเพียงใด						
2.คุณพอใจกับชีวิตของคุณเพียงใด						
3.คุณพอใจกับสุขภาพของคุณในขณะนี้						
4.คุณคิดว่าคุณมีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับใด						

Form 12 วิจัย : สำหรับผู้เข้ารับการบำบัด

ใช้เก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 38

การแปลผล

คะแนนคุณภาพชีวิต มีคะแนน ตั้งแต่ 64-320 คะแนน

โดยเมื่อผู้ตอบรวมคะแนนทุกข้อได้คะแนนเท่าไหร่ สามารถเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติที่กำหนดดังนี้

แบ่งระดับคะแนนคุณภาพชีวิต แยกออกเป็นองค์ประกอบต่างๆได้ดังนี้

องค์ประกอบ	**คุณภาพชีวิตดีน้อย**	**คุณภาพชีวิตปานกลาง**	**คุณภาพชีวิตดี**
ด้านสุขภาพกาย	19-44	45-70	71-95
ด้านจิตใจ	15-35	36-56	57-75
ความเป็นอิสระ	8-18	19-29	30-40
สัมพันธภาพทางสังคม	7-16	17-26	27-36
สิ่งแวดล้อม	11-25	26-40	41-55
ความเชื่อส่วนบุคคล	4-9	10-15	16-20
คุณภาพชีวิตโดยรวม	64-149	150-235	236-320

องค์ประกอบด้านสุขภาพกาย ได้แก่ ข้อ 1-19

องค์ประกอบด้านจิตใจ ได้แก่ ข้อ 20-34

องค์ประกอบด้านความเป็นอิสระ ได้แก่ ข้อ 35-42

องค์ประกอบด้านสัมพันธภาพทางสังคม ได้แก่ ข้อ 43-49

องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ข้อ 50-60

องค์ประกอบด้านความเชื่อส่วนบุคคล ได้แก่ ข้อ 61-64

ส่วนข้อ 65-68 เป็นตัวชี้วัดที่อยู่ในหมวดคุณภาพชีวิตและสุขภาพโดยรวม จะไม่รวมอยู่ในองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน